ŠELDON KOL

DOK HOLIDEJ

CENA 40 DINARA

BROJ 163

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

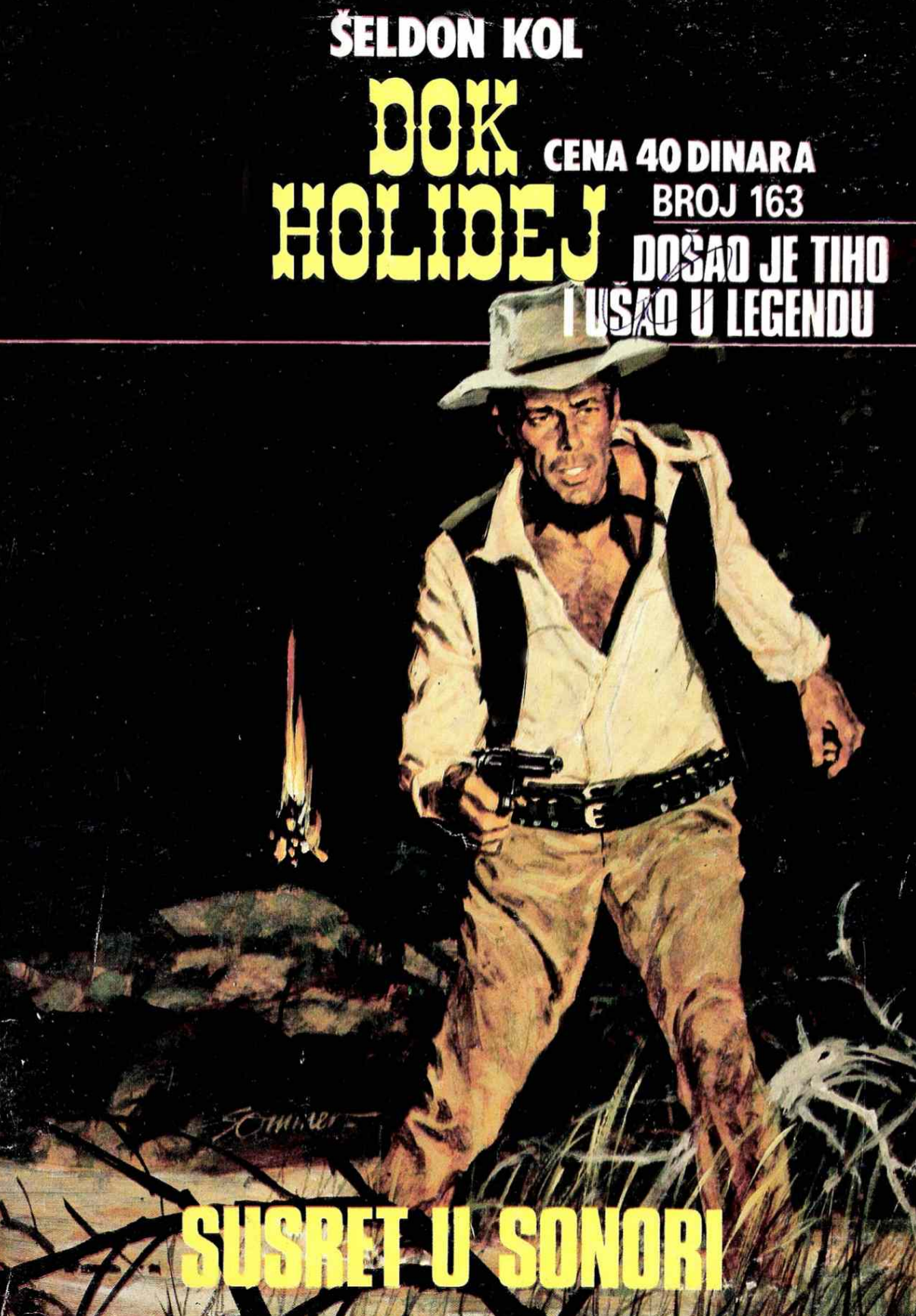

SUSRET U SONORI

★ DOK HOLIDEJ ★

ŠELDON KOL

SUSRET U SONORI

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 163

Glavni i odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Sheldon B. Cole
THE GUNS OF GABRIEL

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Sava DAMJANOV

Tehnički urednik:
Valerija ŠREDER

Naslovna strana:
Ferenc BARAT

Korektori:
Julijana PAPP
Marija FEEHER MAJER

Štampa: 22. XI 1984.
Tržište: 7. XII 1984.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ Urednik: Zorka ĆIRIĆ Naslov originala: Sheldon B. Cole — THE GUNS OF GABRIEL Copyright: UNIVERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, br. 413-279/73. od 10. maja 1973. godine.

Dok Holidej je bez žurbe izbio na vrh uzvišenja i pošao niz blagu padinu prema diližansi. Nakrivljena na jednu stranu i nepomična kao okamenjena, diližansa je u svojoj nemoći izgledala žalosno kao ranjena životinja. Kada je prišao bliže, lice vozara diližanse Vilera se razvedrilo. Dve uzastopne nezgode, zbog kojih je morao da ostane na ovom mestu i pošalje poziv za pomoć, dovele su ga do očajanja, ali se posle nekoliko časova primirio i sada je dočekao Holideja bolje raspoložen. Vilerova brada bila je bela od prašine, a očni kapci rumeni od sunčevog sjaja i umora. Put od Cejena bio je dosta dugačak i naporan za tako starog čoveka, makar se radilo i o prekaljenom prerijskom vuku, ali, mada je prošlo više od jedan čas od kako nije izustio ni jednu žalbu ili pogrdu, Dok je naslućivao da je to više znak umora ili rezignacije nego prave smirenosti. No, u tim svojim protestima Viler je imao jednu dobru stranu... žalbe i grdnje nikada nisu bile upućene nekoj određenoj osobi. Za tri dana, koliko je proveo u diližansi sa Vilerom na vozarskom sedištu, Dok je zaključio da je Viler obično gundalo koje u tom gunđanju donekle uživa.

— Približava se oluja, Vilere — rekao je Holidej obuhvatajući pogledom njihovo odmorište koje je sada izgledalo nešto drukčije nego čas ranije, kada je pošao u šetnju. U toku šetnje sa druge strane brežuljka, oblak prašine na južnoj strani postao je veći i prilično veliko krdo stoke naišlo je putem za Gabrijel. No, Dok nije očekivao da će se gonići krda ulogoriti neposredno pored njihovog prinudnog odmorišta.

Jači nalet vetra zalepršao je ciradom od nepromočivog platna kojom je bio pokriven prtljažnik na zadnjem delu diližanse, i kraj cirade oteo se iz Vilerovih ruku i ošinuo starog čoveka po smežuranom licu. Zgrabivši razdraženo ciradu, Viler je progundao. — Zar mislite da sam slep , mister Holideje, i da ne vidim oblake?

— Stići će ovamo za desetak minuta — rekao je Dok i prišao da pomogne starom. Vezujući ciradu konopcem, nastavio je. — Biće dobre kiše, tako mi izgleda.

Pošto mu je iz ruku uzet posao kojim se u dosadnom čekanju zabavljao, Viler je pažljivije namestio nekoliko sanduka, a onda je skinuo sa glave svoj izgužvani šešir širokog oboda i otresao ga o butinu. — Najpre nedeljama prašina da se čovek uguši, a sada ćemo imati blato do guše — počeo je žalopojku — lud je svako onaj ko se uvali u ovaj posao. Bolje je ležati u hladovini, pa makar čovek jeo samo jednom na dan.

Dok Holidej je ponovo pogledao

tovarna kola i stvari koje su ležale pored njih. — Dobili smo društvo?

— Da, goniče stada Džeja Hervuda. To što vidite je njegovo krdo.

— Poznaješ ga?

— Ko ne bi znao Džeja Hervuda. Znam i većinu njegovih kauboja. Ne brinite, neće nam dosadivati jer Hervud bira ljude koje uzima — zaćutao je za trenutak i dodao. — Trebalo bi negde smestiti konje.

Holidej se obazreo i pogledom potražio zgodno mesto gde bi se mogla smestiti preostala dva konja iz četvorne zaprege. Ugledao je jednu plitku jarugu nedaleko od logora, okruženu nizom mladog granatog drveća koje je dolju štitilo od naleta vetra. Naviknute na duga putovanja životinje će verovatno zadovoljno dočekati promenu vremena kao spas od prašine i vrućine, i to se po njihovom držanju već moglo naslutiti. No ipak, trebalo ih je skloniti od nepogode i on je pokazao dolju Vileru, na šta je ovaj zadovoljno klimnuo glavom.

— To će biti ono što nam treba — rekao je i poveo konje u jarugu, gde ih je svezao. Kada se vratio nazad i ponovo počeo nameštati, prtljažnik, u logor je kao vetar dojahao Deiv Krejn, najmladi gonič iz Hervudove ekipe, mladić koji je u sebi još uvek nosio želju za avanturama, što se odražavalo i na njegovom izgledu. Mladić je pokazao prstom prema jugu i doviknuo Vileru.

— Hepe, dolazi nam oluja. Biće bolje da potražiš neki zaklon.

Viler je tobož namrgođeno pogledao mladog čoveka i nešto promrmljao. Krejn je sjahao iz sedla i dočekao se na duge noge utegnute u iznošene farmerice, a onda obrisao prašinu sa lica. Iako nije poznavao Holideja, osmehnuo mu se sa senkom naivnosti u ljubaznom osmehu i nastavio. — Uskoro će liti kao iz kabla. Do vraga, skoro da već osećam kako se izliva.

Holidej je klimnuo glavom. Mladić mu se na prvi pogled dopao. Bio je mlad i očigledno neiskusan, ali po njegovom otvorenom pogledu moglo se naslutiti da je spreman da gleda i upija ono što vidi. A takvi su brzo učili. U njegovom pristupu ogledala se mladost, snaga, duhovna čvrstina i spremnost da u prolazu oberučke uzme ono što mu se pruža. No, uprkos takvom stavu, Krejn se prema Vileru odnosio sa poštovanjem iako ga je oslovio po imenu, kao starog poznanika, što su verovatno i bili. Dok je pomislio da mu Viler to dozvoljava baš zbog toga što ga poznaje i što je mladića cenio kao dobronamernog i pozitivnog čoveka. Inače, pretpostavljao je da u određenim situacijama oštroumni Krejn ne bi propustio da bude oprezan i uzdržan.

— Mogu li ti nešto pomoći Hepe? — ponudio je Krejn svesrdno svoju pomoć prilazeći dilžansi, pored koje je Viler još uvek pričvršćivao razne konopčiće i kaišiće sa ciljem da naleti kiše ne ovlaže njenu unutrašnjost i lepa tapacirana sedišta.

Viler je tobož nabusito digao glavu. — Zašto bi mi do vraga bila potrebna tvoja pomoć, slinavko?

— Samo pitam, Hepe. Ako ti slučajno budem potreban, ti samo vikni, ja sam tu. — Krejn je skinuo prašnjavi šešir, začešljao levom rukom gustu kosu boje peska i pogledao prema jugu. — Biće divno pokvasiti se, mister. Do vraga, čini mi se da bih mogao da sedim pod vodopadom čitavu nedelju dana i da i tada još uvek ne bih bio sasvim čist. Prašina se toliko uvukla u mene da mi se

čini kako su zglobovi počeli da mi škripe.

Sa juga se začula udaljena grmljavina i sva trojica su pogledala crne oblake koji su se valjali nebom. Iz tog pravca, preko nedalekog prevoja izjahala su dva konjanika i brzim trkom uputili se prema logoru. Prvi od njih, Holidej je kasnije saznao da se taj zove Džoe Sovart, stariji od dvojice braće koji su radili u ekipi Džeja Hervuda, sjurio se u logor i zaustavio konja trzajem uzde, tako da je životinja ukopala noge u tlo ispred samih kola i digla oblak prašine od kojeg Hep Viler nije mogao pobeći ni okretanjem glave na drugu stranu. Hepovo negodovanje zaglušio je dolazak drugog kauboja, Lenija Sovarta, mlađeg od dvojice braće. Leni Sovart je preleteo pogledom po logoru i neprijateljski odmerio Holideja. Videvši da je Krejn sjahao, dobacio mu je svadljivim glasom.

— Šta je, misliš da nas dvojica držimo celo krdo na okupu, Krejne? — sve vreme, međutim, nije skidao oka sa Holideja.

Holidej je mirno izdržao njegov pogled. Nasuprot mladiću Krejnu, Leni Sovart mu se nije svideo, a isto tako ni njegov brat, koji nije mogao izdržati da ne doda jetkim glasom. — Jedni su lenjivci kao ti, Krejne, a drugi su nakinđureni kao da su na šetalištu u Mahonu — misleći pri tome na Holideja. — Takve još manje volim.

— Nećete dobiti grbu od malo jahanja. Uostalom, stoka je već zbrinuta — odgovorio je Krejn.

— Da, ali sa dolaskom oluje treba je poterati u lagani hod da ne bi krenula u stampedo — brecnuo se ponovo Leni Sovart. — Prema tome, ti kreći, a oni koji ne moraju neka ostanu sa cipelama u diližansi.

Dok Holidej se namerno napravio da nije čuo njihove primedbe, znajući da nasrtljivce prezir pogađa više od bilo kakvog oštrog odgovora. Digao je pogled ka nebu. Vetar je postajao sve hladniji. Prišao je diližansi i uzevši iz nje ogrtač, prebacio ga preko svojih širokih ramena. Zatim se okrenuo prema vetru kao da se predaje njegovim hladnim dodirima, svestan kretanja ljudi oko sebe, ali ipak udaljen od njih, kao da ga od njihovih postupaka, reči i razmišljanja deli visok, neprobojan zid. Stajao je tako zagledan čeličnoplavim očima u daljini. Sa ljudima oko sebe nije imao nikakve veze. Hepa Vilera upoznao je u toku putovanja, ali ostali su mu bili potpuno strani. Našao se na istom mestu s njima igrom sudbine, zbog toga što se u toku putovanja desilo da se točak diližanse dva puta slomio. Prvi put Viler je namestio rezervni točak, ali kada se nezgoda ponovila, on je ostao razoružan. Čekajući da im dođe pomoć po koju su u Gabrijel na zapregnim konjima pošla dva putnika, Dok se pitao kuda će ga to putovanje dovesti i šta će naći na njegovom kraju. U stvari, ponavljalo se ono što ga je pratilo već dosta vremena, od trenutka kada je iz prvog obračuna izašao kao pobednik. Posle toga, kao prokletstvo pratio ga je zao glas revolveraša. Od tada je bežao... uvek sa vizijom nečeg neostvarljivog pred očima, uvek sa žudnjom za spokojom ispunjenim danima koji neće doći. Umesto toga pratili su ga naizmenično obračuni i bežanja, a u intervalima između prskanja pištolja i kloparanja točkova diližanske, po neki susret vredan sećanja. Da, bilo je tu i tamo lju-

bavi kojih se sećao i koje nikako nije hteo da zaboravi. Ali, ta divna sećanja zamagljivala mu je gruba stvarnost beskrajnih besmislenih lutanja.

Prve kapi kiše poškropile su ga po licu. Bio je to samo prvi predznak nepogode čiji pun zamah ih neće pogoditi još najmanje desetak minuta. Nije, dakle, bilo potrebno žuriti, a konačno, nije se imalo ni kuda žuriti. Kada oluja dođe, zakloniće se u kola koja su mu sada ličila poput Nojevog kovčega. Tu oko njega naći će se nekoliko ljudi skoro nepoznatih jedno drugome, a na neki način ipak sudbinski vezani. No, to se Holideja nije mnogo ticalo, ostaće usamljen u dolazećoj oluji koja je na neki simboličan način odražavala i njegov život.

— Šta je ono, do vraga?

To glasno izgovoreno pitanje navelo je Doka Holideja da se okrene. Video je Džoa i Lenija Sovarta još uvek u sedlima svojih konja dok je Dejv Krejni rasedlavao svog konja. Holidej je pogledao u pravcu kuda su gledala braća Sovart i ugledao jedna kola, jednopreg koji se približavao sa severa. Ispod škripavih točkova dizali su se gusti oblaci prašine. Na vozarskom sedištu, nagnuta napred kao da dočekuje nalet vetra, sedela je jedna neverovatno stara žena čije je lice, kada je zategla vodice i zaustavila kola, ličilo na zbrku bora, žućkastoblede kože nezdravog izgleda i bradavičastih izraslina. Njene tamne, duboko usađene oči pažljivo su obuhvatile grupe ljudi koji su se nalazili okupljeni oko diližanse, ali ako je prisustvo tih ljudi ostavilo na nju neki utisak ili pobudilo u njoj neka sećanja, to se na njenom licu nije videlo.

— Ko si ti, do đavola? — zapitao je Džoe Sovart.

— Ja sam jedna stara žena.

Džoe Sovart je kratko pogledao svog brata i osmehnuo se. — To i sam vidim. Mora biti da si starija od Mojsija. Odakle li samo dolaziš... verovatno iz neke gomile đubreta?

Izraz lica stare žene nije se promenilo, ali njen pogled je i dalje šetao po prisutnima kao da nešto istražuje. Zatim je progovorila dubokim hrapavim glasom. — Dolazim iz Gaorijela. Preda mnom je dugačak put, a imam vrlo malo hrane.

Džoe se bezobrazno nasmejao. — Izbacili su te iz grada zbog tvog smrada, matora?

Starica je okrenula glavu i njen pogled se kao koplje zario u Džoa. Nije rekla ništa, ali se Džoe Sovart uzvrpoljio nelagodna.

— Ostavi je na miru — umešao se Dejv Krejn. — Nije nikome učinila ništa nažao, a na njoj vidiš da je bolesna.

— Bolesna? — dobacio je Džoe mladom kauboju. — Zar ne osećaš da zaudara na viski, dečko.

Hep Viler je u međuvremenu zadigao ciradu na prtljažniku i iz jednog sanduka izvadio nešto namirnica. Leni Sovart ga je tmurno gledao ali nije rekao ništa. Dok Holidej je prišao i dodirom ruke uklonio Krejna s puta. Prišao je do dvokolica i netremice se zagledao u staričino naborano lice. Posle nekoliko trenutaka progovorio je.

— Približava se nepogoda, gospođo. Mislim da bi bilo pametno ako biste sišli s kola i sklonili se u našu dilžansu. Mi ćemo se pobrinuti za vašeg konja.

Ona se zagleda u Holideja i dugo, dugo vremena gledala ga je ćutke u oči pre nego što je odmahnula

glavom. — Ne, moram da nastavim put. Ne plašim se nepogode. Od nje mi ništa neće biti jer sam ja sazdana od vetra, kiše i sunca.

Džoe Sovart je zablenuto zinuo u nju. — Šta to znači?

Starica se namerno napravila da nije čula njegovo pitanje. Gledajući Holideju preko ramena, ona je izvesno vreme pažljivo posmatrala Dejva Krejna pre nego što je pružila koščatu ruku i dugim suvim prstom pozvala mladića da joj priđe. Krejn je u nedoumici pogledao Holideja i pošto Dok nije ništa rekao na njegov upitni pogled, Krejn je kolebljivo pošao prema kolima.

Uzevši ga za ruku, starica mu je otvorila šaku i pogledavši linije na dlanu, njenim licem se razlio osmeh. — Ova zemlja je stvorena za mlade ljude. Moraš uvek biti čvrst, pošten i otvoren. Ugojeno štene lizaće ti ruku. Mršavo neuhranjeno štene nasrnuće da te ujede.

Osetivši da je stisak njene ruke popustio, Krejn je povukao ruku sebi s izgledom zbunjenosti na licu. Sa juga se čula grmljavina, potmula kao kotrljanje džinovskih stena, ali nešto bliža nego nekoliko minuta ranije. Starica je pogledala Doka Holideja u oči i ponovo se osmehnula.

— Traži i naći ćeš — promrmljala je jedva čujno. — Ničiji put nije do kraja put usamljenika. Sve se menja.

Odgurnut u stranu od Hepa Vilera, koji je paket sa spakovanim namirnicama stavio iza sedišta staričinih kola, Džoe Sovart je nešto progunđao i nestrpljivo rekao. — Kakvo je sad ovo balavljenje? Nemamo vremena da slušamo takve budalaštine. Moramo se pobrinuti za stoku.

Starica nije obratila pažnju na njegove reči i obratila se Hepu Vileru. — Doživeo si mnogo dana i mnogo noći. Ali, još uvek ima vremena.

Hep se udaljio od kola s izrazom nelagodnosti na licu, a Džoe Sovart je opsovao glasno. Starica je konačno pogledala Leni Sovarta i pošto dugo vremena nije skidala pogled sa njegovog lica, njene oči su čudno zasjale i ona je zavrtela glavom. Leni je samo stisnuo usne, a staričin pogled prešao je na Džoa i zadržao se na njemu isto tako dugo i sudbonosno, sve dok njene sjajne oči nisu izgubile nešto od svog sjaja i utonule dublje u izborano koščato lice.

— Ponekad neki ljudi da bi uništili žetvu — odjenuo je njen glas jače nego ranije. Munja je sevnula osvetlivši potamnelo nebo i odmah zatim začula se grmljavina. Vetar je dunuo jače i zaprskao krajevima njenog oveštalog poderanog kaputa, a kao da ne primećuje dolazak nevremena, starica je nastavila. — Rođeni su neki koji nije trebalo da se rode.

Lice Džoa Sovarta je pocrvenelo do krvi i isprsivši se u sedlu, on je pogledao besno iskolačenim očima. — Matora vrano, šta misliš da si ti uopšte?

— Ponešto ne bi trebalo da se desi — rekla je konačno pogledavši prkosno nabusitog Sovarta.

Džoe je izustio gadnu pogrdu kroz stisnute zube i prišao bliže kolima. — Zaveži, stara veštice! — prasnuo je. — Neću to da trpim ni od tebe niti od bilo koga.

— Smrt će zaprskati svojim crnim krilima i svi će se radovati — nastavila je proročkim glasom stara žena i ovaj put Džoe Sovart je petama podbo svog konja i stigavši do kola, pružio ruku da uhvati staricu.

Ali, pre nego što je Sovartova ruka stigla da je dočepa, između nje

i Sovarta našao se Dok Holidej i tihim ali odlučnim glasom rekao napasniku.

— Pustite je na miru.

Džoe Sovart je trgao vodice i okrenuo svog konja u kovitlac tako da je glava životinje poletela prema Holidejevoj glavi. Holidej je digao ruku da bi se odbranio od eventualnog udarca, a onda je dograbio vodice kod uzde i pljesnuo rukom životinju po gubici. Uplašena životinja se trgla i uspravila na zadnje noge, a Džoe Sovart zamalo izbačen iz sedla, s dosta napora je uspeo da umiri životinju, a zatim se baci na Holideja.

Holidej je prihvatio Sovarta obema rukama i prebacivši ga preko ramena, tresnuo ga na zemlju. Leni Sovart je pretekli promumlao i zakoračio prema Holideju, ali je njegovu nameru sprečio Hep Viler uz pomoć Krejna koji je stao pored njega.

Uzbuđenim glasom Krejn je rekao — Nije učinila nikome nikakvo zlo.

Džoe Sovart se digao za zemlje, otresao prašinu s ruku i jurnuo na Doka Holideja. No, Holidej ga je opet dočekao obema rukama. Zgrabio ga je za rame i dodajući njegovom nasrtaju dopunsko snažno ubrzanje, ponovo ga bacio daleko od sebe. Ovaj put Leni Sovart nije izdržao, odgurnuo je Krejna i Hepa Vilera u stranu i pošao prema Holideju. No, u tom trenutku njegov brat Džoe već se bio pridigao, lica skoro modrog od besa. Njegova ruka se odjednom našla na drški revolvera, ali Holidej ga je preduhitrio i potegnuvši pištolj, uperio ga na Džoe Sovarta pre nego što je ovaj mogao izvući svoj, iz futrole. Lice Džoe Sovarta obuzela je neverica i ruka se kao zaleđena zaustavila u pola okreta. Holidej se udaljio od staričinih kola i zapazio da je i Leni Sovart u tom trenutku pružio ruku ka revolveru. Uperio je cev pištolja prema njemu i Leni je zastao kao skamenjen.

— Nije neophodno da ovo teramo dalje — rekao je Holidej hladno.

— Biće mnogo bolje da tako bude! — dopunio ga je Hep Viler stojeći pored diližanse.

Obojica braće Sovart pogledali su prema njemu i ugledali Hepovu dvocevku uperenu u njih. Dejv Krejn je stajao po strani nepomičan i nem, zabrinutog lica, sa rukama oslonjenim na bokove.

Kiša je počela jače da pada i starica je, sa izgledom osobe potpuno udaljene od sve onoga što se događalo oko nje, pritegla vodice jednoprega i, glave dignute prema potamnelom nebu, rekla nekim dalekim, sablasnim glasom. — Put je za neke dug, ali za neke će biti kratak — rekavši to, poterala je konja i kola su se udaljila.

Džoe Sovart je ustao sa tla i obrisao desnu ruku o košulju. Besnim pogledom odmeravao je Holideja. — Ovo nije kraj, mister, budite sigurni u to.

— Treba da se pobrinete za stoku — odgovorio mu je Dok Holidej — inače nećete dobiti platu.

Leni Sovart je stajao nekoliko koraka dalje razmaknutih nogu i na njegovom izduženom licu jasno se odražavala unutrašnja duševna borba. Klimnuo je glavom prema Holideju i rekao. — Kada budemo isplaćeni, opet ćemo se videti, mister.

— Kako god želite — odgovorio je Holidej i posle toga Leni je pogurao svog brata prema konju.

Džoe je mrgodno gledao Holideja, ali ga je još jedan pritisak Lenijevih ruku naterao da se okrene i pojaše konja.

Pošto se ponovo našao u sedlu, Leni je okrenuo konja u krug i dobacio Krejnu. — Džoe će paziti na desnu stranu, ja ću biti pozadi, a ti pripazi na levu stranu, Krejne.

Krejn se nije usprotivio. Ispratio ih je pogledom, a onda umorno odmahnuo rukama. Hep Viler je odložio dvocevku u diližansu i rekao uzrujanim glasom. — Treba pripaziti na njih, mister Holideje.

Holidej je klimnuo glavom u znak da se slaže sa njim. Krejn je osedlao svog konja i pojahao ga, a onda se, odahnuvši sa olakšanjem, uputio prema svom rejonu pored stada. Dok Holidej ga je ispratio pogledom. Do tog trenutka starica je već bila stigla do prevoja padine i tu usporila vožnju. Sedela je apsolutno nepokretna, sa nekim čudnim osmehom na nepomičnom, izboranom licu, s očima okrenutim prema tamnom nebu. Kiša je sada padala sve jače i jače, a povremeno su blesak munja i grmljavina nalik na udaljeno kotrljanje nekih džinovskih kola potresale nebo.

Čvrsto stisnutih usta Hep Viler je netremice zurio u pravcu kojim je otišla starica. Brižne misli kovitlale su mu se glavom i u jednom momentu niz kičmu je osetio hladne žmarce. Izustio je tiho kletvu upućenu na njen račun, ali je odmah povukao kletvu i sa dosta napora izbrisao iz svesti svaku pomisao na nju. Nije čak želeo ni da misli o čudnim rečima koje je izgovorila. Da bi sve zaboravio, zauzeo se vezivanjem cirade, a onda je pohitao u unutrašnjost diližanse gde se zaklonio od kiše.

•

Nepogoda koja je iastala naličila je mnogo na slične nepogode koje je Dok Holidej često doživljavao u ovim predelima. Prvi blag nalet kiše delovao je više kao opomena i upozorenje na ono što dolazi, ali posle nekoliko minuta vetar je počeo da šiba punim naletima, a crno namrštено nebo odagnalo je dnevnu svetlost iz ravnice pod sobom. Blesci munja povremeno su obasjavali prostrane delove prerije, plašeći stado koje se u miru napasalo pored logora. Gromovi su pucali tako nisko da je izgledalo kao da svaki tresak groma čoveka pogađa kao udar džinovske pesnice u glavu. Holidej je sa svog mesta u diližansi posmatrao levu stranu krda koliko je to pri slaboj svetlosti mogao, očekujući da vidi kako će se Dejv Krejn u toj situaciji pokazati. Nije video braću Sovart, ali je bio uveren da više ne misle o njemu. Oni su sada svakako bili obuzeti oluiom i nepogodom koja ih je šibala a tišta manje od toga blatom i klizavim terenom koji je znatno otežavao kretanje njihovih konja.

Krdo se neprekidno kretalo u krug oko logora, a povremeno se događalo da poneko uplašeno grlo istrči iz gomile. Krejn je uspeo da neke od njih vrati u krdo, ali nekoliko ih je promaklo i uputilo se u obližnje jaruge. Krejn nije napravio grešku i nije napustio svoje mesto kako bi pokušao da ih vrati. Po ovom vremenu ta usamljena grla neće pobeći daleko, sem ako se

ne desi da celo krdo krene u stampedo. U tom slučaju biće potreban ceo dan a možda i dva da se stoka ponovo okupi, a pošto je grad Gabrijel bio dosta blizu, Krejn očigledno nije želeo da se to desi i zato je ostao na svom mestu.

Sedeći u udobnoj bezbednosti diližanse, Holidej je nepogodu doživljavao kao spektakl uzbudljiv i prijatan za oko. Blistava munja zaparala je nebo i tresak groma sudario se sa vrhovima brežuljaka. Zatim je cela prerija zapala u neobičnu tamu presecanu tu i tamo munjama čije su reckave vatrene zmije obasjavale bleskom uznemireno stado. Naleti vetra i kiše zasipali su diližansu i ciradom zakrivene otvore, ali Dok nije na to obraćao pažnju. Oluja je, istina, bila snažna, ali baš zbog toga nije mogla dugo trajati.

Pokazalo se da je Dokova pretpostavka bila tačna. Isto tako iznenadno kao što je došla, nepogoda se i završila. Tama crnih oblaka digla se ka nebu i sivkasta svetlost pokazala je stado uznemireno, ali još uvek na okupu. Mukama je bio kraj i Dejv Krejn, mokar i blatnjav, dojahao je do njihovog logora. Holidej je znao da je Krejn solidno izvršio svoj deo posla.

U želji da se razmrda i da pomogne mladiću, Dok mu je rekao. — Nekoliko goveda je prošlo ovuda. Ako mi pozajmite vašeg konja, ja ću ih vratiti umesto vas. Vi ostanite ovde sa Hepom, a ja ću se brzo vratiti. Mislim da je opasnost prošla.

Krejn je pogledao u nebo kao da nije sklon da poveruje u njegovu prognozu. Blatnjav, umoran, premoren od napora mladi kauboj nije imao više snage da se protivi. Sjahao je i pružio vođice Holideju koji se vinuo u sedlo i pojahao. Mladić je izgleda bio zadovoljan što je ovaj visoki odlučni čovek u ovom trenutku preuzeo njegovu obavezu. Znao je da se na njega može osloniti i da će džentlmen iz diližanse znati da odlutala goveda vrati u krdo i da se neće uplašiti od njihovih rogova.

Holidej je stigao do klizave padine, pojahao uz nju i prešavši vrh brežuljaka, pošao niz padinu ka maloj dolji. Ovde, daleko od logora, posle nepogode koja je prošla predeo je bio pritisnut nekom grobnom tišinom, a tama koja je sve do nedavno senčila celu prerijU, još uvek je nametala svoje senke. Dok Holidej je nastavio da jaše obilazeći oborena stabla i razbacano stenje. Niz blage strane jaruge slivali su se plitki potočići vode, spirajući kopita konja i čineći put klizavim i opasnim. Osmatrajući tlo, Holidej je zaključio da će biti vrlo teško naći trag tri odbegla govečeta. Stigao je do kraja dolje i već je bio spreman da se vrati nazad računajući da će Džej Hervud morati da se pomiri sa gubitkom ta tri grla. Ali, ždrebac pod njim je odjednom zastao, uzvrpoljio se i dignuvši glavu, uplašeno frknuo.

Holidej je potapšao konja po vratu i umirio ga blagim rečima. Konj se primirio, ali je i dalje podrhtavao pod jahačem. Holidej je tada shvatio da je nešto nesvakidašnje na pomolu, nešto što se pametnoj životinji nije dopadalo ili što nije razumela. Holidej je pažljivo osmotrio oko sebe i konačno na vrhu obližnje padine ugledao jednu tamnu siluetu. U početku mu se učinila nalik na ogromnog pauka okrenutog nogama

nagore, ali je posle pažljivijeg posmatranja Dok razabrao da su to prevrnuta kola neobične starice. Dok je sjahao sa Krejnovog konja i pohitao uz klizavu padinu. Dva puta se okliznuo i dočekao na ruke, ali mu je ipak uspelo da posle nepunog minuta stigne do prevrnutih kola.

Ovde na vrhu uzvišenja bilo je više svetlosti. Trebalo mu je samo nekoliko sekundi da pogledom pronađe staricu. Ona je ležala na zemlji, lica duboko zagnjurenog u žitku blatnjavu kašu. Holidej ju je povukao i izvukao iz blata. Ispravivši posle toga laka kola, stavio je na slomljeno vozarsko sedište. Tek tada je video krv na njenom vratu i usahlim grudima. Mašio se rukom da joj opipa puls, ali pod prstima nije osetio otkucaje. Uspravivši je, zapazio je da je rana na vratu bila prouzrokovana kuršumom ispaljenim iz neposredne blizine.

Holidej je ponovo spustio na vozarsko sedište, i ustuknuo zbunjen i iznenađen. On i Hep sedeli su u diližansi, a Dejv Krejn je jahao levom stranom stada. Braća Sovart jahali su na suprotnoj strani. Prema tome, braća Sovart bili su bliže ovom delu terena kada je nastupila oluja.

Neko vreme posle toga Holidej se posvetio temeljnom pretraživanju terena. Ako je i bilo tragova konjskih kopita, nepogoda i plaha kiša su ih zbrisali. Od urlanja vetra i treska gromova, prasak revolverskog hica ostao je nezapažen. Vratio se do kola, podigao staričino telo i odneo ga do Krejnovog konja. Prebacivši lako telo preko konjskih leđa, popeo se u sedlo i lagano pojahao prema uzvišenju iznad logora.

Kada je Hep Viler ugledao mlitavo telo prebačeno preko konjskog vrata, celim telom prošli su ga hladni žmarci. Kada je Dok Holidej zaustavio konja pored diližanse, Hep je neodlučno prišao. Holidej je sjahao i pažljivo spustio telo sa konja. Hep Viler je odjednom ustuknuo i sa nevericom zavrteo glavom. Na njegovom bradom obraslom licu pojavilo se bledilo i izraz straha.

— Znao sam da će se nešto desiti, mister Holideje! Neki šumovi i zvuci, koje sam u toku nepogode čuo, kao da su dolazili iz pakla, uveravam vas.

Holidej je pažljivo namestio telo uz točak diližanse, zatim je skinuo šal sa staričinog vrata i Hep Viler je prigušio krik u grlu.

— Ubijena! — rekao je. — Ko bi, za ime božje, mogao tako nešto da uradi?

— To je nešto što ćemo morati da saznamo — rekao je Dok. — U svakom slučaju, to nije učinio ni jedan od nas dvojice, a siguran sam da nije ni Krejn.

Hep je nastavio zablenuto da zuri u svog sagovornika. Zatim je nervozno liznuo usne. — Do vraga, ta jadnica nije učinila ništa toliko loše da bi zaslužila da se prema njoj ovako postupi. Ona, u stvari, nikoga nije dirala.

Holidej je klimnuo glavom, a zatim je namestio staričinu haljinu što je bolje mogao i pogledao na drugu stranu logorišta. Nešto dalje odatle, na prevoju obližnjeg uzvišenja pojavio se Dejv Krejn i lagano se uputio ka njima. Došavši do kola njihove ekipe, skinuo je sa glave mokar šešir i počeo da trese vodu iz njega.

— Ne bih želeo da me uskoro opet zadesi neka ovakva nepogoda, mister — progovorio je Krejn. —

Šta mislite, da li u ovim krajevima često besne ovakve nepogode?

Holidej nije odgovorio. Stajao je naslonjen na bok diližanse i zamišljeno zurio u pravcu prostrane dolje u kojoj su sada Hervudova goveda stajala mirno okupljena. Tada se pojavio Leni Sovart osvrćući se nespokojno oko sebe. Pošto je neko vreme pažljivo motrio okolinu, poterao je konja niz padinu do trojice ljudi ponaosob, a onda zapitao.

— Jeste li videli Džoa?

Viler je pogledao Holideja, i Leniju nije promaklo da se na izboranom licu starog vozara ukazao izraz zabrinutosti. Namrštio se tako da su mu se obrve skoro sastavile.

— Šta je to? — zapitao je Sovart nabusito. — Šta se dogodilo ovde?

Holidej je pokretom glave pokazao prema prednjem delu diližanse, gde je sav bled u licu stajao Dejv Krejn i tresući se od uzbuđenja, zurio u staričino telo. Čuvši da je došao Leni Sovart, Krejn se brzo vratio do drugog dela kola i pogledao Holideja.

Holidej je netremice posmatrao Leni Sovarta i zaključio da je ovaj iskreno iznenađen onim što je video. Prišao je bliže Sovartu i rekao. — Našao sam je u jednoj maloj dolji pored koje je verovatno prošlo vaše stado. Kola su bila prevrnuta, a konja nisam video.

Lice Leni Sovarta smračilo se od ljutine. — I tako ste vas trojica napravili neku svoju računicu, zar ne?

— Nije bitno kakvu smo računicu napravili, nego da tvog brata nema ovde i da je ova žena mrtva — rekao je Hep Viler. — Šta ti zaključuješ iz toga?

Na to se odmah umešao Dok Holidej. — Nema smisla da bilo ko od nas prebrzo donosi zaključke. Svetlost je sve bolja i za kratko vreme biće toliko vidno da ćemo svi moći da pažljivije razgledamo okolinu. Ali, ne očekujem da je onaj ko ju je ubio ostavio neke tragove.

— Nas je ovde samo petorica — umešao se opet Hep Viler. — Mister Holidej i ja bili smo zajedno, a i Krejn je bio u blizini, tako da znamo da to nije učinio ni jedan od nas. Što se mene tiče, ja nisam ni izlazio odavde, što se lako vidi po tome da sam sasvim suv. Onda, znači, ostajete ti, Sovarte, i tvoj brat koji je ionako hteo da se osveti starici pre nego što je naišla oluja.

Leni Sovart je besno odmerio Vilera i izvesno vreme ga je sekao pogledom pre nego što je dreknuo. — Reci jasnije šta to imaš na umu, starče.

Viler je isprsio svoje koščato staračko telo, odolevajući prodornom pogledu Leni Sovarta. — Samo iznosim činjenice, Sovarte. A ti kaži šta hoćeš i kako hoćeš.

— Ma šta ti vrag te odneo... — rekao je Sovart i mašio se revolvera, ali se istog trenutka našao pred uperenom cevi Holidejevog „kolta". Holidej je revolver potegao tako brzo da je Krejn od iznenađenja prigušio krik u grlu. Sovartova ruka ostala je ukočena na dršci revolvera, a njegovo mršavo lice iskrivio je grč mržnje.

Holidej je progovorio. — Niko od nas ne zna još ništa i verovatno da neće ni znati dok se vaš brat ne vrati, Sovarte. Prema tome, ostavimo zasada zaključke po strani.

— Neću dopustiti da mi neka bradata hulja...

— Zasada bi bilo bolje da svi stišamo strasti — nastavio je Holidej smirenim tonom. Videvši da je Leni Sovart uklonio ruku sa drške revolvera, on je vratio revolver u futrolu. Tek tada je video da i Hep Viler drži pušku u ruci. Rekavši Krejnu da uzme lopatu, pozvao je staroga i oni su zajedno podigli staričino telo i odneli ga do jednog proplanka okruženog visokim drvećem.

II

U blizini polomljenih staričinih kola nije bilo nikakvih tragova. Dejv Kejn je jašući napravio širok krug oko dolje u ponovnoj potrazi za tragovima, a Dok Holidej i Leni Sovart ostali su u blizini prevrnutih dvokolica, obojica ozbiljni i ćutljivi, svaki zanet u svoje sopstvene misli. Sovart je neprestano šarao pogledom po okolini i Holidej je pretpostavljao da kauboj to čini u nadi da će ugledati svog brata.

— Svako je mogao proći ovuda, mister — započeo je razgovor Sovart. — Džoe to nije učinio. Sve vreme bio je sa mnom, baš kao što ste vi bili sa Hepom Vilerom. Može biti da je Krejn ...

— U toku nepogode ni trenutka nisam gubio Krejna iz vida, Sovarte. Sem toga, on nije imao ni razloga da ubije staricu. On je čist, a isto tako Viler i Ja.

Leni Sovart ga je pogledao besno iskolačenim očima! Do vraga, mister, slušajte me dobro! Džoe je tu negde, verovatno traži odbegla goveda. Samo se vi koškajte sa njim i sa mnom, i časna reč, zažalićete za to!

— Želim samo da saznam istinu, Sovarte — rekao je Holidej. — Sve dok ne saznamo istinu, niko neće napustiti ovo mesto.

Rekavši to, Holidej se okrenuo i uputio tamo gde je Krejn konačno zastao lica orošenog znojem.

Videvši da Holidej prilazi, Krejn je zavrteo glavom i promrmljao. — Ovo je svakako prava zagonetka. Da na starici ne postoji rana od metka, pomislio bih da je nepogoda preplašila njenog konja i da su se kola prevrnula i ubila je. Ali, tu je ona rana od kuršuma, a to je činjenica koju niko ne može poreći.

Holidej nije ništa odgovorio. Neko vreme je gledao oko sebe bezizražajnog lica i nedokučivih misli. Odjednom se obratio Krejnu. — Vrati se nazad i ostani sa Hepom.

Sovart je već bio prišao sasvim blizu do njih. Krejn je nervozno liznuo usne i vratio konja nazad nekoliko koraka.

— A šta ćete vi da radite, mister Holideje? — zapitao je Krejn.

— Ti ćeš mi dati tvog konja, pa ću još osmotriti okolinu.

Krejn je bez reči sjahao i Holidej se vinuo u sedlo, a zatim odjahao duž plitke, blatom pokrivene dolje.

Sovart se pridružio Krejnu i promrmljao. — Ako naletiš na mog brata, drži gubicu zatvorenu, Krejne. Niko ne sme da mu kaže ništa što nema veze s istinom.

— Ipak bih ja voleo da znam gde je on — rekao je Krejn sa prizvukom prkosa u glasu. Pomislio je na staricu i na ono što joj se desilo, i njegovim mladim nabreklim telom kao drhtaj preleteo je val jeze.

— Moj brat je otišao da traži odbegla goveda. Ništa drugo nego to,

Krejne — ponovio je Leni strogo. — Jesi li razumeo? — Sovart je prišao bliže i uneo se Krejnu u lice. — Jesi li razumeo?

Krejn je izdržao Sovartov ljutit pogled, a zatim se okrenuo i pošao prema logoru, gde je Hep Viler izbacivao vodu iz nabora cirade. Po mišljenju Dejva Krejna, nad njima svima nadvijala se velika nevolja i on je želeo da ostane po strani tih neprijatnih događaja, bar onoliko koliko je to bilo moguće. Holidej je već dva puta dokazao da je u stanju da se ponese sa svakim. Što se tiče Hepa Vilera, stari vozar je bio dovoljno iskusan da ne napravi nikakvu grešku. Stoga je Krejn odlučio da dobro motri šta Viler radi i da za sada radi isto što i on. Ostalo će se nekako već srediti, sem ukoliko ne dođe do ozbiljnog sudara između Leni Sovarta i Doka Holideja. Znajući Lenija i Džoa Sovarta, Krejn je verovao da do sudara lako može doći. Ako se to desi, on, Dejv Krejn, gledaće da bude na Holidejevoj strani, ukoliko to ne bude previše opasno.

Prošlo je nekih desetak minuta pre nego što se Holidej pojavio na ivici padine goneći pred sobom četiri govečeta. Goveda su prešla preko uzvišenja i potrčala niz padinu prema stadu. Holidej je lagano dojahao do logora i sjahavši bacio uzde Krejnu baš u trenutku kada je Leni Sovart izbio na vrh suprotnog uzvišenja i poterao konja prema njima. Došavši do logora, vezao je svog konja za stranu tovarnih kola i seo na jedan široki kamen.

Za to vreme Viler je zapalio vatru i počeo da sprema kafu, zadovoljan što je u svojim zalihama na diližansi imao nešto rezervi hrane i kafe, koje je nosio za svaki slučaj. Dok Holidej je seo na ćebe pored diližanse i zapalio cigaru, dok je Krejn sedeo pored teretnih kola na suprotnoj strani od Sovarta, sklanjajući se s puta.

Miris kafe počeo se širiti proplankom kada su na topot kopita koji se čuo sa zapada Leni Sovart i Krejn podigli glave i zagledali se u tom pravcu. Na vidiku se pojavio jedan konjanik goneći konja laganim hodom. Sovart je skočio, lice mu je zasijalo od radosti, ali je trenutak kasnije, kada mu se Krejn pridružio, njegovo lice ponovo smračilo.

— Mister Hervud — rekao je Krejn.

Sovart je zakoračio nekoliko koraka napred napetog izraza lica. I Holidej je pogledao u pravcu odakle se konjanik približavao i ugledao drugog konja koji je išao vezan iza Hervudovog ždrepca. Preko sedla drugog konja bilo je prebačeno ljudsko telo. Nije bilo nikakve sumnje u to o kojem se čoveku radi. Uprkos blatu koje je pokvarilo odelo, svi su odmah prepoznali Džoe Sovarta.

Leni Sovart je potmulo kriknuo i potrčao napred klizući po blatnjavom tlu. Džej Hervud ga je video kako dolazi i zategao vođice. Sovart je stigao do njega, pritrčao do boka natovarenog konja i digao glavu mrtvog čoveka. Iz njegovog grla oteo se prodoran jauk, a onda je kauboj digao glavu i otrovnim pogledom odmerio Džeja Hervuda.

Videvši diližansu i Vilera, koga je poznavao, a pored njega i nekog nepoznatog džentlmena, Hervud je rekao tihim glasom. — Našao sam ga tamo pored potoka, Leni, ležao je licem zagnjuren u vodu.

Smrtno bled u licu, Leni je s naporom skinuo telo svog brata sa sedla i lagano ga spustio na tlo. U međuvremenu, do konja su stigli i ostali, i Dok Holidej je ugledao gadnu ranu koja je zjapila na trbuhu Džoe Sovarta. Košulja mrtvog čoveka bila je jako poderana, kao da su je kidale nečije ogromne, bezdušne kandže.

— Džoe! Džoe!

Leni Sovart je kleknuo pored svog brata i drhtavom rukom uklonio pramen mokre kose sa njegovog mrtvački bledog lica.

— Mrtav je, Leni — rekao je Hervud. — To sam odmah proverio. Može li neko da mi kaže šta se desilo?

Leni Sovart je lagano ustao. Stao je tako ukopan kao kameni kip, zureći u mrtvo telo svog brata, a onda se okrenuo i iz njegovog grla otelo se očajničko stenjanje.

— Kažete da ste ga našli pored potoka, Hervude? — Leni se okrenuo prema Holideju i njegova ruka zgrabila je dršku revolvera.

Mada je u očima Leni Sovarta pročitao paklenu mržnju, Dok Holidej nije ni pokušao da se maši svog „kolta".

— Samo ti si bio dole kod potoka kada si tražio stoku — izustio je Leni isprekidano. — Išao si tamo da nađeš Džoa i da ga ubiješ.

Džej Hervud je ljutito prekinuo Lenijev izliv besnog očajanja. — Leni, pusti to sada. Ne znam šta se desilo i ne želim da u mojoj ekipi bude još mrtvih. Moram da oteram stoku u Gabrijel.

— Zaveži! — zaurlao je Leni. Sada je već držao revolver uperen u Holideja, ali Holideja to izgleda nije ni najmanje zabrinjavalo.

Sasvim mirnim, skoro nezainteresovanim tonom Holidej je progovorio. — Od momenta kada sam se rastao sa vama, Sovarte, bio sam u neposrednoj blizini. Mogli ste me pratiti pogledom ako ste hteli.

— Pre toga, proklet da si! — nastavio je da urla Leni. — To se desilo pre toga. Pošao si da tražiš goveda na Krejnovom konju, a onda si se vratio noseći onu staru vešticu. Koga si sem nje sreo, Holideje. Ja tvrdim da si sreo mog brata i da si ga ubio!

Dok Holidej je bez treptaja izdržao pogled Lenijevih užarenih očiju. Video je kada je Džej Hervud izvukao revolver iz futrole i dodao. — Sovarte, ja nisam imao nikakvog razloga da ubijem tvog brata.

Leni Sovart se isprsio mašući izbezumljeno revolverom. — Nisi imao razloga? A šta kažeš na ono što ti je Džoe rekao da će s tobom biti svršeno čim budemo oterali stoku u Gabrijel? Bojao si ga se, Holideje. Džoe bi te sredio, izrešatao bi te kao mrcinu i ti dobro znaš da je njegova pretnja bila ozbiljna.

Holidej je lagano odmahnuo glavom. — On protiv mene ne bi imao nikakve šanse, Sovarte. Ja to sigurno znam i zato nisam imao razloga da ga ubijem, i nisam ga ubio.

U tom trenutku, nagnuvši se u sedlu, Džej Hervud je spustio dršku zamahnutog revolvera na glavu Lenija Sovarta. Sovart je zastenjao i opalio, ali je tane bezopasno zviznulo pored Holidejeve glave. Posle toga Leni se skljokao na zemlju i ostao da leži nepomičan.

Holidej je digao pogled do Hervuda. — Hvala — rekao je kratko.

Hervud je vratio revolver u futrolu i odgovorio. — Nema na čemu, mister...

— Holidej. Džon Holidej.

— Drago mi je. Ja sam Džej Hervud, vlasnik ovog krda. Kao što rekoh, ne volim da se u mojoj ekipi puca i zato ću za svaki slučaj pokupiti oružje. Posle ćemo utvrditi šta se desilo. Dajte mi njegov revolver.

— Meni nije potreban — odgovorio je Dok i neprimetno digao jednu obrvu.

Hervud se namrštio. — Daj mi Lenijev revolver Krejne... i tvoj — rekao je Krejnu ne skidajući pogled sa Doka.

Krejn je poslušno prišao i digao revolver iz blata. Uzeo je „kolt" za cev i pružio ga Hervudu, a kada je ovaj prihvatio oružje, Krejn mu je pružio i svoj. Sedeći u sedlu, Hervud je gurnuo oba revolvera u bisage, a zatim pružio ruku prema Holideju. Ovaj je malo digao obrvu i odmahnuo glavom. — Ne, moj revolver ostaje kod mene.

Hervud ga je pogledao prodorno. — Mister Holideje, nameravam da ovu stoku oteram u Gabrijel i neću dozvoliti da me bilo ko ili bilo šta u tome spreči. Neću više ubijanja u mom logoru.

— Ja nisam u vašem logoru, Hervude — odgovorio je Dok. — Pre bi se moglo reći da ste vi u našem logoru. Je li tako, Vilere?

— Da, tako je. Vaši ljudi su došli kasnije, mister Hervude. Mister Holidej je moj putnik i ja garantujem za njegovu ispravnost.

— Dobro, kad ti tako kažeš, Hepe, ali ako slučajno potegnete taj revolver, mister, imaćete posla sa mnom. — rekao je Hervud i kliznuo iz sedla. Osvrnuvši se oko sebe, umorno je uzdahnuo.

— Nikako mi se ne sviđa ovo što se desilo. Mnogo puta sam gonio stoku na pijacu, ali nikada nisam imao neprilika sa ljudima — nastavio je Hervud i obratio se Hepu Vileru. — Otkud ti ovde sa tvojom galijom i šta to Leni priča da su Džoe Sovart i ovaj gospodin potezali oružje jedan na drugoga?

Viler mu je ispričao o staričinom dolasku i njenim kritičkim primedbama izgovorenim na račun Džoe Sovarta. Objasnio je šta je posle toga nastalo i kako se Holidej svojom intervencijom zamerio Sovartu.

— Posle toga Sovart je nasrnuo na Holideja i prilično loše se proveo. Pretpostavljam da je onda zaključio kako se može revanširati samo kroz obračun revolverima. Ali, i to mu nije donelo ništa dobro, kao ni fizički nasrtaj nešto pre toga, jer je Holidej potegao revolver i uzeo ga na nišan dok si trepnuo. Posle toga je nastupila nepogoda i mi smo se zamajali drugim poslovima.

— A šta je bilo sa staricom? — zapitao je Džej Hervud.

Hep je pogledao Holideja. — Ona je otišla i kada je nepogoda prošla, mister Holidej je pošao da potraži goveda, kao što je Leni rekao.

— Otkud to da je mister Holidej pošao za govedima — zapitao je Hervud sumnjičavo.

— Krejn je bio umoran, pa sam hteo da ga odmenim — umešao se Dok.

Hervud ga je ćutke pogledao i Vi-

ler je nastavio. — Kao što rekoh, mister Holidej je pošao da potraži goveda, ali umesto toga, vratio se noseći staricu koja je bila ubijena pogotkom kuršuma u vrat.

— Ubijena? — zaprepastio se Džej Hervud.

Viler je klimnuo glavom i pokazao rukom prema proplanku. — Sahranili smo je tamo na proplanku. Starica je bila neobična, stara kao Metuzalem i ne verujem da je imala rodbine koja će je ožaliti. Ono što je Džou Sovartu rekla, nije se svidelo tome momku. Ne znam šta bi se starici desilo da ju je Sovart dočepao. Holidej to nije dopustio i tako je među njima došlo do varnica.

Leni Sovart je zastenjao i Džej Hervud je pogledao prema njemu. Obuhvativši glavu rukama, Leni se pridigao od točka kola na koji je bio naslonjen i pogledao oko sebe prebirajući u glavi šta se desilo.

— Leni? — Džej Hervud je žurno prišao Sovartu koji se ponovo naslonio na kola. — Žao mi je za ovo, sinko, ali neko je morao da te spreči da napraviš glupost. Izgleda da je ovde ubijena jedna stara žena, a takođe i tvoj brat. Niko ne zna kako se to desilo i zato moramo da otvorimo sve karte i vidimo da li u onome što saznamo možemo naći neko razumno objašnjenje za ovaj događaj.

U očima Lenija Sovarta planula je neka čudna vatra. Pogledao je pored Džeja Hervuda prema Doku Holideju.

— Ja znam šta se desilo.

— Da čujemo — rekao je na to Hervud i okrenuvši se, pogledao Holideja.

Leni Sovart je užagrenim očima ošinuo Holideja. — On je ubio Džoa i ja ću mu se za to osvetiti.

— Mister Holidej kaže da nije ubio tvog brata.

— On je lažov!

Hervud je nelagodno pogledao jednog pa drugog učesnika nemilog događaja i umorno uzdahnuo. — Mister Holidej kaže da je pošao da potraži odbegla goveda i da je slučajno našao staricu prostreljenu kuršumom kroz vrat. Pošto nije znao ništa drugo, doneo ju je ovamo u logor. E vidiš, ono što sada treba da ispitamo, to je onaj protok vremena od trenutka kada je mister Holidej pošao odavde, to jest od trenutka kada je poslednji put viđen, do momenta kada se ovde pojavio sa mrtvom staricom. Pitam se da li je za to vreme mogao odjahati do potoka, ubiti Džoa i onda se vratiti ovamo, pokupiti ubijenu staricu i vratiti se u logor?

Leni Sovart se namrštio. — Imao je vremena — rekao je.

— Đavola je imao — umešao se Hep Viler. — Do đavola, video sam kada je Holidej zamakao iza brda između ovog logora i mesta gde se nalazila stoka. Nije bio odsutan duže nego desetak minuta, a koliko se sećam ovog predela, do potoka ima dobrih pet milja.

— Skoro šest — umešao se Džej Hervud.

Leni Sovart je s mukom ustao na noge praveći grimase od bola koji ga je prostrelio kroz glavu. Zadihan od napora i bola, naslonio se na stranicu kola.

— Onda se ubistvo odigralo za vreme ciuje. Činjenica je da je Holidej Džoev ubica i ja ću ga zato ubiti.

Tek tada se Holidej pomerio sa mesta gde je mirno stajao i slušao. Otpiknuo je kažiprstom opušak cigare i laganim korakom prišao sasvim blizu Leniju Sovartu. Neko vreme nisu progovorili ni reč, već su netremice gledali jedan drugog u oči. Onda je Holidej progovorio.

— Sovarte, upozoravam vas da više ne nasrćete na mene. Našao sam staricu mrtvu i doneo je ovamo. Šta se desilo vašem bratu, to mi nije poznato. Koliko ja mogu da pretpostavim, neko je u toku nepogode naišao ili se našao u blizini, ugledao staricu i verovatno poželeo da se dočepa onoga što je mislio da ima u kolima. U toku vožnje ovamo, Viler i ja smo sreli bar tuce skitnica, nekih ljudi koji besciljno lutaju i koji bi spremno uzeli sve ono na šta bi mogli staviti šapu. Ako bi čovek dublje razmislio, verovatno da je vaš brat video počinioce tog dela, možda je čak pokušao da ga uhvati i u tom pokušaju izgubio život. Jedino drugo objašnjenje koje bi se moglo dati je da je vaš brat, još uvek ljut zbog onoga što mu je starica rekla, lično izravno račune sa njom. U tom slučaju ne znam na koji način je on izgubio život... možda ga je ubio neki skitnica.

Leni Sovart je besno presekao pogledom Holideja i odrečno odmahnuo glavom. — To nije nikakvo objašnjenje, Holideje. Moj trenutak će doći, čuvaj se.

— U svakom slučaju, taj trenutak neće doći pre nego što oteram stoku u grad — prekinuo ga je Džej Hervud autoritativno. — Ja ne znam šta se desilo, samo znam da sam Džoa našao pored potoka mrtvog, okrenutog licem zemlji. Staricu čak nisam ni video. E, sada slušaj dobro i pazi. U Gabrijelu me čeka kupac za stoku. Kada mu isporučimo goveda i završimo posao, otići ćemo do šerifa i ceo slučaj predati u njegove ruke. Posle toga ja perem ruke od svega što se bude dogodilo.

Dok Holidej se okrenuo da pođe, verovatno zadovoljan trenutnim ishodom događaja, ali Sovart nije mogao da izdrži a da na kraju ne doda. — Holideje, nemoj zaboraviti jednu stvar. Kad stignemo u Gabrijel, potražiću te da se obračunam s tobom.

— Kako god hoćete — odgovorio mu je Holidej, ostajući i dalje na pristojnoj distanci u ophođenju, i prišao do diližanse gde je Viler na vatri pripremao večeru. Kiša je ohladila preriju i preko ravnice je kroz logor duvao prohladan ali suv vetar. Nije izgledalo da će kiša nastaviti da pada. Uzevši od Vilera zdelu sa oskudnim obrokom, Holidej je seo na stepenicu diližanse i počeo da jede. Nije bilo nade da će pomoć sa rezervnim točkom stići do njih pre sutrašnjeg dana. To je značilo da se pristojnom obroku i udobnom ležaju mogao nadati tek sutra uveče, ili možda čak kasnije.

*

— U svakom slučaju, to niste mogli učiniti vi, mister Holideje — započeo je razgovor Dejv Krejn kada se vratio u logor pošto je pre toga sapeo svog konja i pustio ga da preko noći pase.

Pošto su sahranili Džoe Sovarta, Hervud je Leni Sovarta odredio da prvi čuva stražu kod stada. Od trenutka kada je razgovor u vezi sa ubistvima završen, pa kasnije, za vreme večere, Leni Sovart nije progovorio ni reč, već je neraspoložen sedeo i ćutao bacajući povremeno pogiede prema Doku Holideju.

Holidej je pogledao Krejnovo mladoliko lice bez naročitog interesovanja. — Drago mi je što tako mislite, Krejne, ali u svakom slučaju, to se vas ništa ne tiče — rekao je Holidej ne želeći da uvredi dobronamernog mladića.

— Kad stignemo u grad, sve to ticaće se i mene, mister Holideje — odvratio je Krejn sa poštovanjem u glasu. — Nameravam da odem kod šerifa u Gabrijelu, bez obzira ko je on, i da kažem sve što znam. Čujte, video sam skoro sve što ste vi učinili, sa izuzetkom jednog perioda od pet minuta ili možda nešto više, a za to vreme sigurno je da niste imali vremena da odete do potoka i vratite se.

Holidej je izvadio cigaru iz tabakere i neraspoloženo se zagledao u tamu oko njih. Pretnje Leni'ja Sovarta nisu ga brinule, no nije želeo da ubije kauboja koji mu, konačno, sem neprijatnih reči nije učinio ništa nažao, ali je bio svestan toga kako ni takav ishod neće moći da izbegne ako Sovart bude insistirao da se s njim obračuna. Po Holidejevom mišljenju, jedini način da se takav ishod spreči bio je da se otkrije istina o zagonetnoj smrti Džoa Sovarta. On sam verovao je da je u toku nepogode Džoe Sovart naišao na staricu i da je tom prilikom iz nekog razloga izgubio strpljenje i počinio zločin. Ali, kako je i zašto u tom slučaju Džoe ustreljen? To nije mogao da pretpostavi.

Holidej je pogledao prema Džeju Hervudu i Hepu Vileru, koji su sedeli u dubokom ćutanju. Ova dvojica su bili stari poznanici, ali tragika trenutka navukla je sumorne misli i u njihovu glavu. Dok je duboko isprekidano uzdahnuo. U okolini verovatno niko sem njega nije bio u zavadi sa Džoe Sovartom, ili se bar niko takav nije pojavio. A on sam nije usmrtio Džoe Sovarta. Koje onda to učinio?

Holidej se zavalio udobnije na stepenici diližanse, zbunjen donekle su mu se motale po glavi, i pitajući se da li je slučajno natrapao na pravu istinu o događaju kada je pomislio na nekog skitnicu žutnog da se dočepa svega što bi mu došlo pod ruku. Moguće da je neki takav bio vinovnik zlodela. Ali, zar u tom slučaju on ne bi uzeo Džoevog konja i revolver, i zar ne bi pretresao njegove bisage? Skoro sigurno da bi to učinio, sem ukoliko ga Hervudov dolazak nije naterao da pre toga pobegne.

Holidej je povukao dim iz cigare i nastavio da zuri u noć. Kao i obično, na njegovom putu se ponovo isprečila neželjena nesreća, nesreća koju nije tražio, ali od koje neće moći da uzmakne, No, konačno, pred njim se nalazio jedan novi grad i završetak jedne nove etape života, možda će, kada budu stigli u grad, Leni Sovart shvatiti da je pogrešio, možda će se malo smiriti i razumnije sagledati ceo događaj. Možda. Ali, Dok Holidej je u to sumnjao.

Ustao je, odbacio opušak cigare i otvorivši vrata diližanse, ušao unutra i namestio se na sedištu. Tu u

suvoći biće mu sigurno prijatnije nego na otvorenoj preriji i vlažnoj zemlji. Pokrio se svojim ogrtačem i odlučio da razmišljanje o svom položaju odloži do sutra ujutro.

*

Hep Viler nije mogao da spava. Ležao je ispod kola pokriven ćebadima i kroz glavu su mu se neprekidno kovitlale reči koje je zbog dana starica izgovorila. Šta je to rekla Holideju? Nešto o putevima usamljenika, nešto o tome da čovek na kraju nađe ono što traži. Nije mogao da dokuči šta je htela da kaže tim rečima, ali je, po njegovom mišljenju, odnekud pogodila da je Holidej tip čoveka usamljenika. Za tri dana, koliko je trajalo putovanje diližansom, on je na odmorištima uvek ostajao povučen u sebe i u razgovoru se ograničavao samo na najneophodnije formalnosti. Jednom rečju, držao se rezervisano i svesno ili nesvesno zauzimao stav koji uliva poštovanje. No, u svakom slučaju, ponašao se kao lepo vaspitan džentlmen.

Hep se okrenuo na stranu i nalet vetra, koji se probio ispod diližanse, pomilovao ga je po licu. Sem tihog šuma vetra u krošnjama obližnjeg drveća, nije se čuo nikakav drugi šum jer su svi već davno bili zaspali. U mislima se ponovo vratio na ono što mu je starica rekla. „Doživeo si mnogo dana i mnogo noći, ali još uvek ima vremena." Hep se osmehnuo u sebi. Starica je svakako znala dobro da računa. On sam osećao se kao da je živeo već stotinu godina, ali je sumnjao da mu je još dosta vremena preostalo. Starica se u tome prevarila. Sa šezdeset godina života on više nije bio za te napore i dugotrajne vožnje kao pre dvadesetak ili više godina, kada je u sedlu ili na vozarskom sedištu mogao da ostane danima. Ova vožnja verovatno će mu biti jedna od poslednjih i nadao se da će već krajem godine dobiti lakšu službu, u nekoj gradskoj ili usputnoj postaji. Pri pomisli na izležavanje na suncu dok čeka dolazak diližanse, lice mu se nesvesno razvuklo u osmeh. Voleo je svoj poziv, ali malo odmora neće mu škoditi. Sve vreme poslednjih godina živeo je uglavnom dosta dobro, a kada bude završio karijeru vozača, imaće dosta vremena i prilično uštedenog novca da sebi dopusti pristojan život. Na njegovo mesto doći će mladi, snažniji i okretniji ljudi koji će časno nastaviti tradiciju vozara „Vels Fargo" kompanije.

— Hej ti, stoj tamo!

Kratko i oštro izgovorene reči presekle su noćnu tišinu kao pucanj bича. Hep Viler se trgao i pridigao na lakat, a ruka mu se automatski spustila na dršku lovačkog noža. Osetio je kapi znoja na čelu i dok je oko njega ponovo suvereno vladala apsolutna tišina, u njemu se počela skupljati napetost prouzrokovana strahom od neizvesnosti. U prvom momentu pomislio je da su se možda Holidej i Leni Sovart ponovo zakačili. Ali, otkuda bi Holidej bio napolju kad je spavao u unobnoj diližansi.

— Izađi lagano na svetlost vatre.

Hep je liznuo usne. Glas se čuo odnekud iza teretnih kola Džeja Hervuda. Hep se nečujno okrenuo i pomerio za pedalj da bi bolje vi-

deo između točkova. Ugledao je krug logora obasjan jasnim plamenovima vatre, noge nekog čoveka u čizmama u blizini vatrišta i još jedan par nogu u čizmama koji se sa ivice kruga logora približavao vatrištu.

Hep je rizikovao da bude primećen i pomerio se još za pedalj iza svog zaklona od točka. Izvirivši glavom napolje, video je kada se Leni Sovart zaustavio ispred Džeja Hervuda.

— Šta si to imao na umu, Leni? — zapitao je Hervud glasom koji nije trpeo prigovora.

— Došao sam da se napijem vode.

Hervud je digao obrve i nabrao čelo. — Ti uvek nosiš čuturu vode sa sobom, zar ne, naročito onda kada si na noćnoj straži pored stoke? Kako to da si žedan?

— Noćaš sam zaboravio čuturicu.

Hervud je pogledao pored njega prema zadnjeg dela kola, odakle je Leni Sovart došao. — Bure sa vodom je sa prednje strane kola, Leni. Mnogo puta si uzimao vodu iz njega, pa bi to morao da znaš.

— Još nisam stigao do bureta, Hervude.

— Ne izgleda mi da si se mnogo žurio, Leni. Može biti da i nisi toliko žedan kao što kažeš.

Hep je video da se Sovartovo lice smračilo i oblikovalo u mrgodnu grimasu.

— Hoću li dobiti vodu ili ne, Hervude? — zapitao je. — Ili se voda čuva iako smo toliko blizu grada?

Džej Hervud ga je i dalje nestremice posmatrao, a onda je odjednom spustio revolver u futrolu. Legao je na svoj ležaj pored vatre i pokrio se ćebetom, ali je i dalje motrio na Sovarta. Kada je Sovart kutlačom zahvatio vodu iz bureta i počeo pohlepno piti, Hervud je dobacio.

— Postaraj se da ti to bude dovoljno do smene straže, Leni.

Sovart je slegnuo ramenima, obrisao usta nadlanicom i bacivši pogled prema Hepu Vileru, primetio da ovaj drži ruku na drški noža. Nasmejao se kratko i udaljio se prema svom konju koji je stajao vezan dobrih pedesetak metara dalje od logora.

Kada se Sovart vinuo i u sedlo i udaljio, Viler je zapitao. — Šta misliš, šta je stvarno hteo, Džeje?

Hervud je slegnuo ramenima i progunđao. — Možda je hteo da se dočepa revolvera, a možda nešto drugo, Hepe. Ne brini. Ne verujem da će ponovo pokušati bilo šta — Hervud se okrenuo na ležaju i dobacio Krejnu. — Krejne, imaš još više od pola časa, a onda pođi da smeniš Sovarta. Poslednju smenu straže ću čuvati ja.

— Dobro, mister Hervude — promumlao je Kvejn sanjivo i na logor se ponovo spustila tišina.

Trenutak kasnije zvučan bariton začuo se iz diližanse. — Još jednom hvala, mister Hervude.

Hervud je pogledao prema diližansi i na otvoru prozora ugledao nejasnu siluetu Holidejevog lica. Stisnuo je nezadovoljno usne i odgovorio. — Nema na čemu. Verovatno da vam nisam učinio uslugu, Holideje, ali, kao što rekoh, ne volim pucanje u logoru.

— Svejedno, ipak hvala. Laku noć — završio je Holidej i spustio zavesu na prozoru.

Hep Viler se povukao dublje pod diližansu do svog ležaja i opružio se

ispod čebeta. Sa dosta sigurnosti slutio je šta je lukavi Sovart nameravao da učini i smatrao je da je Hervud dobro postupio i da je srećа što je bio budan. No, ono što je Hepa najviše zabrinjavalo bila je činjenica da je Leni Sovart izgleda zaista hteo da se osveti Doku Holideju, uprkos svim dokazima koji su upućivali na to da je Holidej nevin. Pitao se kuda će to odvesti i kako će se završiti, ali ako bi se trebalo kladiti ko će iz tog sukoba izaći kao pobednik, bio je spreman da dobar deo svoje plate stavi na Holideja. Dva puta ga je video kako poteže revolver i preturajući po glavi, nije se mogao setiti nikoga ko je to mogao da učini brže i veštije od njega.

Okrenuo se na leđa i počeo da razmišlja o Doku Holideju. O tom pustolovu čuo je dosta priča i kada se jedan nepoznati putnik odjednom pojavio u njegovim kolima i Hep saznao da je taj putnik čuveni Holidej, stari vozač je zaključio da ovaj izgleda baš onako kako ga je zamišljao. Visok, markantnih crta lica, skladno graden i elegantno odeven. Od momenta kada je zauzeo svoje mesto u kolima, ostao je povučen u sebe. Ponašao se uzdržano, ali ni jedan njegov gest nije bio suvišan i svaka njegova reč ili pokret bili su na svom mestu i podređeni željenom cilju. Viler se setio njegovog odela, fine zlatne tabakere i revolvera najpreciznije izgrade sa drškom od slonove kosti. Čovek takvog držanja i izgleda, sa sklonošću ka skupocenim finim stvarima, nije mogao biti običan kockar i pustolov. Morao je biti nešto bolje i više.

To je, uostalom, i dokazao. U toku prethodnog dana dva puta je mogao upotrebiti revolver a da mu to niko ne bi mogao zameriti. Ali, nije to učinio. Holidej je, po Vilerovom mišljenju, bio čovek širih shvatanja i finijeg stila.

III

— Gde ste bili, Holideje?

Dok Holidej je zastao pored diližanse i zabacio šešir više na čelo. Pogledao je Džeja Hervuda obasjanog prvim zracima izlazećeg sunca.

— U šetnji — odgovorio je Dok kratko.

— Ne mislim da vam budem dadilja, ali šetnja po preriji može da bude opasna. Izdajnički metak može doleteti odasvud.

— Znam, ali u preriji je takva mogućnost mnogo manja nego u gradu, gde ja obično živim... uprkos nedavnim događajima.

Hervud ga je namršteno pogledao znajući da je Holidej u pravu, ali mu se nije svideo način na koji je Holidej svojim stavom doprinosio da se oseća inferiorno. Za ovih nekoliko časova, koliko su proveli zajedno, nije mogao da nađe ni jednu grešku u njegovom držanju i ponašanju, pa ipak, na neki osoben način Holidej mu se nije dopadao. Zamarao ga je svojim prisustvom i nekim tihim, nevidljivim nametanjem svoje ličnosti.

Odagnao je iz glave razmišljanje o tome i rekao. — Vreme je da dignemo logor. Biće malo teže bez jednog čoveka, ali nekako ćemo se snaći. A vi?

— Mi ćemo sačekati pomoć. Verovatno ćemo stići u Gabrijel večeras... možda pre vas.

— Onda ćemo se još videti — re-

kao je Hervud mršteći se — mada bih voleo da vas tamo ne zateknemo.

Dok se osmehnuo i slegnuo ramenima. — Takav je život, mister Hervude.

Sa drugog kraja proplanka, povijen nad vatrom, Hep Viler je doviknuo. — Stižete u pravi čas za doručak, mister Holideje. Nadam se da će nam ovo biti poslednji obed u preriji.

— Nije važno, Vilere. Činio si što možeš i veruj da si me dobro hranio s obzirom na materijal koji imaš. Siguran sam da bi umeo i bolje.

Taj kompliment je razgalio Hepa. Voleo je da ljudi oko njega budu zadovoljni, a jedan od preduslova za zadovoljstvo, bar po njegovom mišljenju, bio je pun trbuh. Setio se davnih dana, kada je bio kuvar grupe goniča stoke. U to vreme bio je naviknut na gunđanje kauboja zbog vrućine, monotonog putovanja, monotone hrane i montonog života opšte. Ali konačno, ni jedan dogon stoke nije mogao proći bez gundanja, makar koliko se trudio da stvori nešto sa skromnim materijalnim mogućnostima kojima je raspolagao. Rezerve hrane sastojale su se uglavnom od govedine i pasulja, bez obzira da li je trebalo prevaliti pedeset ili pet stotina milja. Smatrao je da bi ljudi rođeni i naviknuti na takav tegoban život trebalo da mu odaju priznanje za njegov trud. Ali, niko to nije cenio. Niko sem Holideja sada. Verovatno je zato Viler i sam postao gunđalo.

Holidej se s apetitom bacio na spreman doručak, a Hep je pošao da opere, bolje reći obriše lišćem par upotrebljenih posuda. Krejn je već bio na konju i udaljavao se preko proplanka ka stadu, a Džej Hervud je bio na vrhu istog uzvišenja. Videvši Lenija Sovarta iza poslednjih goveda u krdu, Hervud je dao znak rukom i Krejn, on i Sovart krenuli su stoku. Hervud je sačekao dok stoka prođe pored njega, a zatim se pridružio Leniju Sovartu na začelju. Nije se potrudio da pogleda u Sovartovom pravcu niti da sa njim progovori makar i jednu reč.

Krdo je krenuo napred preko blatnjave dolje i izbilo na nešto suvlji viši teren. Posle dva časa pregazili su potok na mestu gde je Hervud našao telo Džoa Sovarta i zašli u prostranu preriju koja se pružala sve do Gabrijela.

Nekoliko milja dalje naišli su na laka tovarna kola natovarena opremom za opravku diližanse i svežu zapregu koja će diližansu odvući do kraja njenog puta.

•

Gabrijel je bio mali stočarski gradić koji je živeo od dogona stoke. Sa krajnje železničke stanice odatle je stoka transportovana na istok i sever. Sam grad jedva da je imao više od nekoliko desetina bednih udžerica koje su se naslanjale na veliki ograđeni prostor za stoku. Ti ograđeni prostori pružali su se na više strana i bili su povezani vratnicama i uzanim prolazima koji su se završavali na izdignutom peronu. Od već izdignutog perona bile su napravljene drvene platforme koje su stavljene do ulaza u vagon, tako da je stoka iz ograđenog prostora kroz hodnik pa preko perona ulazila direktno u teretna kola. Postojao je i jedan prolaz za ljude koji su želeli da putuju te-

retnim vagonima sa stokom, ali, pošto su tu priliku koristili samo beskućnici i ljudi bez ikakvih sredstava, prolaz je bio tako uzan da ga je istovremno mogla koristiti samo jedna osoba. Šerif Rod Plimpton stajao je na peronu sa desnom rukom iznad očiju da bi se zaštitio od bleštavog popodnevnog sunca koje mu je smetalo. Plimpton je posmatrao stoku koja se približavala gradskim oborima. Zaključio je da ekipa goniča dobro zna svoj posao, jer je stoka dolazila lagano, skrđena u gomilu, i nijedno jedino grlo nije se izdvajalo niti pokušavalo da pobegne iz gomile. Zaključio je da u krdu može biti blizu pet stotina goveda, a to je po uobičajenim standardima bilo dosta veliko stado. Stoku je već bio kupio Rodžer Tomas iz Čejena, ali su Plimpton i još dosta radoznalih građana došli da prisustvuju dolasku krda i goniča. Rodžer Tomas je stajao samo nekoliko metara dalje od šerifa i u svom građanskom odelu, kakva su se nosila na Istoku, ličio je na kicoša.

— Čini mi se da je tačno ono što je Hervud rekao, Tomase — dobacio je Plimpton.

— Na mene je ostavio utisak poštenog čoveka i dobrog stočara — odvratio je Tomas na čijem su se malom, sitnom i pegavom licu ogledali efekti dnevne vrućine. — Ova stoka je zaista u dobrom stanju.

— Čini mi se da stoka izgleda bolje od goniča, ako nam onaj momak može poslužiti za primer — rekao je Plimpton pokazujući na Lenija Sovarta koji se ukazao na vidiku jašući pored krda.

— Izgleda da je on jedini na kome je putovanje ostavilo traga — primetio je Rodžer Tomas prilazeći bliže šerifu. No, odjednom je nabrao obrve. — Šerife, uočavate li nešto neobično na tim ljudima?

Plimpton je pogledao i od napornog razmišljanja nabrao obrve. — Izgledaju mi kao obični, umorni ljudi — promrmljao je.

— Ni jedan od njih ne nosi revolver, šerife — rekao je Tomas. — Očekivao sam da čovek vašeg poziva treba da zapazi takvu stvar na prvi pogled.

Plimpton se pažljivije zagledao kliznuvši nekoliko puta pogledom sa Krejna do Lenija Sovarta. A tada se Džej Hervud sa čela krda uputio direktno prema njima.

— Da, svi su nenaoružani sem Hervuda — rekao je Plimpton. — Šta bi to trebalo da znači? Možda je u vezi sa onim što mi je Hep napomenuo?

Tomas je slegnuo ramenima i pošao niz peron da sretne Hervuda. Pošto se rukom počešao po zadriglom potiljku, Plimpton je pošao za njim. Kada je Hervud zategao vođice svog konja i osmehnuo se umesto pozdrava, Tomas je pružio ruku. — Mislim da neće biti nikakvih teškoća, mister Hervude. Zatvorite ih u obore, pa ćemo ih onda prebrojati.

— To će biti sređeno za dvadesetak minuta, Tomase. Nadam se da će i vaš deo dogovora biti u redu, zar ne?

Tomas je na Hervudovo pitanje uzvratio novim osmehom. — Novac vas čeka u banci, mister Hervude. Stoka je zaista jako dobra, baš kao što ste rekli. Moram da vam čestitam.

Hervud je klimnuo glavom. — Dobro smo je hranili tamo na ran-

ču, a i pašnjaci su uz put bili dobri. Ovo je najbolja stoka koju sam poslednjih godina odgajio. Može biti da ću odavde otići u Dorido da kupim novo krdo za tov. Mogao bih to izvesti tri-četiri puta godišnje.

— Mnogo gladnih ljudi dugovaće vam zahvalnost — rekao je Tomas.

Odjendom nestrpljiv zbog — po njegovom mišljenju — nevažnog razgovora, Rod Plimpton se progurao napred i svojim tmurnim izgledom i prodornim pogledom privukao Hervudovu pažnju. — Vaši ljudi ne nose oružje, Hervude. Ima li to neki određen uzrok?

— Ima — rekao je Hervud.

Plimpton je liznuo suve usne u očekivanju da Hervud nastavi. Džej Hervud, međutim, nije pokazao nameru da bliže objasni ono što je rekao i Pilmpton se brecnuo na njega. — Šta je, dakle, hoćete li već jednom reći? Jesu li vaši ljudi potencijalni ubice ili šta?

Hervud je slegnuo ramenima i bacio pogled prema Leni Sovartu koji se baš tada približio prvom ograđenom prostoru za stoku. Krejn je bio blizu, ali sa druge strane, dok su daleko za njima kloparajući dolazila tovarna kola sa hranom koju je terao neki kržljavi kauboj. Sasvim na začelju kola su lagano ušla u glavnu ulicu Gabrijela.

— Desila nam se mala nezgoda, šerife Plimptone — rekao je Hervud — o kojoj ću vam kasnije ispričati. Čim budemo natovarali stoku u voz i čim dobijem novac, potražiću vas

— Čuo sam ja već za to i ne bih rekao da je u pitanju mala nezgoda, mister Hervude, i zato insistiram da mi sad odmah ispričate o tome! — uzjugunio se Plimpton odgurnuvši Tomasa u stranu i unoseći se Hervudu u lice. — Ja ovaj grad štitim i branim od šljama i nasrtljivaca, i neću dozvoliti da se kroz njega šepure ljudi spremni da za svaku sitnicu potegnu revolver. Ne, bogami, takve valja držati na uzdi. Hoću da znam sve šta se događa u vašoj ekipi i ko su vaši ljudi, Hervude, i, bogami, vi ćete mi sve odmah referisati.

Hervud je pogledao Tomasa koji se uklonio u stranu jer mu se nije dopadalo da upoređuje svoj rast i snagu sa snažnim krupnim ljudima kao što je Plimpton. A sem toga, i zbog mirisa znoja koji se širio od šerifa.

— Desilo se ubistvo — rekao je Hervud bezizražajnim glasom. — Ali, možete me držati za reč, šerife Plimptone, da sam tu stvar istražio do kraja i da zaista nema ničega što bi bilo ko mogao učiniti u vezi s tim.

— Je li ubijen neko iz vaše ekipe? — zapitao je Plimpton nategnuto. — Jesu li se svađali kao psi i je li to razlog što ste im oduzeli revolvere?

Hervud je potvrdno klimnuo glavom. — Da, ubijen je jedan od mojih ljudi. Desilo se to u toku nepogode koja je besnela juče kasno posle podne. Ja sam se u to vreme vratio u logor i našao sam ga mrtvog.

— Ubijenog iz vatrenog oružja?

Hervud je ozbiljnog lica klimnuo glavom. — Da.

— Onda je neko morao opaliti taj hitac mister — rekao je Plimpton. Oči su mu se sijale od pobedničkog zadovoljstva, a krupno podgojeno lice blistalo mu je od znoja. — Ko je taj?

Hervud je odrečno odmahnuo glavom. — To niko ne zna.

Plimpton je iznenađeno zinuo. — Kako to niko ne zna. Vi ste vlasnik krda i gazda grupe, i odjednom se desi da neko iz grupe bude ubijen a da o tome niko ništa ne zna?

— Tačno tako, šerife. Već sam vam rekao... desilo se to za vreme nepogode koja je sinoć besnela u preriji. Svi su bili zauzeti svojim poslom trudeći se da sačuvaju od stampeda i zato niko nije obraćao mnogo pažnje na to šta drugi rade. Kada je nepogoda prošla, Džoe Sovart je bio mrtav.

Plimpton se namrštio. — Ko je, do đavola, taj Sovart? Odakle je? Je li to neki čovek ubojica i izgrednik? — Hervud je prstima začešljao kosu i ponovo nestrpljivo pogledao Rodžera Tomasa.

— Džoe Sovart je bio samo običan najmljeni kauboj. Naišla je nepogoda i kada je prošla, ja sam ga u povratku iz grada našao da leži u potoku, lica zagnjurenog u vodu, sa kuršumom u telu. Naravno da sam odmah okupio ljude, ali niko od njih nije mogao da reši pitanje ko je ubio Sovarta. Naravno, bilo je nekih optužbi protiv lica van moje ekipe, ali s obzirom na činjenice, mislim da su te optužbe potpuno neosnovane. Za svaki slučaj, da ne bi došlo do gužve, ja sam mojim ljudima oduzeo revolvere. Učinio sam to zbog toga da bih sprečio zlu krv između Sovartovog brata i jednog putnika iz diližanse, koji se slučajno zatekao na licu mesta.

— Putnika iz diližanse, kažete. E pa, to bih malo opširnije želeo da čujem.

Hervud je opet pogledao Tomasa i dodao. — Pa, rekao sam vam šerife da ću svratiti kod vas. Sad sam zauzet.

Plimpton je sevnuo očima i prišao korak bliže. U tom trenutku Krejn je priterao krdo do najbližeg ograđenog prostora dok je sitni čovečuljak na teretnim kolima, prošavši glavnu ulicu, baš privezivao konja za jednu od poprečnih greda na ogradi. Leni Sovart je sedeo u sedlu nekih stotinu stopa dalje od Krejna i nije skidao pogled sa Hervuda i šerifa.

— Najbolje bi bilo da pođemo kod mene u kancelariju, Hervude — rekao je Plimpton. — Taj ubijeni čovek ima brata, kako kažete, i on je optužio nekog putnika diližanse da je ubio vašeg čoveka. Je li tako?

— Tako nešto.

— Pa dobro, zaboravite za trenutak vašu stoku i utovar, Hervude. Pozovite vaše ljude da odmah dođu u zatvorsku zgradu. Preuzimam taj slučaj u svoje ruke i povešću istragu.

— Vraga ću zaboraviti na stoku i utovar, Plimptone — uzjogunio se Hervud glasno. — Prešao sam mnogo stotina milja i u toku svake pređene milje pažljivo sam negovao stoku i vodio brigu o njoj. Neću dopustiti da zbog vašeg ćefa sad trpim neko odlaganje.

Plimpton je zaustio da nešto kaže i nastavi raspravu, ali se u tom momentu umešao Rodžer Tomas smirenim glasom. — Šerife, budite razumni. Šta vam znači petnaestak minuta ili možda nešto više? Ovi ljudi ne izgledaju kao kriminalci koji nameravaju da negde pobegnu, a mister Hervud je pokazao da ima smisla za red samim tim što ih je razoružao. U stvari, šerife

Plimptone, insistiram da odložite vašu istragu dok moja stoka ne bude utovaren u voz.

— Insistirate? — graknuo je Plimpton na njega. — Slušajte vi...

— Kao gost u vašem gradu, i to gost koji namerava da ubuduće često ovamo dolazi, da koristi vašu železnicu, vaše kafane i vaše pansione, i koji će u svoje vreme ovde otvoriti i poslovnicu, mislim da na to imam pravo. Ne verujem da će veliki broj građana ovog grada biti zadovoljan vašim ponašanjem prema jednom takvom čoveku i da će odobriti da jedan poslovni čovek mog kova gubi svoje dragoceno vreme i novac zbog običnog sebičnog hira.

Plimpton ga je zablenuto pogledao. Hervud je okrenuo svog konja i taj njegov pokret naveo je Plimptona da ponovo pogleda u njegovom pravcu. Ali, kada je Plimpton video da Hervud ne namerava da postupi po njegovom uputstvu, skrenuo je pogled sa njega na kauboje koji su do tada već uterali pretežan deo krda u ograđeni prostor.

— Pa dobro, neka bude. Nekoliko minuta zaista ne znači ništa. Ali pazite, Hervude, hoću da vi i vaši ljudi budete u mojoj kancelariji čim ovaj posao bude završen. Što se tiče ostalih lica koja su bila tamo, ja ću pobrinuti da i oni dođu.. U međuvremenu nemojte vašim ljudima davati oružje. Jeste li me razumeli.

Hervud je klimnuo glavom u znak da je razumeo i žurno se udaljio. Rodžer Tomas se naslonio na ogradu perona i odatle stao da posmatra šta se ispred njega događa.

— Zaista dobra stoka — promrmljao je Tomas, ali je taj njegov pokušaj da ublaži zategnutost između njega i Plimptona od ovog drugog izmamilo samo nešto nalik na gunđanje. Snažni šerif je čvrstim koracima sišao sa perona i uputio se u pravcu gornjeg dela grada.

*

Šerif Rod Plimpton imao je dovoljno vremena da se pripremi za dolazak Hervudovih kauboja, Hepa Vilera i Doka Holideja, koje je pozvao radi otvaranja istrage. U očekivanju da se oni pojave sedeo je za pisaćim stolom sa revolverom stavljenim nadohvat ruke. Ostatak njegove kancelarije bio je potpuno prazan, što je bio deo Plimptonove istražne strategije. Plimpton je voleo da se njegovi posetioci ne osećaju prijatno i da ih sve podseća kako su u podređenom položaju.

Kada je Hervud ušao unutra praćen krzljavim kaubojem, a zatim još jednim mladićem u kaubojskom odelu, Plimpton im je dao znak rukom da stanu pored zida. Hervud se namrštio i stao u mestu ne pokazujući želju da posluša uputstvo. — Šta znači to šerife, hoćete li nas stavljati na vešala?

Plimpton je stisnuo usne. — Stanite tamo, kao što sam vam rekao, i to brzo.

Sva trojica su poslušali i u tom trenutku u odaju je ušao Dok Holidej. Plimpton je skrenuo pogled do njega i ponovo se u sebi zadivio izgledu tog snažnog čoveka i lakom kretanju, lakšem i bržem nego što je njegovo telo nagoveštavalo. Šerif je takođe bio zadivljen Holidejevim samouverenim

čvrstim pogledom. Pogled njegovih sivoplavih očiju nagoveštavao je ličnost i čoveka spremnog da se sa svakom opasnošću spremno uhvati u koštac. Ušavši u odaju, Holidej je u nedoumici zastao i pogledao prema zidu gde su stajali Hervud, Krejn i kuvar, i u tom trenutku u šerifovu kancelariju ušao je Leni Sovart. Plimptonovo lice se smračilo. Sovart ga je natmureno pogledao, a zatim bacio pogled na Doka Holideja i zakoračio preko odaje. Plimpton je zapazio da je i posle toga Sovartov pogled ostao kao prikovan za Holideja. Mržnja koja je iz kaubojevih očiju neskriveno izbijala posvedočila je Plimptonu da su to trojica ljudi koje je Hervud promenuo. Kada je iza Sovarta u odaju ušao i Hep Viler, svi potrebni bili su tu i istraga je počela.

— O-kej, Hervude, da čujemo sad celu priču — rekao je Plimpton zavalivši se unazad na stolici, ruku skrštenih na krilu i šešira zabačenog na potiljak.

— Čekajte malo, šerife — izustio je Holidej. — Ako mislite da sve vreme stojimo, ja odlazim.

Plimpton je digao pogled do došljaka i strogim glasom odgovorio. — Ovo je službeni razgovor, mister, i vladaćete se onako kako ja kažem. Dakle, Hervude...

Bez ijedne reči više Holidej se okrenuo i pošao. Plimpton je nabrao obrve. Ovaj gospodski odeven došljak kvario je atmosferu nadmoći koju je šerif u ovakvim slučajevima nametao, ali nije mogao da ga kazni za postavljeni zahtev. Mahnuo je rukom prema hodniku iz kojeg se ulazilo u ćelije i rekao. — Stolice imate tamo u hodniku, možete ih uzeti.

Pošto su uzeli stolice i zauzeli mesta, šerif se obratio Hervudu izbegavajući da pogleda u Holidejevom pravcu. — Dakle?

— Već sam vam rekao ono što znam — rekao je Hervud kratko.

— Znam, ali ponovite to opet iz početka. Niko neće otići iz ove kancelarije dok ne prodrem u suštinu tog ubistva.

— Dva ubistva — umešao je Hep Viler. Plimpton se trgao i zainteresovano se nagnuo napred. Snažnom velikom rukom lupnuo je po stolu. — Dva, reče li dva, Vilere?

Hep je potvrdno klimnuo glavom. — Pretpostavljao sam da je tako bistar čova kao što ste vi do sada već sve saznao, šerife.

Plimpton ga je mrgodno pogledao. Znao je ljude Vilerovog kova, njih je bilo teško obuzdati jer su svoju starost koristili kao štit. Plimpton je lagano ustao i nagao se preko stola oslanjajući se pritom na ruke. Ozbiljno i dugo zagledao se u svakog ponaosob.

— Čujte me dobro. Hoću da mi celu priču ispriča Hervud i da se niko drugi ne meša. Pošto su u pitanju dva ubistva, želim da znam sve od početka do kraja. Neću nikakvih laži i nikakvih zamagljivanja. Hoću pravu, otvorenu istinu i činjenice.

Džej Hervud mu je uzvratio mirnim pogledom i počeo. — Mogu da kažem samo ono što znam, Plimptone. Pre nego što je nastala nepogoda u naš logor dovezla se neka stara žena. Izgleda da se nezgodno ponašala i...

— Ona nikome ništa nažao nije učinila, mister Hervude — umešao se Dejv Krejn — samo nam je či-

tala sudbinu iz dlana i rekla je ono što je tamo videla.

— O, kej, o, kej — rekao je Hervud nestrpljivo. — Nije učinila nikome ništa nažao, ali ste rekli da je naljutila Džoa Sovarta.

— Rekla mu je da je zločest i nevaljalac — dopunio je Viler Dejva. — Naravno da se Džou to nije dopalo. Pošao je rukom prema njoj, možda je hteo da je izudara ili tako nešto, ali ga je moj putnik sprečio. Džoe je pokušao da udari gospodina, ali se ovaj pokazao kao bolji i Džoe se tada mašio revolvera. Ali, ni u tome nije uspeo da ga pobedi i nije zaradio zarez na drški. Onda se i Leni umešao, ali je ovaj smirio i njega. Posle toga naišla je nepogoda, mislim prava nepogoda.

Činjenice su počele zbunjivati Plimptona. No, pre nego što je mogao da od Hervuda traži na nastavi, Hep je nastavio svoju priču. Viler nije mogao da izdrži a da ne iznese ono što zna.

— Izgleda da je u toku nepogode neko ubio staricu. Kada je nepogoda prošla, moj putnik je iz zabave pošao da potraži izgubljena goveda, i tom prilikom našao njeno telo i doneo ga nazad u logor. Sahranili smo je u očekivanju da se Hervud pojavi, ali sve vreme niko nije video Džoe Sovarta. Na kraju je Hervud došao noseći Džoev leš prebačen preko konjskih leđa.

Plimpton je izašao iza pisaćeg stola namrštenog lica. — Ko je, dakle, ubio staricu?

Hep, koji je sebi posvojio ulogu glavnog govornika, odmahnuo je glavom. — Ne znamo. Plaha kiša je zbrisala sve tragove oko polomljenih prevrnutih kola. Nije bilo nikakvog traga od kojeg se moglo poći.

Plimpton je začešljao kosu prstima i naslonio se na sto. Duboko je uzdahnuo. — A ko je ubio Džoa Sovarta?

— Holidej — te reči izgovorio je Leni Sovart.

Plimpton se okrenuo kao iglom ubeden i zagledao se u Lenija. — Šta reče ti?

— Rekao sam Holidej — ponovio je Leni Sovart i pokazao rukom prema Doku.

Plimpton se lagano okrenuo i zagledao se u Holideja. Njegovo mesnato lice dosta vešto je prikrilo nedoumicu koja ga je obuzela, ali je njegov pogled otkrivao silno interesovanje za čoveka koji je sedeo pred njim. Holidej! Sada mu je bilo jasno zašto mu je taj čovek od početka smetao, zašto je iz njegovog stava izbijala tajnovita čvrstina koja se graničila sa drskošću. Od famoznog Doka Holideja, o čijim obračunima širom Divljeg zapada pričale bajke, nije se ni moglo očekivati da se ponaša kao svaki drugi običan čovek. Sa saznanjem koga ima pred sobom, za šerifa Plimptona ovaj slučaj je postao interesantniji ali manje lagodan. Dok Holidej nije bio čovek sa kojim se moglo igrati.

Sakrivši svoja razmišljanja, Plimpton se ponovo obratio Sovartu. — A zašto misliš da ga je ubio?

— Zato što ga se plašio. Džoe je zapretio da će se sa Holidejem obračunati kad stignemo u grad. On je iskoristio nepogodu i ubio mog brata. Zato ću mu se osvetiti.

Plimpton se ispravio i ćutke prešao pogledom po ljudima pred sobom. Konačno se njegov pogled za-

držao na Holideju i on je rekao. — Vi se zovete Holidej?

Holidej je potvrdio pokretom glave.

— Šta imate da kažete u svoju odbranu? Ovaj čovek je izneo ozbiljne optužbe protiv vas.

— Nisam ubio njegovog brata — rekao je Holidej sasvim mirnim glasom.

— Jeste li ga se bojali kao što on kaže? — zapitao je šerif sa prizvukom nesigurnosti u glasu. Šerif, očigledno, ni sam nije mnogo verovao u pitanje koje je postavio.

Holidej je odmahnuo glavom. — Džoe Sovart nije predstavljao nikakvu opasnost za mene.

— Lažeš, Holideje, ti si običan lažov! — rekao je Leni i skočio sa stolice sa stisnutim pesnicama i plamenom mržnjom koji je buktao u njegovim crnim očima.

Plimpton je pružio ruku iza sebe, uzeo revolver sa pisaćeg stola i uperio ga u Lenija. — Mladiću, mi u ovom momentu razgovaramo o ozbiljnim stvarima, ali samo razgovaramo. Ništa drugo. Vrati se nazad i sedi mirno na svom mestu.

— Idi do đavola — prasnuo je Leni na njega.

Plimptonovo lice je planulo rumenilom od ljutine. Leni je za trenutak prkosno odoleo njegovom besnom pogledu, ali se onda povukao i seo na stolicu ne prekidajući da zuri u Doka Holideja.

— Dobro, imamo, dakle, dve različite verzije — rekao je Plimpton. — Ima li još neko nešto da kaže?

— Ja imam, ubacio je Dejv Krejn setivši se obećanja datog Holideju da će reći šta ima na umu kada bude stigao u grad. Plimpton mu je pokretom glave dao dozvolu da nastavi i Krejn je rekao. — Telo Džoa Sovarta nađeno je na potoku nekih pet milja daleko od logora. Za vreme nepogode ja sam bio na levoj strani krda, neprekidno, svakog trenutka. Bez obzira na nepogodu, video bih da je neko prošao pored mene i otišao prema potoku, ali nikoga nisam video. Kada se nepogoda završila, mister Holidej je video da sam umoran i rekao mi da ostanem u logoru dok on ode da potraži odbeglu stoku. Posle najviše pet minuta vratio se u logor noseći prebačen preko konja staričin leš i ja sam ga dočekao kad se vratio u logor. Tu je bio i Hep. Nešto posle toga došao i Leni Sovart. Svi zajedno vratili smo se u dolju gde je mister Holidej našao staričino telo, ali tamo nije bilo nikakvih tragova. Posle toga vratili smo se u logor da sahranimo staricu i da sačekamo gazdin povratak.

— Što nedvosmisleno skida svaku odgovornost sa gospodina Holideja, šerife Plimptone — dodao je na to Hervud.

— A zbog čega to? — zapitao je Plimpton.

— Zbog toga što po Krejnovom svedočenju Holidej nije bio odsutan više od pet minuta. Za to vreme nije mogao odjahati do potoka gde sam našao Džoovo telo i vratiti se nazad u logor. To jednostavno nije bilo moguće.

— Krejn je pobrkao pojam o vremenu — rekao je Leni Sovart. — platiće mi za to.

— Idi ti do đavola, Sovarte — planuo je sada Krejn na njega. — Ja te se ne bojim. Nisi izgledao mnogo uverljiv kad ste se ti i tvoj brat sukobili sa mister Holidejem.

On vas je obojicu smirio dok si okom trepnuo.

Lice Lenija Sovarta se izobličilo i skamenilo od ogorčenja. Usne su mu se zategle i otkrile zube stisnute od besa, ali ih je Plimpton jednim pokretom ruke sa revolverom upozorio da se smire. Leni je zastao, ali i pogledom i dalje besno sekao Krejna i Doka Holideja.

— Sad znaš sve, Plimptone — rekao je Hervud kao da je time sve okončano. — Koliko ja vidim, tu nema šta da se kaže. Nema nikakvih indicija ko je ubio staricu. Nema takođe nikakvih indicija ko je ubio Džoe Sovarta. I šta sada nameravaš da učiniš povodom toga? Hoćeš l da nas ovde zadržiš celu noć? Ja i moji ljudi imamo još poslova da završavamo, a verujem da mister Holidej i Hep Viler nisu bezposleni. Perem ruke od svega toga. Ne volim nikakve neprilike i nevolje, štaviše ne volim ni misterije. Što se mene tiče, vratiću ovim ljudima njihove revolvere kada ih budem isplatio, pa neka rade šta im je drago.

Plimpton se nelagodno uzvrpoljio. Na njegovom licu jasno se videlo da je potpuno nesposoban da prodre do dna zagoneke. — Dve osobe su poginule na mojoj teritoriji — mrmljao je.

— Van tvoje teritorije, šerife — rekao je Hervud i ustao.

— Na teritoriji ili van nje, nije velika razlika.

Hervud se prijateljski osmehnuo šerifu. — Šerife, tamo na licu mesta nema nikakvih tragova i niko od ovih ljudi nije mogao dokučiti šta se desilo. Kako bi onda ti, bez obzira koliko si iskusan u svom poslu i u nalaženju tragova, mogao da otkriješ ono što niko od nas nije mogao? Ne... što se mene tiče, taj slučaj je zaključen i savetujem ti da se i ti sa tim složiš i da više ne lupaš glavu oko besmislica.

Plimpton je liznuo usne i prstima obrisao znoj sa čela. Nastavio je da pogledom ispituje ostale. Posle nekoliko trenutaka tišinu je prekinuo Hep Viler.

— Šerife ja imam dosta poslova da završim pre nego što sutra krenem dalje. Ako vam budem potreban, biću kod kovača, a posle toga u salunu. Moram da popijem par čašicu da zbrišem mučninu od ovog događaja.

Dejv Krejn i kržljavi kuvar su ustali. Šerif je dao rukom znak da mogu da odu i nije zadržao Hervuda koji je pošao za njima. No, kada su Holidej i Leni Sovart ustali sa svojih mesta, Plimpton je rekao.

— Vas dvojica sačekajte.

Leni Sovart se iskolačenim očima zabuljio u Plimptona. — Šta je sad, do vraga?

— Slušaj me dobro, čoveče — rekao je Plimpton žestoko. — Iz gomile tričarija koje sam maločas čuo stekao sam utisak da nameravaš da se obračunaš sa ovim... mister Holidejem. E da znaš da se to ne sme desiti u mom gradu, jesi li me čuo. Ako samo čujem da si nešto zucnuo ili da si izazvao suprotnu stranu, baciću te u zatvor — nešto blažim glasom, ali ipak dovoljno strogo šerif se obratio Holideju. — To važi i za vas, mister Holideje. Sad podite prvi napred i nemojte se zadržavati na ulici.

Holidej je hladno pogledao Lenija Sovarta i šerifa, a onda se uputio prema vratima. Na izlazu je za trenutak zastao kao da će se okrenuti i reći nešto Leniju Sovartu, ali onda, slegnuvši ramenima, od-

lučio se da je bolje da ne kaže ništa i zakoračio je na trotoar.

Kada se odjek Holidejevih koraka udaljio, Plimpton je nategnutim glasom rekao. — Sovarte, nadam se da si me dobro čuo. Koliko se meni čini, ovaj laf na koga ti ciljaš neće biti čovek sa kojim se lako može izaći na kraj. A po onome što sam od onog mladića Krejna čuo, on poteže revolver brzo kao zmija. Dakle, mislim da bi bilo bolje da zaboraviš na svog brata, da se dobro napiješ i da olakšaš svoj jad. Ako ne učiniš kao što ti savetujem, znaj da ono što sam maločas rekao važi i dalje... Sve vreme koje ostaneš u ovom gradu provešćeš u jednoj od ćelija tamo pozadi.

Leni se prkosno isprsio i obrisao šake o pantalone. Zatim je došao do vrata, okrenuo glavu i belo iskolačenim očima zagledao se u Roda Plimptona. — Ako ste dovoljno mudri, šerife, i ako znate šta je dobro za vas, nećete se mešati u ovo. Nema nijednog zakona koji kaže da čovek ne treba da se osveti ubici svog brata.

— Čuj, u ovom gradu...

Leni ga je presekao u pola rečenice. — U ovom gradu, kao i u svakom drugom, šerife, ja radim ono što je meni volja. Ako u to ne verujete, idite do telegrafa i raspitajte se šta se događalo u Dorigu Biver Kriku i Templ Ridžu. Videćete da sam tamo dobro poznat i da se pokoravam samo svojim zakonima i pravilima.

Plimpton ga je pogledao nabranih obrva. — Kako to misliš, Sovarte? Kako si to poznat u tim gradovima?

Leni se osmehnuo. — Bolje od većine drugih. Ovaj Holidej nema šanse, mada sam čuo da nije loš na pištolju. No, u svakom slučaju, to neće biti hladnokrvno ubistvo. Ne moram da pribegavam takvim stvarima; prema tome, obavestite vašeg ukopnika da bude spreman.

— Poslednji put ti kažem, Sovarte — rekao je Plimpton ljutito pošavši prema vratima još uvek sa revolverom u ruci — ovo je moj grad i nameravam da... — zaćutao je u pola rečenice jer se Leni okrenuo i otišao.

Plimpton je žurno prešao preko odaje, loše raspoložen zbog toga što je od sebe napravio budalu. Krupnim koracima izašao je na trotoar. Leni Sovart je već prelazio preko puta ulice, a na drugoj strani Hervud je u tom trenutku vratio revolver mladom Krejnu koji je stajao pored Hepa Vilera. Plimpton je tiho opsovao nešto sebi u bradu. Nije mogao zabraniti Hervudu da svojim kaubojima vrati revolvere, jer nije postojala naredba kojom se u gradu zabranjuje nošenje oružja. Tako je, stojeći na trotoaru, video da je Leni Sovart zastao ispred Hervuda i uzeo svoj revolver. Leni je pažljivo pregledao revolver, proverio da li je pun, a onda se osvrnuo oko sebe i pažljivo osmotrio ulicu.

Rđavo raspoložen, Plimpton se naslonio na zid zatvorske zgrade. Šta je mogao da radi? Događaji su već počeli da mu izmiču iz ruku. Nije mogao da prati i Sovarta i Doka Holideja istovremeno, pa čak nije mogao da prati ni samo jednog od njih i da bude spreman kad među njima počnu da krešu varnice. Imao je drugog posla i drugih obaveza prema onima koji su ga plaćali. Preostalo je, dakle da čeka svoj trenutak i da pokuša da

se nađe u blizini kad pucnjava počne. Koliko je poznavao ljude tipa Lenija Sovarta, na taj trenutak neće morati dugo da čeka. A onda neka bog bude na pomoći Leniju Sovartu. Ma koliko brz i samouveren bio, Plimpton je znao da se ne može meriti sa čovekom Holidejevog kalibra.

IV

Izašavši iz zatvora, Holidej je zapalio cigaru i pošao niz glavnu ulicu. Diližansa Hepa Vilera stigla je u Gabrijel samo petnaestak minuta pre Hervudovog krda i čim se iskrcao, Holidej je po svom običaju pomislio da najpre obezbedi prenoćište. Video je kada je Viler odvezao diližansu koja se gibala jer je kvar bio veći nego što se očekivalo i zamena točka nije bila dovoljna. Zbog toga su umesto u podne prispeli u Gabrijel tek predveče, skoro u isto vreme kada i Hervud. Bio je gladan jer u toku dana nije dobio čak ni oskudan Vilerov obrok, a žedan toliko da mu je i sama pomisao na hladno pivo pričinjavala uživanje. Potreba za pićem bila je toliko jaka da je odlučio da najpre utoli žeđ, a onda da potraži smeštaj. Osvrćući se goredole niz ulicu ne bi li ugledao natpis nekog saluna, video je kada je Viler nekih pedesetak metara dalje zategao vodice zaprege i rekao nekoliko reči čoveku na čijim prsima je, kada se ovaj okrenuo, ugledao šerifsku zvezdu. Verovatno je obavestio šerifa o nezgodi na putu.

Podsećanje na nezgodu vratilo mu je osećaj neprijatnosti kojeg se bio otresao kada je došao u grad. Taj produženi osećaj neprijatnosti držao ga je i sada, po izlasku iz zatvora. Istina, šerif je izgleda shvatio besmislenost Sovartovih optužbi, ali to nije bilo dovoljno za mirno okončanje sukoba. Razmišljajući o Leni Sovartu, Dok se zapitao ne bi li bilo dobro da razgovorom pokuša da ga urazumi. Čak i ako mu to ne bi uspelo, stvari bi se morale odviti u pravcu nekog rešenja. U suprotnom, Leni bi imao mogućnost da odabere trenutak i mesto obračuna, a to se Doku nikako nije sviđalo.

Uživajući u mirisu finog duvana, razmišljao je o tome da li da sada pođe i potraži prenoćište kada je iza sebe čuo da ga neko doziva. Holidej se okrenuo i ugledao mladog Krejna koji je žurio prema njemu sa revolverom u futroli. Hervud im je, dakle, vratio oružje i Sovart je sada naoružan i spreman da napadne, pomislio je Dok.

— Hep i ja smo upravo razgovarali — rekao je Krejn. — Sračunali smo da će najbolje biti da ostanete nekako što bliže nama, bar u prvo vreme. Hep smatra, a ja sam se složio, da Sovart neće rizikovati da napravi neku glupost dok ste sa nekim u društvu. Kad Hep ode, ostaću ja, pa ćete bar dan ili dva imati na koga da se oslonite.

Holidej je ljubazno pogledao Krejna i odmahnuo glavom. — Ne mogu to da dozvolim. Hep ima svojih poslova, a ti si u dogonu stoke naporno radio. Zaslužuješ da bar za neko vreme budeš oslobođen briga. Zato pođi i zabavljaj se, a za mene nemoj brinuti.

— Ali, Hep je rekao... a ja se

slažem s njim da je Leni Sovart tvrđi orah nego što je bio njegov brat Džoe. Mislim da je brži na revolveru. Ja sam sa Lenijem jahao nekoliko meseci i mišljenja sam da on nije istog temperamenta kao Džoe, da je mnogo potuljeniji i zlobniji. Džoe je uglavnom govorio, Džoe je radio razne gluposti, ali u odsudnim trenucima Leni je odlučivao za njih obojicu. To je izgledalo nekako normalno. I Džoe se nikad nije protivio. Ako bi se desilo nešto važno, Leni je razmišljao za obojicu. Meni se čini da to nešto znači.

Holidej se osmehnuo Krejnu krajičkom usana i stavio mu ruku na široko mišićavo rame. — Dejve, u ovoj zemlji uspećeš da se probiješ samo ako gledaš svoj interes i svoj posao. Ne kažem ti da sam brinem o sebi. Ako Leni bude hteo da tera do kraja, verovatno će tu svoju odluku zažaliti.

Dejv Krejn je izvesno vreme pažljivo gledao Holideja u oči, a onda je klimnuo glavom da je razumeo. — Do vraga, ja sam to znao, a i Hep je mojeg mišljenja. Vi možete srediti i tuce takvih kao što je on. Hep je čuo o vama, ali računa da je i Leni možda saznao to isto što on zna, a to je nešto sasvim drukčije nego kada častan čovek stane naspram časnog čoveka.

— Ma šta se desilo biću spreman da ga dočekam — rekao je Holidej i počeo osvrtati ulicom da bi ugledao neki natpis koji bi nudio prenoćište. Čuo je kada je Dejv Krejn udaljio i laknulo mu je što je mladi kauboj prihvatio njegov savet. Najmanje bi od svega želeo da brine o Hepu ili Dejvu ako bi Leni Sovart pomahnitao i izazvao sukob negde kada su oni u blizini. Neko od njih mogao bi biti ranjen ili čak platiti glavom, a takav događaj mučio bi Holideja godinama posle toga.

Zaključivši da prenoćište ipak mora potražiti negde u širem krugu, Holidej je pošao uz ulicu i tek što je načinio nekoliko koraka, iza sebe je čuo glasan povik koji ga je naterao da se okrene. Istog trenutka ruka mu se našla na dršci revolvera, a pogledam je obuhvatio prostor do kraja jedne uzane sporedne uličice. Ugledao je visoku vitku siluetu Dejva Krejna kako mu se približava. — Sovart je tamo!

Revolverski hitac je zaglušio njegove reči, i Holidej je osetio da ga je tane opržilo po nadlaktici. Zakopao se petama u tlo i svom težinom oslonio na razmaknute noge. Zatim je njegov revolver grmnuo i kuršum je poletio prema sredini uličice da bi se zario u neku osobu koja je tamo stajala u polupognutom položaju.

Iz senke se začuo krik i Dejv Krejn je zastao u trku i uperio revolver u pravcu kraja sporedne uličice. Očiju već naviknutih na blesak sunca Dok Holidej je lagano prišao i prošavši pored Krejna, došao do kraja uličice. Tu je ugledao neku osobu koja je u klečećem položaju pipala po prašnjavoj zemlji kao da traži nešto što je izgubila. Holidej je požurio napred i ugledao Sovartov revolver pored zida trgovine. Digao ga je sa zemlje praćen Sovartovim pogledom izbezumljenim od mržnje i bola.

Holidej je ispraznio revolver i bacio ga preko Sovartove glave u pravcu glavne ulice.

— Ustaj! — rekao je.

Leni Sovart je i dalje ostao da kleči na zemlji. Sada se i Dejv Krejn pridružio Holideju i zasuo Sovarta besnim pogrdama. — So-

varte, pokušao si da mister Holideja kukavički ubiješ!

Sovart se prezrivo osmehnuo. Zatim je s mukom ustao i naslonio se na zid trgovine. Iz grla mu se otelo stenjanje. Holidej ga je zgrabio za prsa košulje, ispravio ga i gurnuo na zid baš u trenutku kada je šerif Plimpton dotrčao iz glavne ulice. Zastavši na nekoliko metara od njih, Plimpton je zapitao.

— Šta se ovde događa?

Dejv Krejn je pokretom glave pokazao na Lenija Sovarta. — On je pokušao da ubije mister Holideja, šerife. Pokušao je da ga ubije, i to iz zasede.

Sovart je mrsko pogledao Dejva Krejna i rukom odgurnuo Holidejevu ruku. Kada se Holidej udaljio od Sovarta, Plimpton je video krv na Sovartovom ramenu.

— Rekao sam ti u zatvoru, čoveče...

— Idi do đavola, njuškalo — odvratio mu je Leni Sovart drsko. — Ovo nema nikakve veze sa tobom.

— Svako potezanje oružja u mom gradu ima mnogo veze sa mnom, mister. Prvo ćemo otići do lekara, a onda ćete sva trojica poći sa mnom u moju kancelariju. Ako od vas ne dobijem zadovoljavajuće objašnjenje, zatvor će noćas biti pun.

Leni Sovart se prezrivo osmehnuo i drsko zapitao. — A pod kakvom optužbom, šerife?

— Pod optužbom za pokušaj ubistva, Sovarte — umešao se Dejv Krejn. — Video sam te kad si vrebao mister Holideja koji je išao ulicom. Pre toga, video sam kad si uzeo revolver od gazde Hervuda i po izrazu tvog lica zaključio sam da ne smeraš ništa dobro. Ti si hulja, Sovarte, hulja do srži.

Leni je munjevito pružio levu ruku i zgrabio Krejna za gušu. No, Dok Holidej je kratkim munjevitim pokretom ruke odgurnuo Sovartovu ruku i bacio ga ponovo na zid. Utom se šerif Plimpton progurao između njih odgurnuvši Krejna u stranu. Revolverom je dao preteći znak da se udalje jedan od drugog.

— Slušajte sad svi. Ovde stavljam tačku na celu stvar, čujete li me. Samo još jedan mali izgred i časti mi, to će se loše završiti za sve vas.

— Smrdljiva hulja — nastavio je da viče Krejn, ali je Dok Holidej ostao da stoji mirno po strani, smrknutog lica i gorućih očiju prikovanih za Sovarta.

— Sovarte, čuj me dobro — procedio je Holidej kroz stisnute zube ne obraćajući pažnju na šerifov revolver. — Nisam ubio tvog brata i nisam ti uzeo za zlo ovaj kuršum koji si ispalio na mene. Ali, ako me još jednom napadneš, znaj da ću te ubiti.

Plimpton je nešto mirnije pogledao Holideja i posle nekoliko trenutaka rekao. — Može biti da mu vi niste uzeli za zlo, Holideje, ali ja jesam.

— Ja ne podnosim tužbu protiv njega — rekao je Dok. A onda, kada je Dejv Krejn zaustio da nešto kaže, Holidej je odmahnuo glavom. — Ne mešaj se u ovo, Dejve.

— Hoćete li da kažete da ne tražite od mene da ga uhapsim zbog pokušaja ubistva, Holideje? — progovorio je Plimpton skoro zaprepašćeno.

— Na njegovu nevolju, napad na mene obično je više samoubistvo nego ubistvo — rekao je Dok. — U svakom slučaju, sudeći po izgledu njegovog ramena, on izvesno

vreme neće misliti ni na šta drugo nego na svoju muku. Pustimo neka ostane na tome.

Još dok je Holidej govorio, u uličicu je trčeći zašao Džej Hervud. Na početku uličice već se bila okupila gomila ljudi i Hervud je morao da probije između njih držeći u levoj ruci nekoliko naduvenih koverata. Hervud je bio očišćen, obrijan, u novom odelu, i u svemu je izgledao kao vrlo uspešan poslovan čovek.

— Šta se ovde, do đavola, događa? — zapitao je nabusito. — Zar ste opet nešto zabrljali?

— Da ste malo duže zadržali njihove revolvere, Hervude, možda ne bi ovo zabrljali — rekao je Plimpton. — Bogami, doveli ste mi u grad prilično nezgodnu ekipu ljudi, mister, i da znate da vam to neću zaboraviti.

Hervud je belo pogledao Plimptona. — Serife, nisam odgovoran za postupke mojih ljudi kada su van službe u ovom gradu. U preriji jesam, ali ovde nisam. Sada ću ih poslati — mahnuo je punim kovertima iznad glave i pogledao Leni Sovarta. Ako je i video njegovo okrvavljeno rame, ničim to nije pokazao. Dobacio je jednu koverta Sovartu, a drugu predao Dejvu Krejnu i rekao. — Kad isplatim i Kripla, ja sam sa ovim završio, Plimptone. Za sledeći dogon stoke u budućnosti neću uzimati u službu nijednog izgrednika i stoga ovi momci mogu da rade šta hoće. Ja sam sa njima konačno raskinuo. Perem ruke od svega toga.

Plimpton je mrgodno pogledao Hervuda koji se okrenuo da pođe, ali je u tom trenutku iza gomile okupljene na ulazu u uličicu odjeknuo ženski glas.

— Džeje!

Držeći desnom rukom rame Leni Sovart je pošao pored zida. Nesiguran u to koliko autoriteta ima za ove nove ljude, pridošlice u gradu, Rod Plimpton je kratko mrgodno pogledao Sovarta, a onda dao rukom znak Holideju i Krejnu da podu ispred njega. U međuvremenu, Hervud je pohitao kroz gomilu i ženu koja ga je dozvala izdvojio od ivice trotoara. Pre nego što je zašla u zasenak nadstrešnice, Dok Holidej je za trenutak video njeno lice. Bila je to žena finog izgleda, stara nešto manje od trideset godina, kratko podšišane tamne kose koja je činila kontrast sa njenim tenom, belom bluzom i suknjom iste boje.

Dok joj nije posvetio više pažnje jer se gomila razdvojila da ga propusti, a za njim i Lenija Sovarta koji se sagnuo i uzeo svoj prazan revolver iz prašine gde ga je Holidej bacio. Posle kratkog smrknutog pogleda dobačenog Holideju Leni Sovart je nastavio dalje. Plimpton ga je ispratio pogledom, a onda se obratio Holideju.

— Još nisam završio sa vama, mister Holideje. Ni s tobom, Krejne.

Dok je Plimpton grubim glasom rasterivao okupljene radoznalice, Krejn je stajao pored Holideja. Pošto su se ljudi počeli udaljavati, Plimpton je zaćutao i obrisao znoj sa čela. Hervud i mlada žena još uvek su stajali na ivici trotoara, ona naslonjena na Hervuda koji ju je držao rukom ispod lakta. No, kada je uhvatio njen pogled, Doku Holideju je bilo jasno da se njoj

nimalo ne žuri da ode. U stvari, njen pogled je kao prikovan počivao na njemu i u njenim očima Dok je pročitao iskru interesovanja. Prišavši bliže, zapazio je da joj je koža baršunasto glatka i da je njeno vitko telo uobličeno raskošnim oblinama.

Obgrlivši je oko pasa, Hervud je pokušao da je povede, ali se ona izvila iz njegove ruke i nastavila da posmatra Holideja. — Jesu li to tvoji ljudi, Džeje? — zapitala je.

Hervud je upitno? nabrao obrve. — Ne. Jedan od njih je bio u mojoj ekipi, ali sam ga isplatio. Drugi... drugi je slučajan poznanik.

— Ah, tako — rekla je. — Znači li to da sada više nećeš terati stoku na pijacu, Džeje?

Bora na Hervudovom čelu se produbila, što je značilo da mu se pitanje nije svidelo i da bi želeo da izbegne odgovor. — Ne, u svakom slučaju sa njima više neću jahati.

Ali, zašto si mi onda rekao da su to najbolji kauboji koje si ikad imao. Šta te je navelo da promeniš mišljenje?

Hervud je sada odjednom postao nestrpljiv i to nije skrivao. Uzeo ju je čvrsto za lakat i grubo je poveo nekoliko koraka. Ali, ona je ponovo zastala i pokretom glave zabacila kosu zatežući pri tom bluzu na jedrim, čvrstim grudima. Hervud je nezadovoljno pogledao, ali ona na to nije obratila pažnju.

Plimpton je oslovio Doka Holideja i skrenuo njegovu pažnju sa lepe crnokose žene. — Šta nameravate da preduzmete?

Dok Holidej je slegnuo ramenima. — To zavisi od Sovarta, zar ne?

— Možda donekle zavisi i od njega, ali više zavisi od vas, mister, i moja je želja da ovo zamešateljstvo na neki način raščistim. Možda bi bilo najbolje da nađete nekog konja i odete odavde. Ovde inače nemate nikakvog posla, a ostatak u gradu mogao bi vam doneti samo neprilike. Učinite kao što vam kažem, a ja ću se postarati da Sovart izvesno vreme ostane ovde. Ako posle izvesnog vremena i pođe za vama, imaćete dovoljno prednosti da zavarate trag i izgubite se.

Dok Holidej se osmehnuo krajičkom usana. — Upravo sam prešao veliki put i očekivao sam da ću u vašem gradu uživati u gostoprimstvu koje mi mnogo nedostaje. Umoran sam od puta i želim da se dobro odmorim. Kada mi dosadi u vašem gradu, ja ću krenuti dalje, ali me ljudi kao što je Sovart neće prinuditi da odem pre nego što se to meni bude svidelo.

Holidej je pokretom ruke uklonio šerifa u stranu i pogledao Krejna koji je rekao. — Ja sam za to da krenete dalje, mister Holideje. Ja bih pošao sa vama. Do vraga, lako ćemo naći neki drugi prijatan grad. Sovart je opasan čovek, ali pošto je napravio jednu grešku i dobio po prstima, sigurno neće žuriti da napravi drugu.

— Hajdemo da popijemo nešto — rekao je Dok Holidej i prošao pored namrgođenog Roda Plimptona. Čuo je kada je crnokosa žena nešto rekla, ali se napravio kao da nije čuo. Zatim je čuo odjek lakih koraka koji su se udaljavali

u suprotnom pravcu. Bio je donekle zainteresovan za tu ženu jer je svojim izgledom i svojim držanjem to zasluživala. Bilo je jasno da je ona Hervudovo vlasništvo, ili da Hervud tako smatra. Dejv Krejn je pošao uporedo sa Holidejem i pošto je bacio pogled na njegovo ozbiljno lice, nastavio je da hoda pored njega bez ijedne reči.

Nešto dalje u ulici svratili su u jedan salun i tamo zatekli gomilu bučnih ljudi. Holidej je našao prazno mesto pored šanka i poručio piće za obojicu. Pogledao je oko sebe, ali nije video nikoga poznatog. Ispili su po dva pića pre nego što je Džej Hervud ušao u salun i videvši ih, prišao do šanka. Oslonivši se laktom na tezgu, zapitao je. — Jeste li videli Vilera?

— Bio je tu negde nešto ranije odgovorio je Krejn. — Odmah pošto smo izašli iz zatvora, došao je ovamo da popije čašicu — Krejn se osvrnuo oko sebe i konačno ugledao Hepa Vilera za jednim stolom na drugom kraju odaje sa još trojicom starijih ljudi. Pred njima se nalazila boca viskija i izgledalo je da je Hep malo pripit i u dobrom raspoloženju. Ugledavši Holideja, Krejna i Hervuda, Hep im je energično mahnuo rukom dozivajući ih da dođu. Dok Holidej mu je odgovorio mahanjem, ali Viler, izgleda, time nije bio zadovoljan, već se digao od stola i probivši se između brojnih gostiju, došao do Holideja, Hervuda i Krejna.

— Dođite za moj sto da popijemo po čašicu i da se upoznate sa mojim prijateljima. Do vraga, kad se ljudi poznaju toliko dugo kao vi i ja, Hervude ili kao nas dvojica, Krejne, onda svaki susret nešto znači, dođite.

— Ja..., ja imam najpre da završim neki posao Vilere — izvinio se Hervud. — Možda kasnije.

— Kako god hoćete — rekao je Viler s izrazom razočarenja na licu. Zatim je uzeo Holideja i Krejna pod ruku, dovukao ih do svog stola i prinudio ih da sednu.

Sipajući piće u čašu iz Vilerove boce, Krejn je rekao. — Bilo je neprilika sa Sovartom.

Viler je digao obrve i isturio bradu. — Zaista?

Krejn je potvrdno klimnuo glavom. — Pucao je iz zasede na mister Holideja. Srećom za Holideja, kuršum mu je samo okrznuo podlakticu. Ali, mister Holidej mu je prosvirao kuršum kroz rame. Pretpostavljam da će morati do odleži nekoliko dana, možda i celu nedelju.

— To je odično — rekao je Hep Viler puneći Holidejevu čašu. — Pitam se ko će dobiti platu pokojnog Džoe Sovarta? — prisetio se.

Krejn je upitno nabrao čelo. — To je Hervudova stvar, Hepe. I Lenijeva. Ko su ovi tvoji prijatelji?

Hep Viler je predstavio trojicu starijih ljudi koje je izgleda interesovao samo viski. Na Vilerovo predstavljanje oni su samo nešto promumlali. Hep je nalio piće i ostalima, a Holidej se, nezainteresovan nezanimljivim društvom, okrenuo na stolici i pogledao po odaji. Prijatan osećaj je bio naći se ponovo u salunu, sa čašom dobrog pića u ruci To je blažilo stalno prisutan osećaj usamljenosti, mada je on znao da će taj osećaj kasnije ponovo doći i podsetiti ga na sve tegobe koje je doživeo i senke prošlosti.

losti koje su ga progonile i koje, kako mu se činilo, nikada neće iščeznuti.

Buka oko njega uljuljkivala ga je u prijatan osećaj sigurnosti i sa pola uha Dok je počeo osluškivati Krejnove i Vilerove planove za budućnost. Slušajući ih, Dok Holidej se polako počeo povlačiti u sebe sve više zanemarujući razgovor koji su Viler i Krejn vodili i koji mu se činio sve tišim, kao da dolazi iz daljine. Trojica slučajnih sagovornika koji su se našli za Vilerovim stolom digli su se i otišli kada je flaša ispijena, a u jednom trenutku Viler se nagnuo napred i poverljivo zapitao.

— Krejn mi reče da je Hervud našao neku ženu. Tai ne gubi vreme, kako mi se čini?

— Mislim da ga je ona čekala — rekao je Dok.

Na Vilerovom licu ukazalo se iznenađenje. — Otkuda biste vi to mogli da znate, mister Holideje? Vi, koliko znam, niste poznavali Hervuda pre nego što smo se upoznali na putu, zar ne?

— Znam ponešto o ženama, Hep — odgovorio mu je Holidej. — Ona je na mene ostavila utisak žene koja ima svog stalnog čoveka.

— Na mene je ostavila utisak mnogo lepe žene — umešao se Deiv Krejn. — Uh, šta bi dao da u ruke dočepam neku kao što je ona!

— Ti ne bi znao šta da radiš s njom — podsmehnuo mu se Viler i svojom upadicom zaslužio Holidejev osmeh.

Od tog momenta Dok Holidej se orasположio. Sve do trenutka kada se jedna salunska zabavljačica približila stolu i ustremila na Krejna, pijuckao je svoje piće i slušao njihove priče, a tada je ustao i izvinio se da mora poći. Nije odgovorio Krejnu kada ga je ovaj zapitao kuda ide, već je samo bolje namestio šešir na čelo i laganim hodom prošao dužinom saluna. Došavši do leptir vrata, sklonio se korak u stranu da propusti unutra šerifa Plimtona, i izašao bi napolje i udaljio se da ga Plimpton nije zadržao rečima.

— Imate li nešto protiv da popijete čašicu sa šerifom, mister Holideje?

Holidej se osmehnuo. — Nemam ništa protiv, šerife.

— Onda vas pozivam na jedno piće.

Holidej je klimnuo glavom i pošao do šanka za Plimptonom, koji je stavio novac na tezgu, poručio piće i zamišljeno se zagledao u ruke. Posle izvesnog vremena rekao je dosta umornim glasom. — Ova afera me zabrinjava, mister Holideje. U prerији su izvršena dva ubistva, a o tome niko ništa ne zna. Ima tu nečeg neprirodnog, nešto mi zaudara.

Holidej je potvrdno klimnuo glavom u znak da se slaže. Na putu do grada i u toku svog kratkog boravka u Gebrijelu, on je i sam postavljao sebi mnoga pitanja, ali nije došao ni do kakvog odgovora. Prihvatajući piće koje mu je Plimpton pružio, srknuo je gutljaj pivske pene pre nego što je rekao. — Pretpostavljam da ste proverili da li je kasno sinoć neko došao u grad, šerife? Neko mokar kao miš, neko ko je prošao dosta blatnjavog puta?

Plimpton je odrečno odmahnuo glavom. — Proverio sam... u štali, u pansionu i na drugim mestima gde izdaju sobe. Niko nije potražio ni kupanje ni krevet u toku

prošle noći ili jutros. U ovako malom gradu došljak ne bi mogao ostati nezapažen.

— Ubica se možda vratio tamo odakle je došao — izneo je Holidej svoju pretpostavku.

Plimpton je klimnuo glavom. — Može biti, ako je računao da je tri do četiri dana jahanja u suprotnom pravcu bolje nego da provede neko vreme u mom gradu.

Holidej je ispio svoje piće i da se revanšira šerifu poručio još po jedno. Bio je svestan toga da ga Plimpton ozbiljno posmatra, očigledno pokušavajući da ga uklopi na neko određeno mesto. Da bi predupredio njegovo pitanje, rekao je. — Verovatno vas zanima kako sam došao u Gabrijel. Pa, jednostavno. Bilo mi je dosadilo u Čejenu, pa sam krenuo da malo promenim vazduh. Uz put mi se nije zadržavalo ni u jednoj od stanica i tako sam, eto, stigao ovamo.

Plimpton se isprsio i nabrao obrve. — Tako, dakle, mister Holideje, vi ste... putnik... lutalica?

— Da, ja dosta putujem.

Plimpton je obuhvatio pogledom Holideja od glave do pete. — Priznajem da mi ne izgledate kao običan skitnica, mister Holideje. Upravo sam video vašu tabakeru. Vraga, ona košta koliko iznosi moja godišnja plata.

— Imam je već izvesno vreme — rekao je Dok.

— I revolver vam je najbolje izrade, kako primećujem, specijalno pravljeno oružje, a i odelo koje nosite... očigledno da niste skinuli sa nekog strašila.

Holidej se osmehnuo. — Čovek lutalica ne mora biti bez sreće, šerife. Recimo da me s vremenom na vreme sreća dobro posluži, slažete li se?

Plimpton je uzdahnuo i slegnuo ramenima. — O kej, znam da čovek može da sazna samo ono što drugi hoće da mu kaže. Mada bih voleo da o vama saznam nešto više, jer mi je vaše ime odnekud poznato, a isto tako i vaš revolver sa drškom od slonove kosti. Sem toga, čuo sam o čoveku koji se zove Holidej i kome se sreća ponekad osmehne. Ali, zaboravimo sad to. Nameravate li da ostanete u gradu i da dopustite Sovartu da vas izazove?

— Još nisam odlučio.

— Učinili biste mi uslugu kada biste otputovali.

Holidej je odrečno odmahnuo glavom. — Ja se ne šunjam iza uglova i ne pucam iz zasede, šerife. Obratite pažnju na onog drugog. On je taj koji će vam doneti glavobolju a ne ja.

Plimpton je ispio svoje piće i počeo se osvrtati po salunu sve dok nije zapazio Krejna i Hepa Vilera sa jednom salunskom zabavljačicom koja je sedela za njihovim stolom. Plimpton je začešljao kosu prstima, namestio šešir na glavu i bez ijedne reči uputio se u njihovom pravcu.

Dok Holidej je pokupio sitninu sa šanka i izašao iz saluna. Čim se našao napolju, zastao je za trenutak i pogledom pročešljao suprotnu stranu ulice. Pošto nije zapazio ništa zabrinjavajuće, krenuo je na desno i uputio se prema pansionu gde je iznajmio prenoćište.

Ušavši unutra nekoliko minuta kasnije, zatekao je Hervudovu poznanicu kako sedi pored prozora i nestrpljivo dobuje prstima po stočiću. Kada je ugledala Holideja,

zavalila se na naslon stolice i osmehnula se. Holidej joj je ljubazno klimnuo glavom i uputio se prema portirskoj loži gde je ćelavi službenik listao neki stari časopis. Holidej je prošao pored njega i uzevši knjigu gostiju, okrenuo je prema sebi uzimajući drugom rukom pero iz mastionice. Činovnik je tek tada digao glavu, pažljivo ga osmotrio, proverio potpis u knjizi, a onda, okrenuvši se skinuo jedan ključ sa eksera iza sebe. Pruživši ga Holideju, rekao je uz uslužan gest. — Pri vrhu stepeništa, mister Holideje.

Holidej mu je zahvalio i već se heto okrenuti kada se pored njega zaustavila Hervudova prijateljica. — Zar tako rano idete na spavanje? — zapitala je.

Holidej je izdržao njen pogled i potvrdno klimnuo glavom. — Dugo sam putovao.

— Ja sem Merl Batler — predstavila se.

Holidej je klimnuo glavom u znak da je zapamtio njeno ime i učinio pokret kao da će se udaljiti. Ali, ona mu je stavila ruku na podlakticu i Holideja je iznenadila ledena hladnoća njenih prstiju. — Džej me je ostavio samu već više od pola časa. Ne biste li mogli sesti sa mnom dok se on ne vrati? Nervozna sam jer ljudi dolaze ovamo i zure u mene.

— Gde je otišao — zapitao je Dok.

— Da proveri da li su goveda pravilno ukrcana na voz? — odgovorila je. — Recite mi zašto čovek koji je prevalio toliki put goneći stoku želi da tu stoku još jednom vidi? Na njegovom mestu ja bih bila srećna što sam ih prodala i što sam zaradila novac, a vi?

Holidej je slegnuo ramenima. Gledajući Merl Batler iz blizine, našao je da je ta žena izvanredno privlačna, ali ga je način kako ga je gledala i način kako se ponašala pomalo odbijao. To nije bilo uobičajeno. Poslednjih godina upoznao je priličan broj žena i obično se sa njima osećao dosta lagodno. Sada mu se, pak, činilo da iza držanje Merl Batler ima nečega, činilo mu se kao da će od njega nešto zahtevati.

— Šta Hervud radi, nimalo me se ne tiče — rekao je. — Ali, ne treba da vas brine ako ste sami. Ovo je miran grad i šerif zna kako se čuva red i mir. Verujem da vas niko neće uznemiravati.

Merl je izgledala razočarana. — Vi ne volite Džeja, mister Holideje?

Holidej se iznenadio što žena zna njegovo ime. — Ne mislim o Hervudu ni loše ni dobro, mis Batler — odgovorio je. — A sada, budite dobri da me izvinite, imam ozbiljnih poslova... Treba da se smestim i ostalo, znate već. Možda ćemo se još koji put videti.

— Možda nam se ta druga prilika više neće ukazati — bio je njen kratak odgovor. — Džej je strašno ljubomoran. Jedva da skida pogled sa mene.

Holidej je pomislio na mnoge mesece koje je Hervud proveo na dogonu stoke, za koje vreme nije bio u mogućnosti da prati njeno kretanje. Podsvesno se zapitao šta je ona za to vreme radila.. No, nije otkrio svoja razmišljanja i rekao je. — Žao mi je, zaista sam umoran.

Merline oči su blesnule otkrivajući njeno negodovanje i usne su joj se neprimetno izvile. — Vrlo dob-

ro, mister Holideje. Ako se bojite Džeja, ja zaista ne mogu da vas za to osuđujem. Samo sam htela da prijateljski porazgovaramo, a pošto ste mi izgledali kao usamljen i povučen čovek, pretpostavila sam da vam neću smetati. Očigledno da sam se prevarila.

Rekavši to, Merl se okrenula i udaljila. Holidej je imao odgovor na vrhu jezika, ali se predomislio i ćutao. Pošao je uz stepenice svestan da portir na ulazu više nije pažljivo listao magazin pred sobom, već je radoznalo pratio pogledom ženu u foajeu. Kada je Holidej stigao do vrha stepeništa, okrenuo se i primetio da portir ide preko hola prema Merl Batler. Holidej se osmehnuo u sebi. Ono što je za jednog čoveka lek za drugoga može biti otrov.

Našavši svoju sobu, ušao je unutra i skinuvši cipele opružio se po krevetu. Kroz otvoren prozor do njegovog uha su dopirali raznoliki šumovi grada u pokretu. Sklopio je oči i u duhu se vratio dosta godina unazad, na jedno drugo mesto i na jednu drugu ženu koju je poznavao. Merl Batler ga je donekle podsećala na nju. Samo što je ona druga bila nežnija i profinjenija. Zanet u misli, osetio je da uprkos umora san neće brzo doći.

V

Leni Sovart se udobnije namestio na jastuk oslonjen uza zid verande a osetio da mu se graške znoja slivaju niz čelo. Sklopio je oči kao da će mu to pomoći da zadrži talas bola koji je taj pokret izazvao u njegovom previjenom ramenu. Disao je brzo i lice mu je bilo oštro, naborano i sivo. U usnama kao da nije imao ni kapi krvi.

Sedeći tu na verandi doktorove kuće, Leni se konačno povratio od bola i ponovo otvorio oči. Pogledao je grdа pred sobom u kome nije imao ni jednog jedinog prijatelja. Pomislio je na Holideja, čoveka koga je nameravao da usmrti. Holidej je svakako ubio njegovog brata Džoa, bez obzira šta su svi mislili i govorili o tome. Leni se nikada nije oslanjao na mišljenje drugih kada je nameravao da nešto reši. Ako je nekoga mrzeo, on je nalazio načina da ga nađe i da ga ubije. Za njega, to je bio početak i kraj.

Izvukao je revolver ispod mekanog jastuka, zagledao se u njega za trenutak, a onda prebacio revolver iz leve u desnu ruku. Držao ga je tako na otvorenoj šaci dok mu je nov znoj curio niz koščato čelo. Blistavih očiju, laganim pokretom sklopio je prste oko drške revolvera. Iz grla mu se otelo stenjanje jer je čak i taj mali pokret prouzrokovao bol u njegovom ramenu. Ali, zadržao je revolver u ruci, stežući i popuštajući prste sve dok nije mogao sasvim čvrsto da ga stisne šakom i da ga prebaci iz ruke u ruku. Pobedonosni sjaj blesnuo je u njegovim očima. U tom trenutku vrata su se otvorila i na terasu je izašao visok natmuren čovek u crnom sakou i štraftastim pantalonama. Videvši šta Leni radi, još više se namrštio.

— Ako nastavite tako, mister, rana će vam se otvoriti i pokrvariti i nikada vam neće zarasti.

Leni ga je tmurno pogledao. — Vi ste uradili svoje i ja sam vam za to platio... prema tome, prestanite sa davanjem saveta.

Doktor Fogarti je pošao preko ve-

rande. Došavši do ograde, naslonio se i izvesno vreme ostao tako, ne skidajući oka sa Lenija pre nego što je ponovo progovori.

— Kuršum koji vas je pogodio napravio vam je takvu ranu kakvu već duže vremena nisam video. Ne samo da vam je tane pokidalo dosta tkiva i napravilo veliki otvor nego je polomilo i ključnu kost. Da bi vam rana zarasla, moraćete izvesno vreme da nosite ruku u povezu, da se odmarate što više možete i da tom rukom apsolutno ne mičete. Da li ste razumeli šta hoću da vam kažem?

Leni mu je odvratio mrgodnim pogledom. — To je moja ruka!

— Znam da je vaša i zahvalan sam nebu što je vaša a ne moja, mister Sovarte, verujte mi da to iskreno mislim. Boleće vas nekoliko nedelja i ako ne budete slušali moj savet, bojim se da ćete trajno ostati bogalj. Bilo kakav napor koji biste tom rukom učinili mogao bi imati pogubne rezultate za koje ja ne bih smatrao sebe odgovornim.

Leni je proteglio vrat i zgrčio lice od bola koji mu je prostrelio rame. No, uspeo je da pusti noge na pod. Ostao je tako da sedi neko vreme; zatim je, nagnuvši se napred, oslonio težinu tela na noge i naglo ustao. Prigušio je u grlu krik bola i nesigurno se zalelujao, a onda rukavom obrisao znoj sa čela i mrgodno pogledao doktora Fogartija.

— Do sad je sve išlo dobro — rekao je.

Doktor Fogarti je slegnuo ramenima. — Izgubili ste dosta krvi. Sem toga, još uvek ste umorni od dugog putovanja. Pregledao sam vas temeljno, Sovarte, i ozbiljno vam savetujem da ostanete u postelji najmanje tri dana. Uz dobru negu...

— Neću ja nigde ležati ni trenutka, doktore — rekao je Sovart sada već čvrsto uspravljen na nogama. — Sve što mi sada treba to je boca viskija i dobra jaka hrana. Sve će biti u redu.

Fogarti je umorno uzdahnuo i okrenuvši se, pogledao po gradu. — Ja više nisam odgovoran za ono što vam se bude desilo, Sovarte. Molim vas idite odavde.

Leni Sovart je izvesno vreme netremice gledao doktora Fogartija, a onda je uzeo svoju košulju iz ležaljke i s mukom je obukao. Košulja je bila oprana od krvi, ali se kroz poderotinu od kuršuma ispod nje video zavoj. Sovart je stavio ruku na poderotinu, namestio bolje revolver zataknut za pojas i uputio se prema stepenicama koje su vodile sa verande.

— Mnogo vam hvala, doktore — rekao je.

Doktor Fogarti je nezadovoljno zavrteo glavom kada je Sovart sišao niz stepenice u dvorište i izašao na ulicu. Bilo je već poodmaklo jutro i dan je obećavao da će biti topao, topliji nego mnogi dani toga leta. Obrisao je rukom čelo i za trenutak pošao u mislima za Leni Sovartom, a onda je ušao unutra, stavio na glavu crni polucilindar i zaključavši kuću, izašao na ulicu. Nekoliko minuta kasnije ušao je u kancelariju šerifa Plimptona i umorno se skljokao u jednu stolicu. Plimpton ga je za čas radoznalo pogledao čudeći se Fogartijevoj poseti. Mada Fogarti nije bio čovek kojim bi Plimpton mogao postati prijatelj, šerif je prema doktoru gajio duboko poštovanje. Plimpton je voleo dobru čašicu, smeh, a pokat-

kad i druge ovozemaljske radosti. Što se tiče Fogartija, on je na šerifa ostavljao utisak čoveka koji je više voleo da ide u crkvu nego da svrati u salun.

— Ustao je i pošao u grad — rekao je Fogarti konačno.

Navlaživši ruke i lice vodom iz bureta pred vratima, Plimpton se vratio iza svog stola. Gledajući kako mu se sa ruku na pod slivaju kapi vodi, izgovorio je kratko. Sovart?

Fogarti je klimnuo glavom. — Ali, u rđavom je stanju. Ne mislim da bi terbalo da brinete, bar za nekoliko dana, da će vam pričiniti neke neprijatnosti, šerife.

Plimpton je promumlao. — Neko je ubio njegovog brata i on smatra da je to učinio čovek koga je on prošle noći pokušao da ustreli. On žudi da se tom čoveku osveti, pa stoga, sve dotle dok može da hoda i dok može da drži revolver u ruci biće opasan i može izazvati nevolju. Kuda je otišao?

— Nisam se trudio da pogledam — rekao je Fogarti.

Plimpton se namrštio i uzevši sa eksera svoj opasač sa revolverom, pripasao ga oko svog obimnog struka. — Zašto niste pogledali, doktore? Zamolio sam vas da me izveštavate o njemu, zar ne? Želeo sam da znam kuda će otići kada izađe iz vaše ambulante. I sem toga, želeo sam da znam u kakvom je raspoloženju.

Fogarti je ustao, sada veoma zabrinut. — On je u lošem stanju, a što se tiče raspoloženja, ono se ništa nije popravilo od kako je došao prošle noći kod mene, jer je od tada često pominjao da će ubiti nekog čoveka koji se zove Holidej. Što se tiče ostalog, iz moje kuće je otišao pre desetak minuta i uputio se prema centru grada — Fogarti je ustao i udaljio se od stola i zastao na vratima zagledan u prašnjavu, žegom ispečenu glavnu ulicu. — Ja nisam vaš zamenik, šerife Plimptone, i zato molim vas ne očekujte od mene da držim za ruku ljude koji su vaša briga. Nađite Sovarta i razgovarajte sa njim. A sada zbogom... i pazite na svoj pritisak.

Fogarti je izašao na trotoar, a Plimpton je prešao šakom po licu i tiho izustio kletvu sebi u bradu. Njegov krvni pritisak nije nikada bio bolji. Bilo mu je toplo, to je tačno, ali dan je bio vruć i svako onaj ko se nije znojio, kao što je bio slučaj sa Fogartijem, jednostavno nije bio normalan. Plimpton je izašao iz zatvora, zatvorio ulazna vrata za sobom i krupnim koracima uputio se trotoarom prema salunu. Uz put je ugledao Krejna i Vilera, koji su se vraćali iz jedne kuhinje u blizini pansiona. Pao je u iskušenje da im priđe i da ih pita da li su videli Holideja i šta on smera, ali se uzdržao uveren da ništa neće saznati od te dvojice ljudi. Skrenuo je stoga u salun, brišući neprekidno znoj sa lica i vrata, i prišao šanku. Stavio je novac na tezgu nestrpljiv da ga konobar posluži pićem. Dok je čekao, osvrtao se oko sebe i posmatrao posetioce.

Kada je ugledao Lenija Sovarta, koji je sedeo sam za jednim stolom, sa bocom viskija pred sobom, Plimpton se trgao i namrštio. Kada mu je krčmar prineo piće, on je uzeo čašu i bučnim koracima pošao niz odaju da bi se zaustavio pored Sovartovog stola.

Leni Sovart ga je tmurno pogledao i zapitao. — Šta želite, šerife?

Plimpton je privukao sebi stolicu i seo. Srknuo je piće, odahnuo sa

zadovoljstvom kada ga je viski opalio po grlu i jednjaku, a onda se zavalio u naslon stolice i otkopčao još jedno dugme na kariranoj košulji.
— Sovarte, ti si jedna obična budala!

Leni Sovart je nastavio da zuri u šerifa tmurnim pogledom. — Dokazaću vam da u tome grešite, šerife.

— Nećeš. Ponavljam ti da si velika budala, jer hoćeš da zagrizeš veći zalogaj nego što možeš progutati. Ti ne znaš ko je Holidej. Proverio sam kod Krejna i Vilera, i oni su mi rekli da je prilikom svade koja je izbila između njega i tvog brata Holidej potegao revolver takvom brzinom da oni nešto slično nikada pre toga nisu videli.

— To samo znači da u životu nisu mnogo videli — promrmljao je Sovart.

— Viler je već blizu šezdesetoj i dosta se kretao po Zapadu, Sovarte, pa bi trebalo da zna ono što govori.

— On je jedna stara budala koja jedva ume da razlikuje točak od osovine — promumlao je Sovart. — A sem toga, on je i lažov, isto kao i Krejn. Ono što su vam ispričali da se tamo u preriji desilo, to je samo gomila laži, šerife, mada ne očekujem da ćete mi vi verovati. Ja sam poražen, a Holidej gordo šeta ulicama i zato ste se vi odlučili da držite njemu stranu.

Plimptonovo lice je skoro pomodrelo od iznenadne navale krvi. Nagnuo se napred, nadneo nad Lenija i prineo svoje ogromne pesnice skoro do samog Sovartovog lica. — Ti meni nešto prebacuješ, mister? — zapitao je nabusito.

Plimptovo nabusito i preteće držanje nije ostavilo nikakav utisak na Lenija Sovarta. — Kažem ono što mislim. Uvek sam tako radio i uvek ću raditi. A sad, čistite se odavde i pustite me da svoje slobodno vreme provodim kako ja hoću. Ja ovde mirno sedim i pijem, i nikoga ne diram.

— Ti nešto smišljaš, a to se meni ne sviđa.

— Onda idite i potražite nekog drugog ko će vam se sviđati, Plimptone. Već ste me vraški zamorili.

Plimpton je uzeo svoju čašu, iskapio je i bučno je vratio nazad na sto. Zatim se nagnuo napred nadnoseći se prsima na Sovartovu glavu.

— Mladiću, ili ćeš ti napustiti ovaj grad ili Holidej. Tako mi svega na svetu, ako ti padne na pamet da opet praviš neko čudo, ja ću te i pored doktorovih nalaza strpati u zatvor, gde ćeš na daskama provesti nedelju dana. Jesi li me čuo, vraže?

Leni ga je pogledao usjaktelim očima i usne su mu se pomerile, ali nije rekao ništa. Konačno je ponovo spustio pogled do stola, uzeo bočicu sa viskijem i nasuo sebi piće u čašu. Nije se ni potrudio da pogleda kada se Plimpton trupćući bučno udaljio od šanka, ali se trgao i digao glavu kada je čuo Plimptonove reči. — Mister Holideje... dođite ovamo!

Dok Holidej, koji tek što je kroz leptir vrata bio ušao u salun, pogledao je Plimptona i pogledom preleteo do Leni Sovarta i shvativši šta se kuvalo, prešao je preko odaje i stao pored Plimptona koji je netremice posmatrao Sovarta jasnim zelenim očima.

— Ovo je prvi i poslednji put da me ovako dozivate da dođem — rekao je Dok Holidej tiho. — Ubuduće zapamtite da idem samo tamo kuda ja hoću i onda kada ja hoću.

Zbunjen oštrinom Holidejevih reči Plimpton ga je pogledao izbuljenim pogledom, ali je Holidej odmah nastavio blažim tonom. — Izgleda da mi je suđeno da uvek pijem sa vama, šerife — rekao je. — Je li to praksa koja će se sve vreme nastaviti?

— Videli ste ga zar ne? — upitao je Plimpton prenabregavajući Holidejeve reči.

— Da, video sam ga.

— Kune se da će vas ipak ubiti mada doktor kaže da mu je rame u vrlo lošem stanju. Bez obzira koliko je možda nekada bio brz sa revolverom, ovo rame će mu tu brzinu svakako smanjiti.

— Brz je, to je tačno — rekao je Dok prisetivši se kako se Leni Sovart mašio pištolja kada je njegov brat Džoe hteo da napadne staricu. Leni je bio brz, ali ne dovoljno.

Plimpton je nabrao čelo. — Onda, znači, mislite da bi vas u poštenom obračunu mogao pobediti?

Holidej je odmahnuo glavom. — To nisam rekao.

— Do vraga, da li bi mogao? Pitam vas otvoreno i želim jasan otvoren odgovor.

Dok Holidej se osmehnuo krajičkom usana. — Šerife, zamarate se i mučite sebe nečim što se možda uopšte neće desiti. Kada je tamo u preriji hteo da potegne na mene, Sovart je pokazao da nije dovoljno brz. Znam da ni sada ne bi bilo drugačije. On će se sada napiti od očajanja, ali ne verujem da će otići dalje od toga.

— Jeste li sigurni, mister Holideje?

— Poznajem ljude njegovog kova. On je držao brata pod svojim uticajem i ovaj ga je u svemu podržavao i podupirao. Kada neki čovek celog života živi uz nečiju podršku, pa mu ta podrška odjednom bude uskraćena, onda on nema ni pola onoliko samopouzdanja kao ranije. Sovart je smatrao da ima prava da me smakne iako nije imao dokaza da sam ja ubio njegovog brata. No, pošto je jednom preterao neuspeh, neće to ponovo pokušati.

— Sledeći put možda neće promašiti. Jeste li ikad pomislili na to, Holideje?

Holidej je klimnuo glavom. — Razmišljao sam o tome i nisam se uplašio.

Plimpton je nabrao čelo. — Možda za to imate razloga, ja verujem da imate. Koliko sam čuo, vi ste jedan od najbržih revolveraša za koje se ikad čulo na Dalekom zapadu, mada znam da niste od onih ljudi koji žele da urežu recku na dršku revolvera.

Osmeh je nestao sa Holidejevih usana. — Ja sam ono što sam, Plimptone. A sad, aki želite da zajedno uživamo u piću, razgovarajmo o nečem drugom.

— O čemu, na primer?

— Za početak, recite zašto nosite šerifovu značku!

Plimpton se zablenuo u Doka i uzmakao. — To je suviše lično pitanje, Holideje. Svaki čovek ima neki razlog za ono što čini. Ne mora, dakle, da ide ulicom i da svakome priča o tome šta preko noći razmišlja, nije li tako?

— Tako je. Dakle, razumeli smo se — rekao je Holidej.

Plimpton ga je kratko vreme gledao namršteno nabranih obrva, a onda se raskravio. — Da, mislim da smo se razumeli. Ali, pazite na Sovarta. Može biti da ste sposobni da sa njim izađete na kraj, a može biti i da niste. Da sam čovek koji

se kladi, stavio bih novac na vas, mister Holideje, pod uslovom, naravno, da to bude častan obračun, čovek na čoveka, licem u lice. Ali, možda neće biti tako.

— Onda ćete imati šansu da ga uhvatite i obesite, šerife — odvratio je Dok i završivši piće iz čaše, stavio na tezgu novac za još jednu rundu. Za to vreme Leni Bovart je sedeo na drugom kraju saluna zureći netremice u ovu dvojicu, lica sve mračnijeg ukoliko ga je mržnja više obuzimala.

*

— Ko je, u stvari, taj Holidej. Džeje?

Merl Batler je sedela pred toaletnim ogledalom i četkala kosu gustom četkom otkrivajući pri svakom pokretu deo čvrstih, bujno zaobljenih grudi koje su se nazirale kroz providnu spavaćicu. Posle toplog kupatila osećala se sasvim smirena. Znala je da joj je koža glatka i meka, i znala je da je njeno poželjno telo potpuno zaokupljalo Hervudovu pažnju. No, Hervud joj ipak još uvek nije prilazio. Sedeo je u stolici nasuprot njoj i gledao je, ali u tom momentu kao da je nije primećivao.

— Ne znam, neki pustolov, — bio je Hervudov nezainteresovan odgovor.

— Izgleda mnogo bolje nego to, Džeje. Kad ga čovek gleda kako gordo hoda, ima utisak da pred sobom vidi čoveka naviknutog da zapoveda. Ja imam utisak da u njemu ima nečeg gospodskog i gospodarskog.

Hervud je brzo digao pogled i lice mu se smračilo. — Zašto, do vraga, moramo da razgovaramo o Holideju? Šta to imaš na umu, Merl? Ako misliš da se i ovde ponovi ista stvar kao u Sonori, dobro razmisli. Neće više nikakvog mešanja sa mojim ljudima... ni sa bilo kojim drugim ljudima.

— To što si rekao ne može se odnositi baš na ceo svet, Džeje. — rekla je Merl spuštajući četku za kosu i okrećući se prema njemu obasjana zracima sunca koji su, prodirući kroz prozor, otkrivali tople oblike njenog tela.

Hervud je žustro duboko udahnuo, a onda jakim glasom prasnuo. — Rekao sam ti da zaboraviš sve, Merl. Izvršio sam ono što sam obećao i sada imamo novca, je li tako?

Merl se osmehnula. — Da, Džeje, rekao si mi da dođem ovde i da budem mirna dok ti doteraš stoku. Poslušala sam te i tako sam postupila. Čekala sam mesecima, a pri tome sam jedva katkad izlazila na ulicu jer sam imala sasvim malo novaca. Nisam mogla sebi da dopustim ni da uđem u trgovinu. Ali, sa tim je sada završeno, Džeje, zar ne? Imamo novca, je li tako?

Hervud se potapšao po džepu na prsima i osmehnuo se. — Naravno da imamo, više nego što sam računao.

— E, onda ćemo čim se obučemo poći u kupovinu. Imam toliko mnogo stvari za kojima sam žudela.

— Zar ne možeš da sačekaš da otputujemo vozom? Ima mnogo lepših i jeftinijih stvari u Čejenu.

Merl je ustala i stala pred njega. Odmahnula je odrečno glavom. — Ne mogu više da čekam, Džeje. Suviše dugo sam već čekala. Poslednjih nekoliko dana šetala sam gradom i odabirala stvari koje ću kupiti. Sad moram da ih imam.

I Džej Hervud je ustao na noge i

stavio joj ruke na ramena. Ali, Merl je ustuknula i energično zavrtela glavom. — Ovaj put nema slatkih reči, Džeje. Ne verujem ti kad me tako gledaš i dodiruješ. Hoću prvo da idem u kupovinu, a kasnije, kada to bude obavljeno, znaš i sam da ću biti potpuno tvoja.

Hervud je spustio ruke i okrenuo se. Zastao je pored prozora i pogledao dole na prašnjavu ulicu. Dugo vremena je zamišljeno ćutao pre nego što se okrenuo i sa izgledom čoveka koji se miri sa sudbinom tiho rekao. — U redu, Merl. Obuci se. Doći ću po tebe kroz pola časa.

— Kuda ćeš? — zapitala je. — Zar ne možeš da me pričekaš pa da zajedno pođemo? Zar te je stid da te neko vidi samnom?

— Dobro znaš da nije tako, Merl. Imam da završim nekoliko hitnih poslova, a posle toga uradićemo sve što želiš. Neka bude onda petnaest minuta?

Merl je zamišljeno liznula usne i klimnula glavom. — Najviše toliko — rekla je i prešavši preko odaje, otvorila orman sa garderobom i obuhvatila pogledom niz haljina koje su tamo visile. Lice joj se smračilo kada je pogledala haljine koje je tako često nosila i stresla se na pomisao da neku od njih ponovo obuče. Još uvek nije bila odlučila šta da izabere kada je iza sebe čula zatvaranje vrata.

Okrenuvši se na petama, Merl je nabrala čelo jer ju je opet obuzela nedoumica o Džeju Hervudu. Otkako je prispeo u Gabrijel, ponašao se nekako čudnovato. Na prvom mestu otpustio je ekipu ljudi koju je pre toga opisao kao najbolju koju je ikada imao. Drugo, nije ni pokušao da joj priđe i ona nije mogla da veruje da je to zbog toga što mu je pomenula da je posle njegovog odlaska iz Sonore bila silovana. Odlučno mu je objasnila da ona za to nije kriva i da se nije voljno podala napasniku, i mislila je da joj je on to poverovao.

Obukavši haljinu, ponovo je začešljala kosu četkom i stavila na lice nešto ruža pre nego što je uzela malu ručnu torbicu i izašla iz sobe. Nije se ni potrudila da zaključa vrata jer je znala da Džej Hervud nije unutra ostavio novac iz bojazni da bi ga ona mogla naći. Njegovo nepoverenje prema njoj nije joj smetalo. Osećala je da za takvo nepoverenje ima dosta jakih razloga i kada bi se ona pitala i kada bi imala prilike, ona bi brzo dokazala da su njegove sumnje savršeno tačne. Osmehnuvši se na tu pomisao, izašla je na ulicu i zastavši ispred ulaznih vrata pansiona, osmotrila prizor užurbanosti pred sobom. Činilo joj se da je Gabrijel mali dosadan grad sa običnim, nezanimljivim stanovnicima. Znala je da je na mnoge muškarce ostavila dubok utisak, ali je isto tako znala da je većina žena sumnjičava i nepoverljiva prema njoj.

— Pa šta? — rekla je sebi. Džej sada ima dovoljno novca, pa iako po njenom mišljenju u mnogo čemu nije bio savršen, novac će joj pomoći da zaboravi njegove nedostatke. Kasnije, lepim haljinama i nakitom privući će ljude bolje klase. Možda će čak naići i na pravog čoveka, nekoga sličnog Doku Holideju, nekoga sa izgledom samopouzdanja i važnosti koja bi joj imponovala.

Idući trotoarom, ponovo je pomislila na Holideja. Oči su joj zasjale pri pomisli da bi ga mogla zainteresovati za sebe. Kod većine ljudi njen šarm i izgled imali su uspeha.

Ali kod njega? Nije bila sigurna. Holidej je izgledao čovek potpuno povučen u sebe, kao čovek kome, izgleda, niko drugi nije bio potreban.

Tek što je prošla pored jeftinog restorana-kuhinje, osvrćući se da vidi Džeja Hervuda koga nije ni nameravala da sačeka u svojoj sobi, ugledala je Doka Holideja kako izlazi iz saluna. Sa njim je bio i šerif Plimpton koji se Merl činio nalik na ogromno bure masti. Mahinalno je popravila vitice kose, zagladila haljinu na struku i nastavila dalje prema njima, zadovoljna što vidi da je Plimpton zastao, okrenuo se i pošao u drugom pravcu. Merl je bila odlučna da ovaj put iz Doka Holideja izvuče više nego par učtivih reči, uprkos vrevi i mnoštvu sveta koji se u to vreme kretao ulicom.

Idući žustrim korakom, stigla je na desetak metara daleko od njega pre nego što ju je Holidej spazio. Merl se napravila da nije primetila duboku boru koja se urezala na Holidejevom licu. Usne su joj se raširile u osmeh i u njenim očima je zasjao otvoren poziv i ohrabrenje.

— Gle, mister Holideje! Baš je lepo što smo se ponovo sreli.

Holidej je zastao. Nekoliko čašica sa Plimptonom su ga razgalile i odobrovoljile. Nameravao je da se prošeta, upozna grad, a možda i da iznajmi konja ili kola i, kad dan zahladi, izađe u okolinu. Nije želeo da ima nikakve veze sa tom ženom na koju je Džej Hervud polagao pravo.

— Dobar dan, mis Batlere — rekao je Dok i dodirnuvši prstima obod šešira, pogledao dalje uz ulicu kao da je nešto tamo privlačilo njegovu pažnju.

Ali, Merl se nije dala zavarati i zapitala je dodirujući ga po ruci.

— Jeste li videli Džeja, mister Holideje?

Holidej je odmahnuo glavom.

— Izašao je na ulicu pre kratkog vremena i sada ne mogu da ga nađem. Možda je u salunu. Da li biste bili ljubazni da pogledate umesto mene?

— Nije tamo — odvratio joj je Dok.

Merl je nabrala čelo.

— Ja sam upravo izašao otuda — rekao je. — Možda je tamo gore, na drugom kraju grada.

— Da, možda. Hoćete li me otpratiti do tamo, mister Holideje. Nezgodno mi je što ljudi zure u mene. Ponekad imam utisak kao da u meni gledaju strašilo.

Holidej je zapazio da su muškarci u prolazu zaista bacali poglede prema njoj. Klimnuo je uzdržano glavom i pošao pored nje. Tek što se okrenuo, Leni Sovart je izašao na ulicu ispred saluna. U ruci je držao revolver, a na licu mu se ogledala maska mržnje zalivena alkoholom.

Pre nego što je Dok mogao ma šta da učini da zaštiti Merl, ona je prodorno kriknula od straha. Uzmičući dalje od njega, povikala je. — Ne! Ne! — zatim se okrenula i nagla u trk. Dok je ostao na mestu čvrsto raširenih nogu, gledajući kako Leni Sovart podiže revolver. Holidej je video da Leni nije u stanju da nanišani jer mu je jedno rame mlitavo visilo, a ruka mu je jako podrhtavala.

— Za ovo što činiš bićeš obešen, Sovarte — rekao je Holidej mirno. — Nije vredno tvog života.

— Proklet da si, Holideje! Ostale si prevario, ali mene nisi! Ko je drugi mogao ubiti mog brata? Ko ga je drugi mrzeo i ko ga se bojao?

— Pijan si — upozorio je Holidej.

— Pio sam, ali mi je glava bistra, Holideje. Nikada nije bila bistrija. Ubiću te i ubiću svakoga ko bude pošao da me goni.

Holidej je mirno posmatrao kako Sovart lagano palcem zapinje obarač revolvera. Odmeravao je šanse i zaključio da je šansa da preživi ipak vrlo mala. Zbog toga nije nameravao da mirno stoji i čeka da bude ubijen. Pogledao je pored Lenija Sovarta iza koga se bila okupila grupa ljudi i po njihovim licima bilo mu je jasno da niko od njih nema nameru da se umeša.

Zgrčio je i odmah ispravio prste desne ruke. Ako bi Sovart promašio, bilo bi lako pogoditi ga. Ali, da li je želeo da ga ubije ili ne, to Doku ni samom nije bilo jasno. U tom trenutku sa druge strane, iz sporedne ulice odjeknuo je pucanj. Holidej se okrenuo u mestu, munjevito potežući revolver. Krajičkom oka video je kako Leni Sovart posrće prema sporednoj ulici i ranjenim ramenom udara u zid obližnje zgrade. Iz rane na čelu linuo je mlaz krvi škropeći njegovo lice.

Još jedan hitac poleteo je u pravcu sporedne ulice i zario se u zid samo nekoliko santimetara daleko od Lenijevog klonulog tela. Kada je odjeknuo treći, a zatim i četvrti hitac, Holidej je već trčao prema Sovartu. Stigao je do sporedne ulice, ispalio par nasumce nanišanjenih hitaca, a onda se sagnuo, podigao Leni Sovarta i odvukao ga u senku. Pucnjava je istog trenutka prestala.

Leni Sovart je glupo buljio u Holideja i prostenjao. — Nisi ti, Holideje. Nisi me ti pogodio. Neko drugi... neko drugi, sa suprotne strane ulice. Tek što sam je video, pogodio me je metak.

Holidej ga je naslonio na zid i Lenijevo telo potresao je samrtnički trzaj. Sklopio je oči i glava mu je klonula na grudi. Holidej je ostao da kleči pored njega, svestan da se ljudi okupljaju. Osvrnuo se, ali u gomili nije video Merl Batler. Zatim se kroz gomilu probio Plimpton, lica crvenog od gneva.

VI

— Holideje!

Plimpton se kao oluja ustremio prema Holideju koji je pridržavao onesvešćenog Leni Sovarta. Skoro modar u licu, gromadni šerif je potegao revolver i uperio ga u Holideja. Stajao je čvrsto ukopan u tlo, a snažna, obimna prsa su mu se burno dizala i spuštala.

— Ovaj put vas dvojica ste otišli suviše daleko, Holideje. Opomenuo sam vas, ali vi, izgleda, niste ni pet para dali na ono što sam rekao. Sad ćete morati to da platite.

— On je u teškom stanju — rekao je Holidej i izvadivši maramicu iz džepa, pritisnuo je na Sovartovu ranu na glavi.

— Ne tiče me se u kakvom je stanju i u kakvom ste vi stanju, Holideje. Sklonite se od njega. Dajte mi vaš revolver.

Holidej je namestio Lenija Sovarta tako da ne klizne pored zida i lagano se uspravio. U međuvremenu, gomila oko njih se znatno povećа-

vala i među licima Dok je prepoznao Krejnovo i Vilerovo. Ali, kada su se njihovi pogledi sreli, Dok Holidej je odmahnuo glavom i na taj njegov znak, mada su se probili kroz gomilu i prišli sasvim blizu, njegovi poznanici su ostali po strani i nisu se umešali. Holidej je, ipak, razmislio da li da se usprotivi šerifu i zaključio je da će biti bolje ako se privremeno pokori. Izvukao je revolver iz futrole i pružio ga Plimptonu koji je zadovoljno digao nos i šmrknuo.

— Opalio sam samo dva hica na drugu stranu ulice, ali nisam nikoga pogodio — rekao je Dok.

Plimpton je s nevericom dunuo kroz nos, zatekao Dokov revolver za pojas i rukom mu dao znak da stane pored zida. Zatim je kleknuo pored Leni Sovarta i pregledao ranu na njegovoj glavi. Napravio je grimasu i pogledao Holideja.

— Izgleda da niste tako dobar strelac kao što se priča, mister Holideje. Još samo santimetar i promašili biste ga.

— Nisam ga ja ni pogodio — rekao je Dok.

Plimpton je iskrivio usne u prezrivu grimasu i od stiskanja revolvera prsti su mu pobledeli. Skočio je žustro na noge i povikao. — Do đavola, dosta sam već slušao laži!

Ne znam da li ste dosta laži čuli — rekaao je Holidej pribrano — ali ovo što kažem nije laž. Verovatno da je neko video šta se desilo. Događaj se odigrao na trotoaru. Sovart je nameravao da me ubije, to je tačno, ali pre nego što je uspeo da nanišani, neko je pripucao sa druge strane ulice. Postojala je opasnost da bude izrešetan, pa sam priskočio i odvukao ga u zaklon.

Plimpton je otvorio usta i preteći zažmirio očima. — Dosta mi je toga, Holideje — Za kakvu me budalu vi smatrate?

— To što je rekao sasvim je tačno — dopro je do njih nečiji glas. Okrenuvši se, Rod Plimpton se našao licem u lice sa nekim bradatim starijim čovekom. Iza njega stajala su još četvorica ljudi, od kojih je jedan mlađi čovek poslovnog izgleda dobacio.

— Rode, tako je bilo. Holidej je dolazio niz ulicu sa onom novom ženom i ona je odjednom vrisnula. Pretpostavljam da smo svi zbog toga pogledali prema Holideju. Onda su sa druge strane ulice odjeknuli pucnji i ovaj momak je pogođen i odbačen na početak uličice. Zatim su odjeknula još dva pucnja, a onda je konačno i Holidej otvorio vatru, po mom mišljenju uglavnom zato da bi se zaštitio. Zatim je on nestao u uličici i pretpostavljam da je to učinio zato da izvuče tog momka u zaklon.

Plimpton je ljutito promrmljao sebi nešto u bradu i ponovo se okrenuo Holideju. — Ko je bio na drugoj strani ulice?

— Nisam video.

— Kako to mislite nisam video? Jeste li pucali na muve, mister?

Holidej je stajao pored zida i mirno ukrstio pogled sa Plimptonom. — Sunce mi je tuklo u oči. U svakom slučaju, ma ko da je tamo bio, nalazio se na kraju uličice, u blizini banke i one velike trgovine. Nisam mogao ni da ga vidim, a još manje da ga pogodim.

Plimpton je bulječi pogledao starog čoveka i njegovog mladog pratioca i prasnuo. — Govorite li vi istinu ili samo pomažete Holideju zbog toga što je slavan i što želite da mu se dodvorite?

Starac je odrečno zavrteo glavom. — Plimptone, nemamo razloga da lažemo, a ti nemaš razloga da nas sumnjičiš i da vičeš na nas. Časti mi, ta tvoja šerifovska zvezda dosta ti je udarila u glavu. Mislim da je krajnje vreme da naučiš...

— Idi do đavola! — odbrusio je Plimpton besno i da bi potkrepio svoje reči, mahnuo je zapetim revolverom i preteći koraknuo bliže, ka ivici kruga okupljenih ljudi. — Svi vi ovde, gubite se! Da više nikoga nisam video.

Dejv Krejn i Hep Viler sklonili su se Plimptonu s puta, ali nisu otišli dalje od ugla saluna. Zastali su tamo i okrenuvši se, pogledali Doka Holideja u očekivanju da im on kaže ili da znak šta da učine. Ali Holidej umesto toga ponovo kleknuo pored Sovarta i obrisao mu krv sa lica. Leni Sovart je još bio bez svesti i lice mu je bilo samrtničko bledo.

— Neće preživeti ako bude ovde ostavljen — konstatovao je Dok. Podvukao je ruke ispod mlitavog tela i digao Sovarta u naručje. Pošto se gomila bila udaljila, Plimpton se okrenuo na petama i besno presekao Holideja pogledom. Videvši šta radi, njegov bes se stišao.

— O kej, o kej. Treba ga odneti Fogartiju. Vi, Holideje, ostanite ovde jer želim da sa vama još ponešto porazgovaram. I potrudite se da potražite prave odgovore na moja pitanja.

Holidej se napravio da nije čuo šerifov izliv rečitosti i nastavio je dalje noseći u naručju mlitavo Lenijevo telo. Ali, kada je izašao na suncem obasjanu ulicu, njegov pogled je preleteo preko ulaza u sporednu uličicu koja je vodila pored banke. Ta uličica je bila pusta, kao što je on i očekivao. Njegov pogled je onda preleteo dalje niz ulicu, u pravcu pansiona za prenoćište. No, nigde nikoga nije bilo ni traga od Merl Batler. Videvši da ga Krejn i Hep Viler prate u stopu, Holidej je prešao preko ulice i zakoračio na trotoar ispred ordinacije doktora Fogartija. Na verandi je naišao na doktora Fogartija koji ga je već očekivao. Dignuvši Sovartovu glavu, razgledao je ranu iznad slepoočnice i samo promumlao. — Rana nije vredna pomena. Imao je ludu sreću.

Zatim je počao kroz ulazna vrata u kuću puštajući Holideja da pođe za njim. U ordinaciji Fogarti je ležernim pokretom pokazao na ležaj pored zida i u jedan lavor nasuo vrele vode. Zatim je rukom pogurao Holideja prema izlazu govoreći. — Sačekajte napolju.

Holidej je izašao iz sobe zastao na verandi i naslonio se na potporni stub nadstrešnice. Kada su se Hep Viler i Dejv Krejn približili stepenicama koje su vodile na verandu, Holidej ih je pogledao, ali su iz njegovog zamišljenog pogleda obojica jasno shvatili da ne trebaju ništa da ga pitaju. Tako su sva trojica ostali da stoje u ćutanju, posmatrajući Roda Plimptona koji se prema njima uputio iz sporedne uličice u kojoj se nalazila banka, još uvek sa revolverom u velikoj ruci, opuštenih ramena i zabrinutog pogleda.

*

Merl Batler nije prestala da trči sve dok nije stigla do svoje sobe, gde je, ušavši unutra, zalupila vrata za sobom, navukla rezu i onda se zadihano naslonila leđima na

zid. Ostala je tako da stoji izvesno vreme, pramenova kose slepljenih za znojavo lice, drhtavih ruku, sa izrazom straha u očima. Ostala je da stoji naslonjena na zid dosta dugo, drhteći celim telom, boreći se da povrati dah.

— Ne — mrmljala je neprekidno. — Ne, to nije moguće! Nije moguće!

Ali, u sobi nije bilo nikoga da se s njom složi ili da tvrdi nešto suprotno. Posle izvesnog vremena pribrala se, prišla ogledalu i počela da četka kosu. Ali, ruke su joj još uvek drhtale, tako da joj taj posao nije polazio za rukom, pa je nezadovoljna bacila četku na policu i prišla prozoru. Odatle je mogla da vidi ulicu gde je sve izgledalo opet normalno.

Na vratila se začulo kucanje i Merl se uplašeno okrenula, otvorenih usta i široko razrogačenih očiju. Za trenutak je pomislila da je opasnost tu, pred njenim vratima. Zatim se kucanje ponovilo praćeno rečima — Jeste li dobro, mis Batler? To sam ja, Kameron.

— Kameron? — Merl nije imala pojma ko bi mogao biti taj Kameron. Možda je bio prijatelj čoveka sa ulice ili neko ko je s njim u dosluhu. To je bila jedina pomisao koja joj je u tom momentu pala na pamet.

— Ja sam portir, mis Batler. Prošle noći smo malo razgovarali... Rekao sam vam da, ako vam nešto zatreba ili ako nešto zaželite, samo se obratite meni. Da li vam je nešto potrebno?

Portir sa ulaza! Merl je s olakšanjem odahnula. Ta budalina od čoveka bio je čak toliko drzak da je nagovesti da bi mogla popiti po čašicu u sobi iza portirske lože u kojoj je on spavao. Ona ga nije otvoreno odbila iz razloga što sebi nikada nije zatvarala nijedna vrata. Ali, samo pogled na njega i njegov neprijatan miris bili su dovoljni da se odluči da bi taj ćelavi čovečuljak mogao biti samo poslednja slamka za koju bi se u nevolji morala uhvatiti.

Merl je zatvorila vrata i zakoračila nazad da bi propustila Kamerona da uđe. Izgledao je duboko zabrinut kada ju je ulazeći pogledao. — Video sam vas kad ste ušli, mis Batler. Vidim da vam se zaista žurilo. Je li vas nešto preplašilo na ulici ili vas je neko uznemiravao?

— Ah, bilo je to nešto... nešto sasvim lično. Nije važno, ne treba da brinete zbog toga. Ali, rado bih popila nešto ako biste mogli da nađete neko piće.

— Naravno, naravno — rekao je Kameron oduševljenog lica. — Imam jednu bocu viskija ispod pulta. Idem da je donesem.

Trenutak kasnije Merl ga je čula kako trči niz stepenice. Sada je već bila znatno prisebnija, a posle čašice pića znala je da će biti opet u stanju da razborito razmišlja. Kako je samo taj čovek mogao doći u Gabrijel? Da li je došao iz Sonore zajedno sa Džejom Hervudom? Ali, one noći u Sonori on joj je rekao da će ostati tamo, da je umoran od beskonačnog putovanja i da želi da za neko vreme uživa gradske udobnosti. Nije verovala da je on od tih ljudi koji bi se mogli opredeliti za život u gradu, ali umeo je dosta pristojno da se ponaša i rekao je da ima novaca. Tek kada je onaj drugi prispeo, onaj drugi koji je...

Merl se stresla celim telom i za-

gnjurila lice u drhtave šake. Sama pomisao na tu noć dovodila ju je tako reći na ivicu nervnog sloma. Nikada u životu nije se prema njoj tako grubo postupalo, a pošto je Džej već bio otišao sa stokom, ona nije imala kome da se obrati.

Kameron se vratio nazad, ušunjao se tiho u sobu i zatvorio vrata za sobom. Prišavši do stočića za umivanje, uzeo je dve čaše i nasuo piće. Kada se osmehnuo na Merl, ona je pomislila da će povraćati. Onda joj Kameron pružio čašicu sa pićem govoreći. — Bilo bi bolje da ne pravimo suviše veliku buku. Po pravilu, ne bih smeo da budem sa gostima u njihovim sobama, pogotovo ne sa ženskim gostima. Popićemo čašicu ili dve, porazgovaraćemo malo i vi ćete mi poveriti kakva je vaša nevolja. Videćete da je Bos Kameron čovek koji će sve to lepo urediti za vas, bez obzira kakva je stvar u pitanju.

Merl je uzela čašu, i okrenuvši se, ponovo prišla prozoru. Zavrtela je nekoliko puta viski u čaši, a onda je digla ruku, prinela čašu usnama i iskapila piće jednim gutljajem. Kameron je zinuo u čudu jer je on sam samo srknuo svoj viski, a već je osećao kako ga žestoko piće pali u grlu i stomaku. Merl mu je pružila čašu i on ju je ponovo napunio. Ovaj put Merl je zadržala čašu u ruci u visini svojih nabreklih grudi i zamišljeno se zagledala na ulicu.

— Gde je vaš prijatelj? — zapitao je Kameron.

Merl ga je pogledala preko ramena. — Koji prijatelj?

— Onaj što je prošle noći spavao u pansionu... onaj putnik što je juče doputovao.

Merl je slegnula ramenima. — Odkud bih ja to znala?

Kameron se osmehnuo i prišao bliže. Premestio je čašu iz desne u levu ruku i desnom rukom je obgrlio oko struka. Merl se ukočila i okrenula se od njega. Kameron, izgleda, nije očekivao takvu reakciju i skoro zaprepašćen otvorio je usta da nešto kaže, baš u trenutku kada su se vrata otvorila i u sobu bučno kao oluja uleteo Džej Hervud.

Kameron je zamalo ispustio čašu od zaprepašćenja. Stajao je na mestu oduzet, vrteći nemo glavom, jer je Džej Hervud, pošto je divljački besno pogledao Merl, pošao pravo prema Kameronu i bez reči zgrabio za ramena i skoro poneo snažnim rukama prema vratima. Kameron je mucajući pokušao da objasni da je nedužan, ali ga je Džej Hervud gurnuo kroz vrata i odgurnuvši ga nogom u hodnik, uz tresak zatvorio vrata za njim.

— Da te više nisam video ovde! — povikao je.

Kada je Hervud navukao rezu na vrata i okrenuo se prema njoj, Merl ga je pogledala bledim, nečitkim pogledom kamene statue. — Ti si obična budala, Džeje, — rekla je. — Osećala sam se jadno i taj čovek mi je ponudio piće. Naravno, prihvatila sam.

— Nisi mogla sama da se poslužiš, je li — promumljao je Hervud turobno prelazeći preko odaje. Došavši do umivaonika, zagledao se u bocu, a onda ju je uzeo i prineo usnama. Zakašljao se jer je u jednom dahu otpio suviše pića, a zatim je vratio bocu na umivaonik i rukavom obrisao usne. Prišao

je prozoru, grubo uklonio Merl u stranu i pogledao na ulicu.

— Jesi li video šta se tamo dole desilo? — zapitala je Merl.

— Video sam.

— Tražila sam te, Džeje, i odjednom je pred mene izašao jedan nitkov, jedan od one dvojice iz Sonore o kojima sam ti pričala. Odmah sam ga prepoznala i zamalo što se nisam onesvestila od straha.

Džej Hervud je ogorčeno pogledao i cinično izvio usne. — Izgledala si sve drugo samo ne toliko slaba kao da ćeš pasti u nesvest dok si se pridržavala za Holidejevu ruku!

U lepo lice Merl Batler povratilo se nešto rumenila. — Mister Holidej mi je pomagao da te nađem Džeje. Za ime božje, zar ne možeš nešto da mi veruješ?

— Ne mogu da ti verujem i nemam u tebe poverenja. Neka me vrag nosi ako znam zašto sam se vezao za tebe.

Izraz besa ukočio je Merlino lice. — Vezao si se za mene zato što sam ja nešto što si uvek želeo. Venčao si se sa mojom sestrom, Džeje, ali kada si video mene, onda ti ona više nije bila dovoljno dobra. Neodoljivo si želeo da me imaš i učinio si sve što si mogao da me dobiješ. Nije te bilo briga ni za prijatelje ni za poslovne partnere, ni za sastanke, niti za tvoju ženu. Nije ti se ticalo ništa sem mene, i to je tako i tako će uvek biti.

Hervud joj je prišao bliže i ljutito joj se zagledao u oči. Zatim je ozbiljnog lica pokorno zaklimao glavom. — Da, tako je, opčinila si me nečim, to je tačno, Merl. Neka si prokleta za to!

Njegova snažna ruka poletela je prema njenom licu i zvučan, snažan šamar oborio je na krevet. Merl je kratko prodorno kriknula i pokrila lice rukama. Džej Hervud je ponovo uzeo flašu i dobro otpio. Kada je Merl konačno spustia šake sa lica i prestrašeno ga gledala, videla je da se Hervud osmehuje. Ona mu je dobacila nešto pogrdno.

— Da te više nisam video da se njušiš sa Holidejem, ni sa portirom, niti sa bilo kim drugim — naredio je. — I dok budemo u gradu, ti ćeš ostati u ovoj sobi. Donaću ti sve što želiš. Što se tiče kupovine, za sada to zaboravi. Kupovaćeš u Čejenu kada tamo stignemo, a obećavam ti da nećeš morati još dugo da čekaš.

Merl se uspravila u sedeći položaj i lice joj je buknulo rumenilom. Često se događalo da je Hervud udari, ali nikada je nije zaista povredio. Ako se izuzme nekoliko šamara koje je dobila, ona ga je uvek mogla vrteti oko malog prsta i ako je bila samo malo oprezna i pažljiva, uvek je mogla dobiti ono što je želela. Bol od ovog šamara već ju je bio prošao i ona je rekla. — Rekla sam ti maločas da sam videla jednog od onih ljudi o kojima sam ti pričala, Džeje. Mislila sam da si ih otpustio.

Džej Hervud ju je oštro pogledao. — Kako sam mogao da ih otpustim kad nisam znao ko su oni.

— Ali, one večeri, pošto si se video sa mister Tomasom i sa njim ugovorio kupoprodaju svoje stoke, ja sam ti to pomenula. Opisala sam ih i objasnila ti da sam sigurna da su to učinili ona dvojica koje si u Sonori angažovao da podu na dogon stoke sa tobom.

— To je bilo samo jednu noć

pre nego što sam se vratio u ekipu, Merl, samo pre dva dana.

Merl je izgledala zbunjena. Ustala je sa kreveta i prišla mu. Na njenom licu više nije bilo ni traga od straha, već samo duboke, skrivene zabrinutosti.

— Džeje, ako si znao ko su oni i ako si znao šta su mi učinili, zašto nisi na neki način reagovao?

Džej Hervud se osmehnuo krajem usta. — Reagovao sam.

Njegov ton uneo je u Merl još više nespokojstva i njene oči su se zamračile brigom. — Kako?

— Ubio sam jednoga od njih, a upravo maločas ubio sam i drugoga.

Merl je prestrašeno ustuknula vrteći glavom sa nevericom, a njena dugačka kosa lepršala joj je oko glave. — Ne, Džeje! — rekla je skoro šapatom. — Ne, nikakvo ubistvo!

— Rekla si da su te napastovali. Ja sam pretpostavljao da su sa stadom, a oni su u stvari, bili u gradu. Mora biti da smo se negde uz put mimoišli. Sledećeg jutra rekli su mi da su otišli na čas u grad da popiju još po jedno piće i ja sam im poverovao. Zbog toga sam ih zadržao u grupi i, naravno, nisam imao pojma šta ti se desilo sve dok mi pre dva dana nisi rekla. A onda, pošto je stoka već bila blizu grada pa sam je za slučaj da to bude potrebno mogao dovde doterati i sa smanjenim brojem ljudi, a pošto je naišla oluja koja je besnela kao pravi pakao, ja sam naleteo na jednog od njih i sredio ga. On se mašio revolvera i ja sam ga ubio.

Merl je ustuknula još korak i spustila se na krevet. Sklopljenih očiju jedva je promicala. — Oh, ne, ne.

— S onim drugim nameravao sam da se obračunam ovde, u gradu, ali hteo sam da to udesim tako da izgleda kao da ga je ubio Holidej. Na nesreću, onaj prokleti Holidej je odjednom došao na neke milosrdne ideje i nije hteo da ga dokrajči. Onda si na kraju ti natrčala na njega i on zna da si u gradu. Neće mu trebati mnogo vremena da se doseti šta se u međuvremenu zbilo i ko je ubio njegovog brata. Mogu se zakuvati nezgodne stvari, Merl, i zbog toga hoću da ostaneš u sobi i da za sve vreme držiš vrata zatvorena i zaključana. Jesi li me čula?

Merl ga je začuđeno pogledala i Hervud je nabrao čelo jer je nikada do sada nije video tako rastresenu. Prišao joj je i uzeo njene drhtave ruke u svoje.

— Oni su obojica zaslužili da umru — naglasio je. — Nisam mogao dopustiti da ostanu živi jer sam sve vreme imao na umu što su ti učinili. Ta pomisao bila mi je strašna.

Merl je istrgla šake iz njegovih ruku i udaljila se od njega. — Ali, nisu zasluživali da budu ubijeni, Džeje. Nikada nisam bila povezana sa nečim tako strašnim.

Hervud se ponovo razljutio. — Bila si ti povezana sa mnogo čim, i sa mnogo gorim stvarima, i malo prolivene krvi ne bi trebalo da te brine. Ne sekiraj se, od sada pa dalje sve je moja briga. Sve ću to ja sam srediti. Ali, zapamti: sve dok ne budem spreman da pođemo, ostani u ovoj sobi. Nećemo čekati voz. Kupiću jedna laka luksuzna kola i dobrog konja.

Putovanje do Čejena može biti još vrlo prijatno.

Merl je okrenula glavu od njega, ali je on ipak uspeo da na njenom licu zapazi izraz dubokog bola. To nije mogao da shvati i zbog toga nije bio siguran da i joj može verovati. Zbog toga joj je rekao glasom punim nežnosti. — Merl, ne brini, uspećemo. Rekao sam ti da ću napraviti pare i uspeo sam. Sve što sam imao rizikovao sam zbovg tebe, i nastaviću i dalje da rizikujem sve dok ne budem imao dovoljno novca da ti obezbedim udoban život. Prema tome, šta imaš da se brineš?

Merl je digla do njegovog lica svoj zabrinuti pogled i odmahnula glavom. — Ne znam, Džeje. Sva sam zbunjena i smušena. Dobro bi mi došlo još jedno piće.

Hervud je uzeo flašu sa stola i pružio je Merl. Pružajući joj je, rekao je. — Pij koliko želiš... samo ostani ovde, Merl. Ja sad idem dole u grad da vidim šta se priča u vezi sa pucnjavom. Niko me nije video kada sam pucao na Sovarta, pa prema tome, neće biti nikakve opasnosti. Ponašaću se upravo onako kako se to od mene može očekivati. Završiću neke sitne poslove, kupiću kola i konja i pribaviću sve što bi nam moglo trebati za put. Za dan ili dva bićemo u otvorenoj preriji i nećemo imati baš ni za šta da brinemo.

Merl je prihvatila bocu i nasula sebi piće u čašu. Zatim je ostala da sedi kao ukočena zureći u tečnost u čaši. Nikada nije podnosila piće, ali je u tom trenutku osećala da bi mogla isprazniti celu flašu a da piće ne proizvede nikakav efekat na nju. Hervud je prišao vratima, otvorio ih i okrenuo se.

— Je li sad dobro, Merl?

Merl je klimnula glavom, ali ga nije ni pogledala.

— O-kej. Neću se dugo zadržati.

Džej Hervud je zatvorio vrata za sobom i pogledao niz hodnik. Našavši da u njemu nema nikoga, sišao je niz stepenice u predvorju i prišao portirskoj loži. Bos Kameron ga je nervozno pogledao, ali je Hervud jednostavno kratko rekao. — Držite se dalje od moje žene, mister, i pazite da je niko ne uznemirava. U poslednje vreme doživela je dosta neprijatnih stvari.

Kameron je ozbiljno klimnuo glavom. — Hteo sam samo da pomoguem.

— Razumem, razumem. Ali, od sada budite pametni — naglasio je Hervud i izašavši iz pansiona, uputio se trotoarom prema centru grada. Pošto je za dolazak iskoristio sporednu ulicu i dvorište pansiona, bio je uveren da ga niko nije video kada je pucao na Lenija Sovarta. Ušao je u salun i poručio piće, a potom se počeo vrtati oko sebe. Na žalost, nije poznavao nikoga sem Rodžera Tomasa, kupca njegove stoke. Hervud je prešao preko odmah do njega i osmehujući se, zapitao ga da li mu se može pridružiti. Tomas ga je predstavio čuvaru voza kome je davao poslednja uputstva o ponašanju i brizi nad njegovom stokom koju je transportovao na pijacu na istoku. Hervud je seo, srknuo svoje piće, olabavio malo zategnutu mašnu i opustio se.

•

Doktor Fogarti je izašao na verandu brišući ruke ubrusom. Pogledao je Hepa Vilera i Dejva Krejna, a onda se uputio Doku Holideju koji je stajao naslonjen na ogradu verande.

— Preživeće — rekao je Fogarti. — Ovaj poslednji događaj otvorio mu je ranu na ramenu, pa je izgubio još mnogo krvi. Rana na glavi je sasvim plitka i od nje neće biti ozbiljnih posledica izuzev kratkotrajne glavobolje. Posle toga biće sasvim u redu.

Holidej mu je zahvalio i zapitao — Koliko dugo će morati da leži tu kod vas?

Fogarti je zavrteo glavom. — Bilo bi dobro kada bi ostao nekoliko dana i ja ću ga toliko zadržati ako se on ne bude protivio. Ali, on je već dokazao da nije voljan da sluša moje savete. Do kraja dana biće u nesvestici i biće vrlo slab da se pokrene, ali očekujem da će sutra ujutru već biti bolje i tada će verovatno već početi njegova navaljivanja da se digne i ode.

Holidej je pošao do početka stepeništa verande, gde su ga Viler i Krejn još uvek čekali. Kad je već zakoračio da pođe niz stepenice, trotoarom se približio Rod Plimpton i rukom dao znak svoj trojici da ostanu gde su. Šerif je ušao u dvorište doktorove kuće i ukrućenim korakom se popeo uz stepenice. Pošto je od Fogartija dobio obaveštenja o Sovartovom stanju zdravlja, Plimpton se okrenuo Holideju.

— Raspitivao sam se kod očevidaca šta se desilo i po onome što sam čuo, izgleda da ste vi spasli Sovartu život. Objasnite mi zašto ste to učinili.

— On nije opasan za mene — odgovorio je Dok.

Plimpton je iskolačio oči tobož iznenađen. — Nije? Skočio je pred vas sa revolverom u ruci, spreman da vam izrešeta trbuh kuršumima, i vi kažete da on nije opasan za vas?

— Sad će biti pametniji — rekao je Dok.

— A zbog čega?

— Zbog toga što zna da neko drugi želi da ga ubije, a ne ja.

Plimpton je nelremice gledao Doka. — Budite jasniji, mister.

Holidej se naslonio rukom na stub verande. — Šerife, sve vreme od oluje u preriji do danas Leni Sovart je verovao da sam ja ubio njegovog brata. Sada zna da sam mu spasao život. Zašto bih ja to učinio ako ne zato da dokažem moju nevinost? Čak sledeći i njegovu dosadašnju logiku razmišljanja, on ipak ne može poreći moju nevinost. Prema tome, on me više neće uznemiravati.

— A znate li onda ko je ubio njegovog brata? — zapitao je Plimpton.

Holidej je odmahnuo glavom. — Ne.

Plimpton se namrgodio i obratio se Vileru i Krejnu. — Možda vas dvojica znate. Možda neko ovde može da se doseti šta se iza te zagonetke krije?

Hep Viler je odrečno odmahnuo glavom, ali je Dejv Krejn, pažljivo zagleda u Holideja, mudro ćutao ne davši nikakav odgovor. Plimpton je to zapazio i ponovo mu se obratio.

— Ti, kauboje, imaš li neku ideju?

Krejn je zabrinuto pogledao Plimptona. — Ne, šerife, ne znam

baš ništa. Nameravam da krenem odavde i da odem što dalje od ovog grada i što dalje od Sovarta. Nasuprot mister Holideju, ja ne mislim da je on baš pri čistoj svesti i da će umeti da razmišlja.

Plimpton je izustio psovku sebi u bradu, a onda se okrenuo i uzanom kratkom stazom pošao do ulice. Sa druge strane baštenskih vratnica ponovo je zastao i odmerivši Holideja, dodao. — Palo mi je nešto na pamet, mister Holideje. Onaj ko je ubio Sovartovog brata računao je da ćete morati da sredite i samog Sovarta. Ali, taj nije računao na vašu nerazumnu tvrdoglavost i vašu sposobnost za nepredviđene postupke. Kada je zaključio da vi ne nameravate da ubijete Sovarta, ubica je uzeo stvar u svoje ruke i sam pokušao da Sovarta dokrajči. Ono što bih želeo da znam to je — zašto? Kada to budem saznao, saznaću i ko je ubica.

Holidej mu je uzvratio zamišljenim pogledom. — Ja te momke Sovarte ne poznajem i naš prvi susret desio se pre dva dana na putu. Prema tome, nema mogućnosti da znam da li su negde učinili nešto što bi nekog čoveka navelo da ih prati i pobije. Mislim na nekog osvetnika.

— Osvetnika kažete?

— Mislim u svakom slučaju na nekoga koji je sa njima hteo da izravna neke račune, šerife. Kad biste tu dvojicu bolje poznavali, kao što ih ne znamo ni vi ni ja, verovatno da biste lako otkrili da su oni na putu iza sebe ostavili mnoštvo neprijatelja. Ali, sem te površne pretpostavke, ja ne bih mogao ništa više da kažem.

Plimpton je umorno uzdahnuo i pogledao Hepa Vilera i Dejva Krejna. Pošto sa njihovih lica nije mogao ništa da dozna, on se bez reči okrenuo i udaljio. Došavši do polovine ulice, zastao je, okrenuo se da baci pogled nazad i za trenutak je izgledalo kao da će se vratiti k njima. Umesto toga, međutim, šerif je posle par sekundi nastavio hod.

— Šta se to, do vraga, događa mister Holideje? — pitao je Dejv Krejn. — Imate li neku ideju?

— Imam — rekao je Dok Holidej i zamišljeno pogledao uz ulicu, prema pansionu za prenoćišta.

— Onda ćete nam možda kazati šta to mislite? — usudio se da nagovesti Krejn.

Holidej je neodređeno slegnuo ramenima. — Još uvek ne znam dovoljno, u stvari, nemam u rukama nikakve činjenice, već samo sumnje na koje se oslanjam. Zato ostavimo to za sada i podimo da ispijemo po čašicu.

— To je nešto najbolje što sam čuo da je danas rečeno — umešao se sada Hep Viler i sva trojica su preko suncem obasjane ulice uputili prema salunu.

VII

Džej Hervud je ustao od Tomasovog stola kada je video da su Holidej, Krejn i Viler ušli u salun. Promrmljao je nekoliko reči izvinjenja Tomasu i njegovim prijateljima za stolom i uputio se prema šanku. Za to vreme Holidej je pružao novac za piće i stajao je naslonjen bokom na ivicu šanka, zagledan u barsko ogledalo na drugoj strani, u kome je jasno video Hervuda koji im je s leđa prilazio. U tom treutku krčmar im je poslužio piće i Holidej

se lagano okrenuo i nezainteresovano pogledao Hervuda.

No, Hervud je zastao i pokretom glave pozdravio Holideja. — Upravo sam maločas čuo za Sovarta. On još uvek tera svoje, zar ne?

— Tako izgleda — rekao je Dok.

— Prokleta budala! Zar ne može da se urazumi i shvati? Znam da to nije moj posao, Holideje, ali vi ste mi simpatični i bilo bi im žao ako bi vam se nešto desilo. Naročito mi je što ste upali u ovu nevolju. Želite li da odem do Sovarta i da razgovaram s njim?

— A šta biste mu vi mogli reći? — zapitao je Dok.

Hervud je neodređeno slegnuo širokim ramenima i zamišljeno napućio usne. — Može biti da bi me poslušao. Ja sam ga, na kraju krajeva, angažovao i on je radio za mene. Dao sam mu i platu njegovog brata, pa će se možda osećati obaveznim prema meni. Volio bih da odavde odem sa osećajem da sam iza sebe ostavio sve u redu i miru.

— Možda bi to vredelo — umešao se Dejv Krejn. — To bi zaista bilo dobro, mister Holideje.

Holidej je potvrdio pokretom glave. — Ne vidim da bi to moglo nekome naškoditi, Hervude. Ali, mislim da bi trebalo da malo pričekate. On je još u nesvesnom stanju i doktor reče da ne bi volio da sa nekim razgovara pre sutrašnjeg dana. U svakom slučaju, hvala vam.

Hervud je klimnuo glavom i ispio svoje piće zatim je zavukao ruku u džep i stavio nešto novca na šank. — Časti sebe pićem, Krejne, dok ja razgovaram sa mister Holidejem u četiri oka, hoćeš li?

Krejn je zadovoljno potvrdio pokretom glave i Hervud je uzeo Holideja pod ruku i odvojio se od ostale dvojice. Koraknuo je nekoliko koraka pored šanka i onda duboko uzdahnuo.

— Holideje, vi ste videli onu ženu sa mnom, je li tako?

Holidej je potvrdio klimanjem glave.

— Ona mi mnogo znači.

— Pa?

— Kad sam čuo da je Sovart ranjen dok je ona bila na ulici sa vama, to mi se nije dopalo.

— A šta vam se nije dopalo, Hervude?

Hervud je nabrao obrve. — Nije mi se dopalo što ste vi i ona bili zajedno, Holideje. Merl je u mnogo čemu fina žena, ali je veoma privlače ljudi kao što ste vi. Ona ne misli ništa zlo, ja to znam, ali ljudi često pogrešno shvataju njenu ljubaznost. Ne bih želeo da je i vi pogrešno shvatite, Holideje.

Holidej mu se osmehnuo krajem usana. — Što se toga tiče, ne treba da brinete, Hervude. Ja je nisam pogrešno shvatio, ne poznajem je i ne želim da je upoznam.

— To je vrlo lako reći — promrmljao je Hervud.

— A još je lakše poverovati, Hervude — odgovorio mu je Dok Holidej sa prizvukom dosade u glasu. Hteo je da Hervudu da do znanja kako bi želeo da na tome završe razgovor.

Kratkim pokretom glave Hervud mu je stavio do znanja da je prihvatio njegov nagoveštaj. — Dobro, zasada ću u to poverovati. U svakom slučaju, mi odlazimo iz grada čim malo zahladni. Hoćete li mi, molim vas, učiniti ljubaznost i za to vreme ostati što dalje od nje. Izgleda mi da sam joj već suviše mnogo govorio o vama, i to je pobudilo

njemu radoznalost da sazna još više, ako shvatate šta hoću da kažem.

— Ne, ne shvatam i ne interesuje me — ponovio je Dok i ležernim pokretom ruke uklonio Hervuda u stranu i prošao pored njega. Vratio se pored šanka do Vilera i Krejna, koji su ga čekali, i prihvatio još jednu čašu koju mu je Krejn pružio. Krejn je pružio čašu pića i Hervudu, ali se Hervud okrenuo i otišao na drugu stranu.

— Što manje društvo, to bolje — rekao je Hep. — Sad ste, najzad, videli koliko je Džej Hervud društveljubiv. Nikada nisam ni smatrao da je ljubazniji.

Dok Holidej je mirno stajao i gledao za stočarem koji se udaljio kroz sporedni ulaz, a za to vreme su Krejn i Viler prebrojali novce koji je Hervud ostavio.

— Sedam dolara — objavio je Krejn.

Dok Holidej je srknuo piće i pogledao najpre Krejna a zatim Hepa. — Bilo ko da je pokušao da ubije Leni Sovarta, verovatno će opet pokušati — rekao je.

Hep Viler je pogledao Doka, a Krejn se samo isprsio.

— Pa šta, mister Holideje?

— Jesi li jahao sa Sovartom i njegovom bratom?

— Da — odgovorio je Krejn — ali to ne znači da su mi zbog toga postali rod.

— Ne, Krejne, ne znači. Ali, zar bi mogao da odeš a da ne saznaš?

— Da saznam šta?

— Ko je ubio Džoa Sovarta i zašto. I zašto taj isti želi da sahrani i Lenija Sovarta.

Viler je prošaputao nešto sebi u bradu, a onda dodao glasnije. — Jedan lupež manje ili više na zemlji, za mene nije važno. Nijedan od njih dvojice nije bio čovek na svom mestu i nikada mi nije rekao ljubaznu reč. Ponašali su se obojica kao zmije zvečarke .

— Danas bi se mogao desiti i treći napad na život Lenija Sovarta, — rekao je Dok.

Viler se začuđeno ispravio i na njegovom ostarelom licu zalebdeo je izraz negodovanja. — Znači, dakle, kako treba da se umešamo u to, mister Holideje? Da li ste to imali na umu?

Holidej je slegnuo ramenima. — Kažem samo da je većini ljudi teško da odu odnekuda, a da za sobom ostave nerešenu zagonetku. Što se mene tiče, ja imam da obavim jedan mali posao. Dok time budem zabavljen voleo bih da Leni bude van opasnosti. Može biti da je zaslužio da trpi bol i da se napati kao sada, ali koji čovek zaslužuje da bude mučki ubijen iz zasede? Složićete se sa mnom da takvih nema.

Dejv Krejn je odložio svoju čašu i obrisao usta nadlakticom. — Želite da neko od nas čuva Sovarta u doktorovoj kući, mister Holideje?

Holidej je potvrdno klimnuo glavom. — Da, sve vreme mi glava prosto puca od razmišljanja o ovom vraškom događaju. Čini mi se da ne bih mogao da otputujem a da ne saznam odgovor na tajnu. Šta ti kažeš, Vilere?

Hep Viler je izustio jedno kratko hm sebi u bradu, ispio do kraja svoje piće i pažljivo se zagledao u Doka Holideja. — Šta to vi znate, mister Holideje, a mi ne znamo?

Holidej je odmahnuo glavom. — Ništa mnogo, Vilere.

— Pa lepo, ako ste tako škrti u odgovorima, onda je najbolje da sami rešavate zagonetku, gospodine.

Holidej se dobroćudno osmehnuo. — Reći ću ti, Hepe. Mislim da se do večeri u svakom slučaju ništa neće dogoditi. Za ubicu bi bilo suviše riskantno da se prikaže na dnevnoj svetlosti. Samo ti pij, Hepe, meni je bilo dosta.

Rekavši to, Dok Holidej se okrenuo i otišao. Vratio se u svoju sobu u pansionu i za sobom zaključao vrata, a onda, kao što je to i u prošlosti mnogo puta činio; pružio se po nameštenom krevetu, zagledao se u tavanicu i predao dubokom razmišljanju.

•

Leni Sovart je otvorio oči i nekoliko puta trepnuo. Sa dolaskom večeri u njegovu sobu uvuklo se nešto hladovine. Nekoliko puta je pokušao da se pokrene, ali mu je taj napor doneo samo raspinjući bol. Ostao je stoga da leži potpuno nepomičan, potpuno zaokupljen jakim bolom u glavi, koji je učinio da potpuno zaboravi na ranu u ramenu.

Vrata su se tiho otvorila i u sobu je ušao doktor Fogarti. U ruci je nosio svetiljku koju je stavio na stočić pored Sovartovog ležaja. Izašao je ponovo napolje ne govorivši ni reč, ali se nekoliko minuta kasnije vratio sa zdelom tople hrane koju je stavio na stočić.

— Možete li sesti? — zapitao je Fogarti.

Leni Sovart se samo namrštio i nije rekao ništa.

— Morate nešto da pojedete, Sovarte, inače ćete izgubiti snagu i umreti. No, odluku ne mogu doneti ja, to prepuštam vama.

Rekavši to, doktor je izašao na verandu i ugledao šerifa Roda Plimptona koji je dolazio stazom. Bila je to treća Plimptonova poseta toga dana.

Zastavši u podnožju stepeništa za verandu, Plimpton je skinuo šešir i izgladio rukom čelo. Izgledao je duboko zabrinut. — Kako mu je, doktore?

— Sad baš nešto jede.

Plimpton se iznenadio. — Pa, on je prilično tvrd čova, zar ne?

— Voljan je da ozdravi i da ustane iz postelje. Ne razumem ljude kao što je on, kojima je životna želja da se neprekidno sa nekim bore. Šta stvara takve ljude, šerife?

Rod Plimpton je zavrteo glavom. — Ne znam. Neki ljudi su već rođeni ćaknuti. Ili, možda, od početka dobiju rđavo vaspitanje, tako da u sebi nose jed i mržnju prema celom svetu. Ovaj kod vas, međutim, ima u sebi nešto drugo što ga peče.

— Osvetu? — zapitao je Fogarti.

— Da, osvetu, doktore. Koliko računate da će proći vremena pre nego što bude sposoban da ustane iz postelje?

— Sudeći po njegovom držanju, mislim da će sutra ujutro ustati. Ali, i tada mislim da neće predstavljati opasnost ni za koga.

— Dobro, ako ode od vas, odmah mi nekako javite, hoćete li? U toj stvari krije se nešto mnogo više od običnog obračuna između Sovarta i Holideja. Ne znam šta je to, ali vrag me odneo ako zaspim pre neg što to otkrijem. Hoćete li me onda obavestiti, doktore?

Fogarti je potvrdno klimnuo glavom.

Plimpton je pošao svojim putem, a istovremeno su se sa druge strane pojavili Dejv Krejn i Hep Viler. Fogarti im je dao rukom znak da dođu na verandu. Pošto su sačekali da se Plimpton udalji i nestane u mračnoj ulici, oni su se popeli uz stepenice.

— Večeras se neće više vraćati — rekao je Fogarti. — A gde vi želite da budete?

— Ovde napolju, doktore — predložio je Viler. — Tako vam nećemo biti na smetnji.

— Kako god želite, mister Vilere — složio se Fogarti. — Ali, zapamtite šta ste mi obećali. Nećete upotrebiti oružje i neće biti prolivanja krvi, sem ako je to nemoguće izbeći.

— Ni na kraj pameti mi nije bilo da zaboravim, doktore. Fino ste otpravili Plimptona.

Fogarti je nešto progundao, a onda ušao unutra. Provirio je u Lenijevu sobu i video ga kako ponovo leži na ledima. Zdela je bila prazna i Fogarti je ušao unutra, uzeo zdelu i izašavši zatvorio za sobom vrata. Od tolikih poslova, koje je u toku dana obavio, osećao je veliki umor. Ali, bio je to umor koji je prizeljkivao, jer je napolju pred vratima imao dvojicu stražara.

Skinuo je cipele i opruživši se na postelji, za kratko vreme zaspao je snom pravednika.

*

— Krenućemo putem koji vodi pored Templ Krika, Merl. Tako ću biti u stanju da svratim kod nekih prijatelja koji će mi možda moći da kažu kakve su cene i potražnja stoke na pijacama u Lusku i Presno Kriku. Mislim da ne bi bilo razumno ako bih sada jednostavno potrošio novac koji sam ovom prodajom zaradio. Hteo bih da ga okrenem nekoliko puta, možda tri puta, i da, kad zaradim dovoljno, dignem ruke od svega i odem u Kapitol.

Hervud je ustao, savio mapu i stavio je u džep košulje. Prišao je krevetu na kome je ležala Merl lice crvenog od popijenog viskija. Oči su joj bile sklopljene, a po ujednačenom disanju zaključio je da je Merl u dubokom snu. Seo je pored nje na krevet i uzeo je za levu ruku. Gledajući ruku, divio se skladno uobličenim prstima, šaci i glatkoći njene kože. Njena sestra imala je grube koščate ruke zbog teških poslova koje je obavljala u toku celog života. Ali, Merl je na neki način uspela da izbegne takve poslove i da sačuva nežnosti i lepotu tena. Hervud nije bio toliko glup da pobija činjenicu da je Pet, Merlinina sestra, bila karakternija i bolja osoba. Ali, ona nije imala onaj smisao za življenje i potrebu za doživljajima, što je od Merl činilo tako zanimljivu i privlačnu ličnost. Pet je bila dobra žena koja je zasluživala dobrog, poštenog čoveka. Na njenu nesreću, on nije bio takav čovek.

Ustavši sa kreveta, prišao je prozoru i pogledao napolje na mračnu ulicu. O Gabrijelu nije razmišljao i taj grad za njega nije imao nikakvu privlačnost i nikakav značaj. Bio je to jedan običan grad koji je za njega imao značaja samo kao mesto dobro obavljenog poslovnog poduhvata. Tu je napravio nekoliko izme-

na u svom životu, nabavio nešto stoke i svoje početno stado od tri stotine goveda povećao do zavidne veličine od sedam stotina pedeset. Imao je sreće u izboru kauboja mada su mu braća Sovart donekle komplikovali život. No, Džoe Sovart je bio mrtav, i umro je svestan da plaća za ono što je učinio i da je poigravanje sa ženom Džeja Hervuda bilo nešto što bi samo budala sebi mogla dopustiti.

Sada je ostao samo Leni, mladi brat, koga Holidej nije usmrtio onda kada je za to imao apsolutno opravdanje. Po Hervudovom mišljenju, Holidej se tu poneo kao pravi idiot, mada je on lično smatrao da Holidej nije praznoglavi kicoš. On je proputovao zemlju uzduž i popreko, i na tim putovanjima mnogo naučio. Bio je energičan, čvrst i odlučan, i očigledno da je dobro baratao revolverom. Ali, to Džeja Hervuda nije zabrinjavalo.

Prišao je ponovo do postelje, nagnuo se nad Merl i poljubio je u obraz. Ona se pomerila i otvorila oči. Pogledala ga je sanjivo, nežno se osmehnula i kada je on svojim usnama prišao bliže njenim, njene usne su se malo otvorile. U tom trenutku Džej Hervud je pao u iskušenje da ostane još malo kod nje i da se preda uživanju u lepoti njenog tela, ali se odmah prisetio da ima poslova koje mora obaviti, poslova koji nisu trpeli odlaganje.

— Neću se zadržati dugo — rekao je. — Spavaj još malo, a posle ćemo otputovati iz grada. Ja ću dotle sve pripremiti.

Merl ga je pogledala širom otvorenih očiju, sada već sasvim budna.

— Šta ćeš to da radiš, Džeje?

— Samo ono sto moram... ni manje ni više — ponovo je poljubio. — Sad spavaj — rekao je i tihim koracima uputio se prema vratima. Ali, kada je otvorio vrata i zastao na njima da proviri gore i dole po hodniku, začuo je kako se pomera na postelji. Okrenuo se obuzet čuđenjem i ugledao je kako ustaje sa postelje. Zaljuljala se pri ustajanju pre nego što mu je uputila zabrinut pogled.

— Džeje, ne sviđa mi se to što činiš. Jedan je dovoljno — naglasila je.

Hervud je bučno zatvorio vrata i požurio nazad ka njoj. Spustivši je upola milom a upola silom nazad na krevet, rekao je. — On će se setiti i doći će da me potraži.

— On nije ništa drugo do običan glupavi kauboj — usprotivila se ona. — Podimo sad odmah i zaboravimo na njih.

Hervud je izvesno vreme zamišljeno posmatrao ne progovorivši ni reč. — Ne mogu — dodao je na kraju.

— Moraš. Moraš za moju ljubav. Ne volim ubijanje, Džeje, grozim se od pomisli da si nekoga ubio i da ćeš to opet učiniti. Onaj drugi bio je gori od njih dvojice. On je glavni krivac. On me je napastvovao, tukao, i verovatno da bi me isprebijao namrtvo da ga ovaj preživeli nije u tome sprečio. Onaj gori je već kažnjen, on je mrtav i sve što se u Sonori desilo sada više nema nikakvog značaja. Rekao si da smo se spakovali i da smo spremni za put. Hajdemo onda.

Hervud je napućio usne, zamišljeno prišao prozoru i ponovo pogledao dole na glavnu ulicu. Dosta

dugo je pažljivo razmišljao. Niko nije imao ni najmanji povod da posumnja da je on taj koji želi smrt Leni Sovartu.

Okrenuvši se, rekao je. — Dobro, pripremi svoje stvari.

Merlino lice je zasijalo od zadovoljstva i ona je žurno počela prikupljati svoje haljine i druge stvarčice. Pakovala ih je u jedan kofer. Hervud je sve vreme nestrpljivo hodao gore-dole po sobi i kada je Merl došla do toaletnog stočića, počela uzimati stvarčice sa njega i stavljati ih na vrh kofera, on je prišao da joj u tome pomogne. On sam već je spakovao svoje stvari. Uzevši oba kofera, pošao je prvi iz sobe, zatim niz stepenice i kroz predvorje. Videvši ih, Kameron je izašao iza svog portirskog pulta i radoznalo ih pogledao.

Hervud je iz džepa izvadio svežanj novčanica, platio račun za sobu i pogledao na zidni časovnik. — U toku noćne hladovine prevalićemo najmanje dvadeset milja — zaključio je zadovoljno.

Zatim je uzeo Merl za ruku i poveo je ispred sebe u dvorište. Kameron ih je ćutke gledao, zanet ženstvenim njihanjem Merlinih snazno izvajanih kukova. Protrljao je šakom lice i oči i tiho opsovao sebi u bradu.

— Šteta — rekao je. — Velika šteta.

U dvorištu je Hervud pomogao Merl da se popne na kola, stavio oba kofera pozadi u prtljažnik, a onda se i sam popeo na sedište pored nje. Smeškajući se, okrenuo je kola u dvorištu i poterao ih na ulicu, a zatim sporednom ulicom do glavne, u kojoj su gorele uličnе svetiljke. Merl je sedela oslonjena na njega, glave spuštene na njegovo rame. Hervud je pružio levu ruku i obgrlio je oko pasa. Čuo je žagor i buku iz saluna i video ljude koji su, sedeći dokono na trotoaru, posmatrali njihov odlazak. Ne sledećem uglu skrenuo je kola iz glavne ulice i uputio se uzanim putem prema Templ Kriku.

•

Dok Holidej je ušao u pansion na sporedan ulaz i neprimećeno se odšetao uz stepenice do sobe Merl Baatler. Ranije je već od Kamerona doznao broj njene sobe i nije mu bilo teško da je nađe u hodniku. Stigavši do vrata, proverio je da li ga neko slučajno posmatra pre nego što je tiho zakucao. Ne dobivši nikakav odgovor, zakucao je još jednom, samo glasnije. Odgovora ponovo nije bilo.

Holidej je spustio ruku na kvaku i pokušao da otvori vrata. Kvaka se pokrenula. Otvorio je vrata, kresnuo šibicu i ušao unutra. Soba je bila prazna. Holidej je izašao iz sobe i zastao u hodniku razmišljajući šta bi moglo biti razlog što je Merl Batler napustila svoju sobu. Bilo mu je jasno da se Merl uplašila Lenija Sovarta kada ga je videla na ulici pre nego što je ovaj bio napadnut i ranjen. Zašto je bila uplašena? Od trenutka kada se taj incident dogodio, ovo pitanje mu nije izlazilo iz glave. Sada se pred njega postavljalo još jedno pitanje: gde je Merl? Morao je da sazna gde je Merl otišla.

Najjednostavniji način bio je da se raspita. Sišao je niz stepenice u predvorje i tamo zatekao Kamerona iza portirskog pulta, sa izrazom dosade na licu.

— Jeste li videli mis Batler? — zapitao je Dok.

Kameron je klimnuo glavom. — Naravno.

— Gde je?

— Otputovala je.

— Otputovala? Gde?

— Otišla je pre pola časa sa Hervudom. Hervud je ukrcao u jedna laka kola i zajedno su se odvezli. Spakovali su kofere i mislim da su se uputili izvan grada, prema severu.

Dok Holidej je nabrao obrve i prišao bliže portirskoj loži. — Da niste možda pogrešili? Da se niste zbunili?

— Ne, mister Holideje. Držao sam na oku tu malu ludicu isto tako kao i vi, i verovatno s istim pomislima u glavi. Ona je konačno otputovala i tako mi upropastila celu nedelju.

Holidej se okrenuo i nabranog čela zagledao se kroz prozor na ulicu. To se nije uklapalo. Odlazak Džeja Hervuda i Merl Batler oduđarao je od šeme njegovih logičkih razmišlajnja. U poslednjih nekoliko časova došao je do zaključka da je Merl Batler, ako se pri susretu uplašila Lenija Sovarta, morala ovoga od ranije poznavati. A pošto je ona bila u vezi sa Džejom Hervudom, bilo je sasvim normalno pomisliti da Hervud zna razlog Merlinog straha. Bilo je otuda razumno očekivati da je i Hervud od ranije poznavao Džoe Sovarta, i da je možda čak imao i neke račune sa njim.

Dok Holidej je napustio predvorje pansiona i čvrstim korakom uputio se trotoarom prema kući doktora Fogartija. Nije bio siguran da li su Viler i Krejn poštovali njegove želje i da li su bili na straži u blizini Leni Sovarta, ali je verovao da će bar Krejn svakako biti negde u blizini. Taj mladić Krejn svideo mu se od prvog trenutka kada ga je video i polagao je nadu u njegovu privrženost. Ako bude imao mogućnosti, on će tu njegovu privrženost i nagraditi.

Ulazeći u dvorište Fogartijevog doma, ugledao je neko kretanje na verandi. Trenutak kasnije, dok se približavao stazom, otuda je odjeknuo nečiji glas .— Stoj, ni koraka dalje.

Holidej je prepoznao Vilerov glas.

— To sam ja, Vilere — rekao je Holidej.

Krenuo je polako napred pazeći da ne napravi neki previše brz pokret, jer je u pomračini eventualna zabuna bila moguća. Prilazeći, video je da se iz tame terase pojavila još jedna nejasna silueta. Trenutak kasnije Hep Viler i Dejv Krejn su stajali jedan pored drugog sa naperenim revolverima.

— Je li Sovart u redu? — zapitao je Holidej.

Viler je potvrdno klimnuo glavom. — Jeste. Spava kao odojče.

— Kao ružno odojče — dodao je Krejn.

Holidej se okrenuo i pogledom obuhvatio grad iza sebe. — Hervud je otputovao iz grada — rekao je konačno.

Hep Viler mu je prišao. — To onda znači da ste na njega sumnjali, mister Holideje?

— On je jedini koga sam imao u vidu. Ne vidim nikoga drugog. Niko nije došao u grad posle nepogode, a samo vaša grupa goniča, i ja i Viler iz diližanse nalazili smo se u preriji. Ubijena je ona starica, a zatim Džeo Sovert. Posle toga se Hervud pojavio sa Sovartovim lešom.

— Ali zašto? — zapitao je Viler.

— To ne znam — rekao je Holidej. — Ali, neke veze tu ipak postoje. Znam da je Leni Sovart poznavao Hervudovu prijateljicu pre nego što je došao u ovaj grad. Kada ga je videla na ulici, ona se prestrašila. Ja sam slučajno dobro motrio na Lenija i zapazio sam da je on trenutno zaboravio na mene jer je nju prepoznao. Da tada nije počela pucnjava, verujem da bi on nešto preduzeo što bi otkrilo karte. To znači da su tu neki računi postojali od ranije.

Viler se naslonio na ogradu verande, odjednom na izgled vrlo umoran. — Sve je to veliko zamešateljstvo — primetio je.

— Sigurno jeste — složio se Krejn. — Ali, ni jedan od njih dvojice nije ponudio nikakvo razložno objašnjenje zagonetke.

— Prema tome, zaboravimo na Džeja Hervuda — rekao je Dok. — Ko nam onda još preostaje?

Krejn i Viler su obojica složno odrečno odmahnuli glavom. Holidej je počeo nemirno da šeta gore-dole verandom i to je trajalo izvesno vreme pre nego što je opet sišao niz stepenice verande u vrt. — Nema nikakvog smisla ostajati dalje ovde — izjavio je. — Žao mi je što sam ti upropastio noć i odmor koji ti je bio toliko potreban, Hepe. I tebi, takođe, Krejne.

— Nije važno — odvratio je Krejn.

— Čekajte malo — rekao je Hep. — Fogarti je nešto rekao da je, kada je prvi put bio ovde, Sovart penušio zbog vas, ali ovaj put penušio je zbog Hervuda, bar tako on reče. Da li vam to izgleda logično, Holideje?

— Donekle — odgovorio je Holidej. — To može biti dosta jak razlog zašto je Hervud želeo da Lenija ukloni s puta.

— Može biti da je izračunao da će biti bolje ako pobegne. Možda nas je video ovde da čuvamo stražu, pa se uplašio. U svakom slučaju, ja više ne znam šta da mislim i, iskreno, više me nije mnogo ni briga. Idem da negde nađem neki krevet i opružim moje stare kosti.

Hep Viler je stavio revolver u futrolu i udaljio se u mrak. Dok Holidej i Dejv Krejn uputili su se preko ulice do noćnog pansiona, gde je Holidej otišao u svoju sobu. Osećao se donekle glupo i prazno zbog toga što nije blagovremeno prišao Merl Batler i zbog toga što je Vileru i Krejnu nepotrebno utrošio celu jednu noć. Sutra ujutru verovatno će morati da za sebe smisli neke nove planove. Bio je uveren da će sada Leni Sovart sigurno znati ko je ubio njegovog brata, pa je stoga Holidej time zaključio svoja razmišljanja. S obzirom da njega više niko neće optuživati za ubistvo, svaka njegova veza sa slučajnim poznanicima u toku putovanja biće prekinuta. Prema tome, više ga se ništa nije ticalo i od sutra nastaviće život po svom uobičajenom koloseku.

VIII

Leni Sovart se pažljivo uspravio na krevetu i lagano spustio noge na pod. Ostao je tako da sedi izvesno vreme, umoran od učinjenog napora i oznojen od bola koji mu je kretanje prouzrokovalo. Pošto je čuo razgovor na terasi između Holideja, Vilera i Krejna, saznao je da je Hervud otputovao iz grada. Nije mu stoga preostajalo ništa drugo nego da pođe za njim, bez obzira na svoju slabost i bez obzira šta mu se usput može desiti. Sasvim lagano ustao je iz postelje i oslonio se na noge prigušujući u grlu stenjanje od bola koji ga je obuzimao u glavi, ramenima, leđima i vratu sa svakim, makar najmanjim pokretom. Grlo mu je bilo toliko suvo da je jedva uspeo da proguta pljuvačku, a osećao je vrtoglavicu i nesigurnost u nogama. No ipak je uspeo da pređe preko odaje do čiviluka gde je Fogarti ostavio njegovo odelo. Rupa na košulji podsetila ga je na Holidejev metak koji ju je napravio, ali uprkos tome, on više prema Holideju nije gajio mržnju i želju za osvetom. Pratio ga je i smišljao osvetu, nameravao je da ga ubije, a ispalo je da mu je u toku te jedne nedelje Holidej dva puta skoro poklonio život. No, sada je znao da Holidej nema nikakve veze sa njim. Za Džoevu smrt bio je kriv Hervud, koji se, posle susreta sa svojom prijateljicom i saznanja šta joj se desilo, vratio ispunjen mržnjom zbog događaja u Sonori.

Leni je u sebi izustio nekoliko kletvi na račun svog brata. Ta žena očigledno nije želela nijednog od njih, uprkos tome što ih je više puta skoro izazovno gledala, čak i onda kada je Hervud bio prisutan. Leni je više puta pokušao da nagovori Džoa da je zaboravi, ali Džoe, temperamentan i žestok kakav je bio, nije mogao sebe kontrolisati kada bi ga privukle draži neke žene.

Tako su se njih dvojica istog dana vratili nazad u Sonoru i našli je samu u njenoj kući. Džoe je sa sobom poneo bocu viskija i pošto Merl Batler nije htela da pije sa njima i pošto im je rekla da se čiste, Džoe je uhvatio, zabacio joj glavu unazad, silom joj otvorio usta i sipao viski koji je ona morala da proguta. Merl ga je u rvanju ogrebala po licu, a Džoe je ljut zbog toga udario pesnicom i oborio na divan. Zatim se kao pomahnitao bacio na nju i pokidao joj odeću. Pobuđen njenim očajničkim vrištanjem Leni je prinudio Džoa da izađe iz kuće, ali tek pošto ju je Džoe, posle teškog zlostavljanja, na kraju silovao.

Posle toga vratili su se u logor i dugo su sa strepnjom očekivali šta će se desiti, bojeći se da bi ona mogla poći za njima i reći Hervudu šta se desilo. Ona, međutim, to nije učinila i gonjenje stoke je nastavljeno sve do Gabrijela, gde se i ona ponovo pojavila.

Dok se oblačio, Leni je komad po komad složio mozaik zagonetke. Ona je u Gabrijelu sigurno ispričala Hervudu o nevolji koju su joj učinili u Sonori. Hervud se vratio i ubio Džoa. Pošto je Leni krivicu za to prebacio na Holideja i ne želeći da prihvati nikakvo objašnjenje, pošao da ga izazove i ubije,

Hervud je očekivao da će ga Holidej likvidirati.

Holidej, međutim, to nije učinio. Leni je obrisao krupne graške znoja sa lica i kroz telo mu je prošla hladna jeza. Znao je da je vrlo slab, ali mu je pred očima neprekidno lebdela slika kako Hervud donosi u logor mrtvo telo njegovog brata tvrdeći da ga je našao na obali potoka. Ta slika gonila ga je da izdrži najjači bol i da savlada svoju slabost.

Sa revolverom u ruci Leni je tiho otvorio vrata. No, za opreznost nije bilo potrebe, jer je predvorje bilo pusto. Izašao je na verandu i duboko udahnuo svež noćni vazduh. Posle nekoliko trenutaka u glavi mu je bilo bistrije i mada je još uvek u slepoočnicama osećao oštar pulsirajući bol, on se hrabro ispravio i tihim korakom sišao niz stepenice do ulaznih vratnica i dalje ulicom prema gradu. Uputio se pravo ka gradskoj štali ne brinući o tome da li će ga neko videti. Namera mu je bila da pođe u poteru za Hervudom i nije očekivao da će se više vraćati u grad. Tog momenta jedino mu je bilo važno da Hervud dobije svoje, da mu izrešeta utrobu. Kada to obavi, Leni Sovart je bio spreman da umre.

Obišao je oko ograđenog prostora za konje i ušavši unutra, posle dužeg šetanja na kraju našao svog konja. Bio je to dugonogi i dugovrati ždrebac mrkov, vrlo izdržljiv i vrlo brz kada je to bilo potrebno. Posle dva dana odmaranja smatrao je da je životinja sposobna da sustigne bilo koja kola. Poveo ga je za ular do štale, gde se, čuvši buku, pojavio štalski momak noseći u ruci kratku dvocevku teškog kalibra.

Leni ga je odgurnuo u stranu i rekao. — Ovo je moj konj, a platio sam za nedelju dana unapred.

Rekavši to, uzeo je sa ograde svoje sedlo, prebacio ga konju na leđa, zategao kolan i s mukom se popeo u sedlo. Mada je spustio naperenu pušku, štalski momak je i dalje stajao na vratima svog sobička i posmatrao ga.

— Vi ste, Sovart, zar ne, onaj Sovart na koga su svi redom u gradu pucali?

Leni ga je pogledao iz sedla. — Želiš li i ti da im se pridružiš, mister? Ako hoćeš, samo napred!

Štalski momak je ustuknuo i odmahnuo glavom. — Ma nikako, ni govora. Ali, hoću reći, mister, vi loše izgledate. Zaista vrlo loše. Ako ne morate da jašete, mislim, ja ovde imam jedan ležaj i baš maločas sam skuvao kafu. Zašto se ne biste malo odmorili. Niko živ ne ide na put kad tako izgleda kao vi.

Leni je potegao uzdu i okrenuo mrkova da prođe pored štalskog momka. Skrenuo je iz ograđenog prostora i uputio se prema sporednoj ulici. Štalski momak je ostao na vratima štale, vrteći glavom, začuđen što je Sovart uopšte uspeo da se tako dugo održi u sedlu a kamoli da potera konja u trk. Vratio se nazad u svoju sobu i naslonio dvocevku na dovratak. Znao je da će se ovaj ludak pre jutra vratiti i ponovo ga probuditi.

*

Pet milja daleko od grada Džej Hervud je skrenuo sa glavnog puta

I uputio se prema jednoj padini obrasloj šumom. Ubrzo je našao jedan mali proplanak između stena i drveća isprepletenog gustim rastinjem. Sišavši sa vozarskog mesta, ispregao je konja, a zatim je pažnju posvetio Merl. Ona je brzo zaspala i izgledalo je kao da se časovima neće ni pomeriti. Džej je znao da je boca viskija koju je ispila na kraju delovala i da se i u sobi pansiona ne bi probudila da je on nije dotakao. No, posle dugog truckanja u kolima ona će sigurno spavati onoliko dugo koliko on bude hteo. Iz prtljažnika kola izvukao je svoje sedlo i skinuvši am, nabacio ga konju na leđa. Zatim se vinuo u sedlo, još jednom proverio da li Merl spava, a onda pustio konja da sam pronađe glavni put.

Bio je uveren da će Merl spavati mnogo časova. Ali i ako se probudi, nije mogla nikuda otići, čak i kad bi znala gde se nalazi. U zadnjem delu kola bila je korpa sa hranom i puška za slučaj potrebe.

Pošto je ponovo izbio na glavni put, Džej Hervud se uputio nazad prema Gabrijelu i goneći konja brzim trkom, stigao je u taj grad posle manje od tri časa od trenutka kada ga je napustio. Ostavio je konja u jednoj sporednoj ulici i pešice se uputio prema kući doktora Fogartija. Ostao je skriven u pomrčini daleko od verande, sve dok se nije uverio da ga niko nije video, a onda se, idući pored zida, uputio ka zadnjem delu kuće. Stigavši na zadnju verandu, zastao je i oslušnuo, ali sem šuma vetra koji je pirkao kroz vinjagu na verandi nije čuo nikakav drugi šum. Sa revolverom u ruci Hervud je probao zadnja vrata. Bila su zaključana. No, ubrzo je našao jedan nezaključan prozor. Digao je okno uvis i preskočio prozor, a onda se uputio prema svetlosti koja se videla u predvorju. Priljubivši se leđima uza zid, provirio je u sobu i video ležaj na kome je samo nekoliko časova ranije ležao Leni Sovart. Krevet je bio prazan.

Hervud je zbunjeno zastao i duboka bora na čelu odrazila je brigu koja ga je obuzela. Nije mogao da shvati šta se desilo. Nešto ranije, tog popodneva razgovarao je sa Fogartijem i ovaj mu je tvrdio da Sovart nije u stanju čak ni da hoda, a da ne govorimo o tome da ustane iz postelje i ode iz kuće. Začuđeni Hervud uputio se kroz kuću do Fogartijeve sobe. I njegovu sobu našao je praznu. Obuzet odjednom osećanjem panike, Hervud je pohitao prema verandi na prednjoj strani kuće. Stigao je tamo upravo u poslednji čas da vidi šerifa Plimptona i doktora Fogartija koji su trotoarom žurili prema lekarevoj kući. Šmugnuvši brzo nazad, Hervud je tiho osuo bujicu kletvi sebi u bradu. Nekim čudom Sovart je ustao i otišao odatle. Da nesreća bude veća, dolazio je i predstavnik zakona.

Hervud je pohitao prema zadnjem delu kuće. Izašavši na isti način na koji je i ušao, pretrčao je preko vrta i preskočio ogradu. Tu je čučnuo i pritajio se, napregnuvši sluh da bi čuo svaki šum koji bi dopro iz kuće. Kratko vreme posle toga Plimpton je ušao u kuću i nakon nekoliko minuta ponovo izašao.

Zastavši na verandi, Plimpton je

rekao. — Izgleda da ste u pravu, doktore... nema ga. Ali, neka me nosi vrag ako sam mogao i da posumnjam da je sposoban za to.

— Mržnja je gorela u njemu i to mu je dalo snagu — bio je Fogartijev odgovor. Plimpton mu je poželeo laku noć i posle toga izašao na ulicu. Sav obliven znojem Džej Hervud se tiho udaljio sporednom ulicom i pojahao svog konja. Suvim jezikom liznuo je usne i u čudu se nekoliko puta obazreo oko sebe.

Gde je Sovart mogao otići?

Okrenuo je konja i uputio se sporednom ulicom prema izlazu iz grada. Nešto ranije te večeri viđen je kada je otputovao, pa se moglo postaviti pitanje kakav je razlog imao da se vratio nazad? Došao je do zaključka da nikakva priča, ma koliko dobro smišljena, ne bi zadovoljila radoznalca kao što je bio Plimpton. Podbo je svog konja petama u trk i žurno se udaljio iz grada. Nameravao je da probudi Merl, da upregne konja u kola i nastavi put još u toku noći. Tako bi još po mraku i sutra u toku dana povećao rastojanje između sebe i Lenija Sovarta, onoliko koliko mu to izdržljivost njegovog konja bude dozvolila. Dole kod Templ Krika promeniće konja i brzim tempom nastaviće prema Montani. Tamo, u novoj sredini, odmah će se baciti na neki unosan posao i sve će vrlo brzo biti zaboravljeno.

•

Rod Plimpton je lupao na vrata Holidejeve sobe sve dok mu Holidej nije otvorio. No, pre toga lupanje je probudilo Hepa Vilera i Dejva Krejna, a isto tako još i četvoricu drugih gostiju koji su spavali u pansionu. Plimpton, međutim, nije obratio pažnju na njihovo gunđanje i proteste, već se obratio Holideju. — Sovart nam je izmakao.

Holidej je sa čuđenjem pogledao Hepa Vilera i Krejna, koji su sa nevericom zurili u šerifa.

Shvativši njihove sumnje i čuđenje, Plimpton je dodao. — Tačno je tako kao što vam kažem, nema greške. Pogledao sam u doktorovoj ordinaciji, a posle toga sam proverio u gradskoj štali. Došao je i uzeo svog konja, osedlao ga i odjahao. Ono što bih želeo da znam je kuda je otišao i zašto.

Holidej je u međuvremenu obukao košulju, zakopčao dugmad i uvukao je u pantalone. Zatim se vratio u svoju sobu i pripasao opasač sa revolverom. Plimton je pošao za njim u njegovu sobu i pošto ga je izvesno vreme ozbiljno posmatrao, zapitao je. — Šta mislite gde bi mogao da bude, Holideje? Šta vi to znate o ovoj aferi, a izbegavate da kažete drugima?

— Otišao je u poteru za Džejom Vervudom — odgovorio mu je Dok.

Plimpton ga je zgranuto pogledao.

Holidej je pokretom ruke uklonio šerifa u stranu. — Ako želite da saznate nešto više, šerife, sedlajte svog konja i dođite kod gradske štale, gde ću vas čekati. Biću spreman za polazak kroz pet minuta. Ako vas nema, ja odlazim.

Plimpton je prošetao pogledom od Holideja do Vilera, a zatim do Krejna pre nego što se uputio prema izlazu. — Zbog čega bi on to

pošao u poteru za Hervudom? I šta Hervud radi van grada?

— To je vrlo duga priča i većina detalja ne uklapaju se jedan u drugi, šerife — rekao je Holidej nestrpljivo. — Ali, kad nađemo Hervuda i njegovu prijateljicu, verovatno da ćemo naći i Lenija Sovarta.

— Želite li da i mi pođemo sa vama, mister Holideje? — zapitao je Krejn.

Holidej je odmahnuo glavom. — Ne. Šerif i ja bićemo sasvim dovoljni da sredimo tu stvar. Vi se odmarajte.

Rekavši to, Holidej se uputio niz spoljne stepenice ne obazirući se na bunovna, ljutita lica koja su ga gledala iza odškrinutih vrata dok je prolazio hodnikom. Prešao je preko dvorišta i odlučnim korakom uputio se prema ogradenom prostoru za konje iza štale, gde je odabrao jednog konja za sebe. Pošto ga je umirio tapšući ga rukom po vratu, Holidej ga je poveo prema štali, gde je naišao na štalskog momka sa puškom uperenom na neznanog gosta, baš kao i nešto ranije pri Sovartovoj poseti.

— Mislio sam da ste vi Sovart i da se vraćate nazad, mister Holideje. Do vraga, šta se to noćas događa pa niko ne spava, a šerif juri kao lud i postavlja glupa pitanja?

Holidej se nije ni potrudio da mu odgovori na postavljena pitanja, već je ušao u štalu i odabrao jedno udobno sedlo. Dok je još sedlao svog konja, Plimpton je došao u ograđeni prostor. Holidej se odmah vinuo na leđa svog konja, okrenuo ga prema vratnicama i dodirom peta poterao ga u trk. Rod Plimpton mu je nešto doviknuo, ali Holidej nije obratio pažnju na njegove reči i posle nekoliko desetina metara skrenuo je u sporednu ulicu, a zatim je svog snažnog ždrepca poterao trkom prema izlasku iz grada. Rod Plimpton ga je pratio onoliko brzo koliko je njegov konj to mogao. Tek kada je Holidej na izlazu iz grada usporio trk, šerif Plimpton je uspeo da ga sustigne.

Skoro bez daha šerif je držao zategnute uzde svog konja dok mu je Holidej ukratko izložio šta se po njegovom mišljenju te večeri desilo. Plimpton je bio zaprepašćen pričom koju je čuo i sve što je mogao, bilo je da zbunjeno zuri u svog sagovornika. Pre nego što se pribrao, Dok Holidej je kao furija jahao kroz noć prema Templ Kriku putem koji je, kako se štalski momak kleo, odabrao Leni Sovart. Holidej je pretpostavljao da to mora biti isti put kojim je pošao Džej Hervud.

•

Leni Sovart je terao svog konja umerenom brzinom, štedeći i njega i sebe za ono što je smatrao da će biti dugotrajno jahanje. Viler je pomenuo da je Hervud iz grada otputovao kolima, što je značilo da je želeo da udobno putuje. Leni se zakikotao u sebi. Na kraju će dobiti stopostotnu udobnost... šest stopa pod zemljom.

Mesečina je jasno obasjavala put pred njim i on je birao njegov ravniji deo, po kojem mu konjski hod ne bi pričinjavao suviše nelagodnosti. No čak i tako, celo telo ga je

bolelo i s vremena na vreme u glavi bi mu se zakovitlala prava bura, od čega bi mu se pred očima počelo magliti. Ali, u Leniju Sovartu pulsirala je snaga koja ga je gurala napred, i zbog toga ništa nije moglo da ga zaustavi dok ne nađe Hervuda i obračuna se sa njim.

Milju za miljom puštao je konja da bira lakši put kretanja i baš kad je obilazio jednu padinu po kojoj su se belele tu i tamo razbacane stene, na desnoj strani začuo je neko kretanje, a zatim i ženski glas koji je doviknuo. — Džeje, jesi li to ti? Džeje?

Leni Sovart je naglo zategao vođice i ugledao kako mu se iza stena trčeći približava visoka vitka silueta oko koje je lepršala njena duga, široka suknja. Izvukao je revolver i uperio ga u nju.

— Džeje, gde si bio? Zašto si me ostavio ovde potpuno samu? Probudila sam se i mislila da ću umreti od straha!

Merl Batler je u trku pritrčala do samog konja i tek onda je prepoznala Lenija Sovarta. Uz kratak krik, prigušen u grlu, ustuknula je i htela da pobegne. Ali, bilo je kasno. Leni je sjahao iz sedla, jer je znao iz njenog dozivanja da Džej Hervud nije sa njom. Gde je onda mogao biti?

Zgrabio je za ruku i pritisnuo joj cev revolvera na slepoočnicu. — Gospođo, ako mi budete pravili neprilike, makar i najmanje, prosvirаću vam glavu kuršumom! Jeste li me čuli?

Merl je bila suviše preplašena da bi mogla odgovoriti, ali je potvrdno klimnula glavom. Pokušala je da se otme iz njegovih ruku, ali, uprkos ranama, Leni je ipak bio dovoljno jak da je nadvlada. Pustio je svog konja koji mu više nije trebao i pogurao je uz padinu pred sobom. Kada su stigli do čistine, on je zastao i glasno se nasmejao.

— Izgleda da je novopečeni parajlija pobegao od vas, gospođo. Šta kažete sad na to?

— Ne — povikala je Merl plačnim glasom. — On to ne bi učinio. Ja sam bila umorna, pa sam zaspala, i on je verovatno odlučio da me ne budi — zatim se odjednom ukrutila i ustuknula dalje od njega. — Otišao je nazad u grad — izustila je.

— A zašto bi to učinio, lepa moja gospođo? — zapitao je Leni još uvek držeći revolver uperen u nju.

— On... je želeo da vas ubije. Pokušao je to još u gradu — izlila je Merl iz sebe svoje sumnje koje više nije mogla da sakrije. Njena jedina pomisao bila je sada da spase sebe. Hervud je ostavio ovde samu, na milost i nemilost skitnica i hulja kao što je Sovart, i ona mu stoga nije ništa dugovala.

— A zašto bi on želeo da me ubije, gospođo?

— Zato... zato što se bojao da ćete pogoditi kako je on ubio vašeg brata. Došao je u grad da pripremi prodaju svoje stoke i ja sam mu tada rekla da ste me vi i vaš brat napali onda u Sonori. Htela sam samo da mu pokažem da je opasno ostaviti samu i nezaštićenu ženu u ovim strašnim gradovima na granici. On mi nije rekao da vas dvojica još uvek radite za njega, ali kada sam vas u gradu videla i prepoznala i to mu kasnije rekla, on je pokušao da vas ubije. Onda sam ja uspela da ga nagovorim da napustimo grad. Obećala sam mu da

je sa mojim sitnim koketerijama završeno zauvek. I pošli smo... a onda sam se maločas probudila, čula sam da neko dolazi i pomislila sam... pomislila...

Odjednom je sav nakupljeni jad i pretrpljena muka postao suviše teško breme za Merl Batler, i ona je klonula na tlo i pokrivši lice rukama, glasno zajecala. Leni je ostao da stoji iznad nje i da je sa visine gleda, ali nije rekao ništa.

Posle izvesnog vremena Merl se pribrala i bojažljivo digla pogled do Sovarta, otkrivajući lice zamazano suzama. — Nemojte me zlostavljati. Ja vam nikada nisam želela zlo. Hervud je ubio vašeg brata a da ja o tome ništa nisam znala. Jutros je nameravao da ubije vas, a sigurno da mu je to bio cilj i noćas kada je odlučio da se vrati u grad.

— Tamo me neće naći — rekao je Leni bezizražajnim glasom.

— Onda će se vratiti ovamo, mister Sovarte... i pokušaće da nas ubije... oboje. Vi imate konja. Hajdete da ga upregnemo u kola i da odemo odavde. Njegov novac je sav ovde, ispod sedišta. Videla sam da ga je pre polaska tamo stavio misleći da ja neću primetiti. Mogli bismo podeliti novac. Čitavo bogatstvo.

Leni je pružio ruku prema njoj i Merl ga je uplašeno pogledala.

— Ne, ne dodirujte me! Ja... to ne bih mogla da podnesem.

Leni je zamahnuo čizmom i jednim grubim udarcem oborio je na leđa. — Nisi mogla da podneseš ni mog brata, je li ženturačo? — zaurlao je. — Još nisam u stanju da te iskoristim za to, gospođo, za sada još nisam. Ali, kad se budem obračunao sa Hervudom, ostaću izvesno vreme u postelji, a ti ćeš me negovati dok ne povratim zdravlje. A onda, svega mi na svetu, i ja ću se malo nasladiti tobom, onoliko koliko budem hteo. A sad ustani.

Merl je lagano ustala. Uzmičući pred njim, povukla se do kola i Leni Sovart je vešto i brzo vezao ruke za rešetku pored vozačkog sedišta. Zatim je proverio šta ima u kolima i sa zadovoljstvom je konstatovao da u prtljažniku ima svega što mu je potrebno. Hervud se opremio za dugotrajno putovanje i sa hranom koju je poneo mogao je preći pola Divljeg zapada. Kada je to konstatovao, Leni Sovart je seo pored kola i počeo motriti na put kojim je došao.

— Kada je otišao, gospođo? — zapitao je.

— Ne znam. Rekla sam vam da sam spavala.

— Nije ni važno. Odmaraću se i čekaću ga. Čim bude došao, ubiću ga, a posle toga ćemo se ti i ja mnogo bolje upoznati. A sada zaveži i da nisi pisnula ni slovce ili ćeš prva dobiti metak!

Merl se umorno skljokala na stranicu kola i ponovo gorko zajecala. Nikada se u životu nije jadnije osećala i nikada nije bila očajnija. Mrzela je Džeja Hervuda ne samo zato što je bio ubica nego još više zbog toga što se pokazao kao budala. No ipak nije gubila poslednju iskricu nade. Iz ove očajne situacije morao je postojati neki izlaz. Ona je imala na domaku ruke Hervudov novac. Trebalo je samo nadmudriti ovog malog kauboja zagriženog

mržnjom. A onda bi opet bila slobodna, slobodna i bogata. Umirila se i počela grozničavo da razmišlja.

•

Džej Hervud ih je čuo kako se približavaju tvrdim kamenitim putem na kojem je odzvanjao svaki udar konjskih kopita. Nije znao koliko ih ima i zato je skrenuo u šumarak na padini pored puta i stao da čeka. Konačno su se, još dosta daleko, obasjana blistavom mesečinom pojavila dva konja. Hervud je glasno opsovao i ponovo poterao svog konaj u trk. Morao je pre njih stići do mesta gde je ostavio Merl i poći dalje, ali ne u pravcu Templ Krika, kao što je planirao, već nazad prema Gabrijelu i dalje na jug. Tamo na jugu, lako će naći grad u kojem će se nastaniti. Sa Merl pored sebe uživaće svačije poštovanje i divljenje, imaće novac koji će trošiti i kojim će stvoriti mnogo drugog novca.

Hervud je u trku stigao do okuke puta gde su stene bile gusto nabacane. Još uvek je bio daleko ispred dvojice konjanika. Skrenuo je svog konja, utro za sobom trag na mestu gde je skrenuo, a zatim poveo konja prema mestu gde je ostavio kola. Prišavši blizu, video je Merl kako stoji pored njih. Biće besna kao divlja mačka i poskidaće mu sve zvezde sa nebesa, pomislio je, ali ga to nije nimalo brinulo. Ovde u zaklonu mogao se meriti sa svakim. A možda su ta dvojica konjanika bili samo obični kauboji koji su putovali noću iz dosade.

— Nastavi samo napred, Hervude, ti si baš čovek koga želim da vidim.

Džej Hervud je zastao kao ukopan. Ispustio je vodice svog konja i zagledao se u pomrčinu.

— Sovart? — zapitao je nategnuto.

— To si tačno pogodio, Hervude. Tvoja mala, slatka ženica popustila je i sve mi ispričala. Ti si ubio Džoa.

— Ona je lažljivica! Zašto bih ja to učinio?

— Zato što ti je rekla da je Džoe izvršio nasilje nad njom, što je tačno, ali ne sasvim, jer se nije desilo onako kao što ona kaže. Ona je to tražila, Hervude, ali to za tebe više nije važno. Ti si ubio Džoa, a mene si prepustio Holideju da me dokrajči. No, Holidej nije hteo da ima veze sa mnom, i pošto si to video, ti si u gradu pokušao da ubiješ i mene.

— Ne, Leni, nije tako. Hajde da se objasnimo i videćeš da si sve pogrešno shvatio. Do đavola, da sam stvarno želeo da te ubijem, mogao sam to učiniti jer sam imao tuce prilika. Seti se toga.

— Već sam o tome razmišljao, Hervude, i došao sam do jednog jedinog zaključka: nisi to učinio jer si me prepustio Holideju, kao što sam rekao. A sada pridi ovamo sa rukama dignutim uvis. Nameravam da ovoj maloj ženici pružim priliku da vidi kakvog čoveka je pretpostavila Džou i meni.

Vukući nevoljno noge, Hervud je lagano pošao napred. Merl je bila zaprepašćena promenom na njemu. Bio je bled kao krpa i drhtao je celim telom. Izgledao je kao da će svakog trenutka pasti u nesvest. Tada je Leni Sovart zapeo obarač svog revolvera i prišao Her-

vudu. Prislonio je cev revolvera Hervudu na čelo i odgajivač stoke je jadno zastenjao. Leni Sovart je povukao okidač, „kolt" je grmnuo i poskočio u njegovoj ruci, a Hervud je bio odbačen nazad kao udaren maljem. Merl je vrisnula i počela se koprcati vukući veze na rukama. Konopac joj se duboko urezao u kožu, ali ona nije osećala nikakav bol.

Čuvši hitac ispaljen u blizini, Dok Holidej i Rod Plimpton su skrenuli s puta i u punom trku izbili na proplanak. Leni Sovart, koji je tog trenutka odvezivao Merl od kola i zbog njenog koprcanja nije na vreme čuo topot kopita, okrenuo se i uperio pištolj na došljake. Pred njim se prvo pojavio Plimpton. Uplašen, Leni je opalio hitac na njega. Pri slaboj svetlosti mesečine Rod Plimpton nije znao ko puca na njega, a čak i da je znao, verovatno da to ne bi imalo nikakvog uticaja jer mu je kuršum zviznuo pored glave i oprljio ga po licu. On je u magnovenju ispalio tri hica u Lenija Sovarta i treći hitac pogodio je ovoga u čelo.

•

Iza barikade svog pisaćeg stola šerif Plimpton je namrgođeno gledao Holideja. Bilo je rano ujutru i leševi Džeja Hervuda i Lenija Sovarta prebačeni su u grad na Hervudovim iznajmljenim kolima. Merl Batler smeštena je opet u svoju sobu u pansionu, koju je napustila samo nekoliko časova ranije. Probuđeni galamom prouzrokovanom Merlinim dolaskom u njenu sobu, Hep Viler i Dejv Krejn pošli su sa Plimptonom i Dokom Holidejem do zatvorske zgrade. Sada su i oni stajali u šerifovoj kancelariji, oslonjeni na zid, slušajući Holidejevo izlaganje o događajima tih dana.

— To znači da su sve započeli Džoe i Leni u Sonori — zaključio je Krejn.

— Tako izgledao — rekao je Dok.

— A vi ste završili u Gabrijelu — primetio je Hep Viler ležerno.

Holidej je odrečno odmahnuo glavom. — Ne, šerif je završio. Ja nisam imao ništa protiv Lenija Sovarta.

Još uvek dosta napet, Dok Holidej je ustao. Uvek ga je mučila glupost nepotrebnog ubijanja. To se već često događalo ovde na Divljem zapadu, gde su žene, pogotovu lepe žene bile retkost kojih su ljudi žarko želeli da se dočepaju. Džoe Sovart nije bio u stanju da kontroliše svoj temperament i zato je izgubio glavu. Na žalost, iz istog razloga glavu je izgubio i Leni Sovart.

— Ja odlazim da malo odspavam — rekao je Holidej. — Videćemo se kasnije, za ručkom ili uveče.

— Ja neću biti u salunu pre deset sati, to je sigurno — rekao je Plimpton. Kada je Dok Holidej pošao prema izlazu, on je dodao. — Mister Holideje, mislim da vama treba najviše da zahvalimo što je ovaj slučaj uspešno okončan. Vi ste isterali Hervuda na čistinu i vi ste Lenija Sovarta uputili na pravi trag. Kada ste mu onda na ulici spasli život, vi ste otvorili branu pred poplavom i ukazali mu kako treba da razmišlja ako želi da otkrije pravog ubicu svoga brata.

Holidej nije rekao ništa. Laganim hodom vratio se do svog prenoćišta praćen Hepom i Krejnom i otišao u svoju sobu. Kada je zatvorio vrata svoje sobe, osetio je nečije prisustvo i pre nego što je mogao da potegne revolver, iz tame se pojavila Merl Batler koja ga je čekala. Prišla mu je, pripila se uz njega i obavila mu ruke oko vrata.

— Oh, mister Holideje, tako mi je drago što ste se vratili — šapnula je. — Ne bih mogla posle svih ovih događaja podneti da noćas budem sama.

Holidej se okrenuo i udaljio zagrljaj njenih ruku. — Ne možete ostati odve — odgovorio je.

— Ali zašto? Vi ste učinili da sve bude ovako. Posle onoga što je Džej učinio, ja nikada ne bih mogla da ostanem sa njim. Sem toga, bila sam toliko preplašena da sam bila skoro van sebe dok vas nisam videla. Mogla sam upozoriti Sovarta, ali nisam zbog toga što sam želela da me vi spasete. Sve vreme sam razmišljala o tome kako sa mod početka imala osećaj da ste vi čovek za mene. Džej Hervud je bio vrlo ljubomoran... a ja mu nisam davala nikakvog povoda za to.

Holidej je otvorio vrata, ali mu se Merl obisnula oko vrata. — Holideje, nemojte me terati, molim vas! Učiniću sve što mi vi kažete.

— Za ovaj momenat idite u postelju — rekao je. — Kasnije ćemo možda razgovarati o tome, ali me sada poslušajte. Dosta toga treba još razjasniti.

Merl je jezikom ovlažila pune, rumene usne. — Dobro, Dok, razgovaraćemo kasnije... ujutro.

Holidej je sačekao da se šuma koraka udalji niz hodnik, a onda je zapalio stonu svetiljku. Prišao je umivaoniku, umio se i obrijao, a onda spakovao svoje stvari u putnu torbu. Sa čiviluka je uzeo svoj ogrtač i prebacivši ga preko ruke, pošao napolje. Na vratima je zastao da još jednom osmotri nije li nešto zaboravio, a onda izašao.

Koliko je mogao da proceni, Rod Plimpton će biti u stanju da slučaj Sovart reši sam. Dejv Krejn je završio jedno putovanje, a za nedelju dana poći će na drugo. Što se tiče Merl Batler, ona će naći nekog drugog čoveka u nekom drugom gradu, a za početak će imati i Hervudov novac. Da je ušao u neku prolaznu avanturu sa njom, znao je da bi na kraju iz toga izašao samo sa ukusom gorčine u ustima. U svakom slučaju, njena lepota nije bila dovoljna da pokrije njenu ravnodušnost prema ljudima i lukavu ljubaznost iza koje se krila zamka.

Izašao je na ulicu i uputio se na stanicu diližanse. Još iz daleka ugledao je već upregnutu zapregu i Hepa Vilera koji se vrteo oko kola. Ugledavši Holideja spremnog za put kako žuri prema diližansi, starac se iznenadio.

— Mister Holideje — doviknuo je. — Zar ne rekoste da idete na spavanje?

— Da, ali imam pravo i da se predomislim. Bolje reci kada polazite?

— Odmah. U zakašnjenju sam za skoro čitava dva dana, ali se nadam da ću dobrom vožnjom, uz malo sreće, nadoknaditi bar jedan dan izgubljenog vremena.

Dok Holidej je ubacio putnu torbu u prtljažnik diližanse i popeo

se u kola. Sem njega, u kolima je bilo još tri putnika i on je zauzeo mesto pored prozora. Izvadivši cigaru iz tabakere, polako ju je stavio u usta i ležerno pogledao kroz prozor. Jednog dana možda će opet proći kroz ovaj grad, ali je malo verovao u tu mogućnost. Gabrijel kao grad nije ga ni najmanje interesovao.

Diližansa je krenula i odmah je iza ugla zavila u glavnu ulicu, da bi nešto malo dalje prošla pored zatvora. Neki unutrašnji podsticaj naterao je Doka Holideja da okrene glavu i pogleda na desnu stranu. Pred zgradom zatvora stajao je šerif Rod Plimpton sa opasačem za revolver prebačenim preko ramena i metalnom šerifskom zvezdom na prsima.

Videvši ga u diližansi, Plimpton se osmehnuo punim osmehom. — Nadam se da ćete naći ono što tražite, mister Holideje — rekao je. — Jednom ste me zapitali zašto nosim šerifsku značku. Sada ću vam odgovoriti: nosim je zato što sam našao ono što sam želeo.

Holidej mu je, gledajući kroz prozor, klimnuo glavom u znak da je shvatio njegovu poruku i diližansa je prošla. Kloparajući točkovima i dižući prašinu, pošla je istim putem kojim su i došli.

Dok se naslonio glavom na tapacirano sedište diližanske i utonuo u lagodan dremež. Do svesti mu je dopiralo zveckanje konjske opreme, kloparanje točkova i neprekidno, monotono Vilerovo gundanje. Nešto kasnije, na prvom raskršću, skrenuli su prema jugu i prošli putem koji je prolazio blizu mesta gde se nalazio staričin grob. Holidej je otvorio oči i gledajući predeo minulih događaja počeo razmišljati o starici. Pitao se kakav je bio njen život... koliko ljudi ju je volelo, a koliko mrzelo? Na istoku je crveno sunce izronilo iza visoko dignutog brda, a zatim zašlo za taman oblak koji je nagoveštavao novu oluju. Svejedno, ovaj put mu nepogoda sigurno neće doneti ništa neobično.

Sklopio je oči i utonuo u samoću.

KRAJ

čitajte sledeći broj
DOKA HOLIDEJA

BROJ 164

izlazi 7. januara 1985.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.